

Univerzita Palackého

Filozofická fakulta

Katedra divadelních, filmových a mediálních studií

Historie kin v Olomouci od čtyřicátých let po současnost

The History of Movie Theatres in Olomouc since 1940's

Bc. Alice Bittnerová

Vedoucí práce: **Mgr. Petr Bilík, Ph.D.**

Olomouc 2011

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškerou použitou literaturu a prameny.

V Olomouci dne _____

Bc. Alice Bittnerová

Děkuji vedoucímu práce Mgr. Petru Bilíkovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení, Bc. Michaela Hečkové a Mgr. Ireně Chmelové za zpřístupnění archivu kina Metropol, PhDr. Milanu Tichákovi a bývalým zaměstnancům Městské správy kin panu Mgr. Michalu Urbáškoví, Ivanu Škrovánkovi, Jaroslavu Koblihovi a Mgr. Janu Joukalovi za ochotu podělit se se mnou o cenné vzpomínky.

Obsah

Úvod	5
1 Východiska, metodologie a práce se zdroji.....	8
2 Počátky kinofikace Olomouce	12
2.1 Jednotlivá olomoucká kina, jejichž provoz byl zahájen před rokem 1945	13
2.1.1 Kinematografické divadlo (1908–1913)	13
2.1.2 Kino Atlantis (1908–asi 1933)	14
2.1.3 Kino Orania (1911–1949)	14
2.1.4 Kino Central (1926–2005).....	15
2.1.5 Kino Edison (1913 - 1991)	16
2.1.6 Kino Apollo (1924–2005)	16
2.1.7 Kino Metropol (1933–současnost)	17
2.1.8 Kino Adria v Hodolanech (1930–1949)	18
2.1.9 Kino Slavia.....	18
2.1.10 Kino Helios v Hodolanech (30. léta–1976).....	19
2.1.11 Kino Sokol ve Chválkovicích (30. léta–1967).....	19
3 Vývoj československé kinematografie po roce 1945.....	20
3.1 Filmová distribuce	22
4 Historie kin v Olomouci po roce 1945	23
4.1 Čtyřicátá léta	23
4.2 Padesátá léta	25
4.2.1 Plán kinofikace Olomouckého kraje na rok 1954:	27
4.2.2 Decentralizace státní správy.....	30
4.2.3 Dohoda o delimitaci	34
4.2.4 Shrnutí	39
4.3 Šedesátá léta	40
4.3.1 Shrnutí	45
4.4 Sedmdesátá léta	46
4.4.1 Sdružení provozovatelů kin	48
4.4.2 Shrnutí	53
4.5 Osmdesátá léta	54
4.5.1 Shrnutí	65
4.6 Devadesátá léta	66
4.6.1 Shrnutí	79
4.7 Olomoucká kina po roce 2000	80

4.7.1	Shrnutí	87
4.8	Normy vztahující se k provozu a výstavbě kin	88
4.8.1	ČSN 73 5241	88
4.8.2	ON 73 5251	89
4.8.3	ON 73 5253	90
4.8.4	Jiné normy vztahující se k provozu kin	91
4.9	Vstupné do kin	92
5	Statistiky návštěvnosti, představení a tržeb.....	94
	Závěr	103
	Seznam použité literatury:.....	105
	Seznam tabulek, příloh a obrazových příloh	115
	Anotace	118
	Resumé / English Summary:.....	119
	Přílohy:.....	120

Úvod

Diplomová práce si klade za cíl chronologicky zaznamenat historii a vývoj kin na území Olomouce od konce druhé světové války až po současnost. Právě toto vybrané časové období umožňuje velmi dobré srovnání. Do padesátých let to bylo zejména kino, které informovalo diváky o aktuálním dění doma i v zahraniční prostřednictvím filmových týdeníků. Od roku 1953, kdy byla na trh uvedena novinka ve formě televizních přijímačů, začala návštěvnost kin soustavně klesat a tento trend dosáhl vrcholu po roce 1989. Právě tehdy došlo nejen k uvolnění distribuce a k uvedení některých trezorových filmů, ale také k rozšíření programové nabídky televize a rozmachu videa. Většina malých kin konkurenci nedokázala vzdorovat a postupně je byli jejich majitelé nuceni uzavřít. K jejich rušení vedly ale i jiné důvody jako např. špatný technický stav kinosálů či problémová organizace sítě kin. Po roce 1989 se objekty kin vracely obecním úřadům, bývalým majitelům budov a mnoho kin bylo i privatizováno. Restituenti raději budovu či prostory kina využili k výhodnějším účelům. Období po roce 2000 bylo ve znamení zániku mnoha jednosálových kin a nástupu multiplexů. Všechny tyto trendy lze sledovat konkrétně na vývoji olomouckých kin, který kopíruje situaci v celé republice.

Existence kin je vždy podmíněna diváckým zájmem. Pro mapování historie kin se tak návštěvnost stává primárním pramenem, který kolísá právě díky příčinám politickým, hospodářským či z důvodů vycházejících přímo ze zásobování trhu. Praxe chození do kina se mění také v závislosti na vztahu k regionu, věku, společenské třídě a výši příjmů. Důležitým faktorem je i struktura sítě kin z hlediska jejich funkce, programového zaměření, ale nelze opomíjet ani propagační nástroje a to, jaká byla pozice kin ve vztahu k dobové populární kultuře a alternativním možnostem trávení volného času.

Diplomová práce přináší nové faktografické údaje, čerpané zejména z archivních materiálů, novinových článků, kronik města Olomouce a programů kin. Dále text obsahuje zápisy rozhovorů s pamětníky, pracovníky kin a doplňují je obecné informace čerpané z dostupné literatury o dějinách československé kinematografie.

Text jsem se rozhodla strukturovat do několika kapitol, a to chronologicky, což činí informace přehlednějšími a umožňuje nám srovnat vývoj kin v čase a také shrnout změny, které se udály. První kapitola shrnuje východiska a metodologii práce, druhá mapuje historii olomouckých kin do roku 1945. Tato kapitola byla nutná pro uvedení do souvislosti a nastínění počáteční situace pro vývoj kin na území města Olomouc. Další jsou již řazeny postupně vždy s časovým rozmezím deseti let. Na konci každé kapitoly je vytvořena tabulka shrnující množství kin a léta jejich existence. Tyto tabulky jsem vytvořila na základě informací získaných heuristickým výzkumem a rozhovory s pamětníky. Počátky promítání daného kina jsou v tabulce označeny modře, rok ukončení projekcí červeně. Roky existence kina jsou označeny křížkem.

Samostatnou kapitolu jsem pak věnovala seznamu vedoucích kin, vývoji cen vstupenek a normám platným pro výstavbu kin.¹

V poslední kapitole se zabývám informacemi o počtu projekcí (představení), návštěvníků a tržeb. Tato data jsem uspořádala do tabulek, které jsou vytvořené jak pro jednotlivá kina, tak souhrnně pro celou Městskou správu kin, později Olomoucká kina. Informace o tržbách z let 1976–2009 jsem čerpala ze statistik uložených v archivu kina Metropol. Data před rokem 1976 vycházejí z Kronik města Olomouce nebo z fondu Krajský národní výbor, jež jsou uloženy ve Státním okresním archivu v Olomouci. Při práci na této kapitole jsem se setkala s tím, že se lišila čísla uvedená v kronikách a ve statistikách. Rozhodla jsem se tedy pro upřednostnění čísel ze statistik, pokud jsou dostupná, a v ostatních případech jsem uvedla čísla z kronik, jež jsou většinou nižší. Toto je nejspíše způsobeno tím, že v některých

¹ Normy byly využity pouze pro interní potřeby Univerzity Palackého v Olomouci.

případech nejsou tržby Letního kina započítávány Městskou správou kin, ale Parkem kultury a oddechu, pod jehož správu instituce patřila.

Některá kina a jejich umístění zůstávají uchována jen ve vzpomínkách pamětníků. Z těchto důvodů je velmi důležité zaznamenat současnou adresu místa, kde tato kina byla a vytvořit obrazovou dokumentaci současného stavu budov kin. Vzhledem k rychlé urbanizaci měst a měnící se tváři okrajových místních částí může v krátké době dojít k jejich stržení. Právě z míst mimo centrum se nedochovalo mnoho dobových fotografií, a proto považuji za nezbytně nutné zaznamenat alespoň jejich současnou podobu. Tyto informace jsem se rozhodla přiložit k práci. Přílohy práce tak obsahují současný stav budov, staré fotografie kin, přepis rozhovorů s pamětníky panem Škrovánkem a Urbáškem a mapku, ve které je naznačené rozmístění kin. Fotografie současného stavu budov jsem pořídila osobně, ostatní pochází z osobního archivu Ivana Škrovánka a Jana Joukala.

1 Východiska, metodologie a práce se zdroji

Tato diplomová práce vznikala na základě heuristického výzkumu, komparativní a kritické analýzy pramenů. Metodologicky vychází z nové filmové historie, která v opozici k tradiční historiografii používá i dokumenty zdánlivě nesouvisející se zkoumaným tématem, kriticky je hodnotí a spojuje do homogenních celků. Základní ideou nové filmové historie je důležitost dějin ekonomických, politických, sociologických, ale i technologických ve vztahu k subjektu zkoumání. Metodologický koncept jsem čerpala z odborných publikací *Nová filmová historie*², *Film History: Theory and Practise*³ a ze sborníku textů *Kinematografie a město*.⁴

V poslední době se lokální dějiny kinematografie rozvíjí jako jedno z nejdynamičtějších odvětví filmových studií. Hlavní příčinou zájmu o lokální dějiny je důraz na výzkum širokého spektra primárních pramenů, který se projevuje v rámci tzv. nové filmové historie. Lokální orientace souvisí i s obecnějšími posuny ve společenských vědách. Výzkum dějin kinematografie ve specifických kulturních, sociálních, demografických či urbanistických podmínkách určitého místa (regionu, města, sociálně specifické městské čtvrti) umožňuje klást otázky, které jsou lokálně specifické, ale zároveň významně ovlivňují i všeobecnou historii filmu.⁵

Východiskem pro vypracování této práce byla rešerše literatury vztahující se k obecné historii kinematografie, publikací o lokální historii Olomouce, dobového tisku a archivních pramenů.

Vzhledem k faktu, že k tématu poválečné historie olomouckých kin nebyla vypracována žádná rozsáhlejší publikace, byla jsem nucena vycházet zejména z archivních materiálů.

Fond Městská správa kin uložený ve Státním okresním archivu v Olomouci obsahuje informace z období 1968–1979 a věnuje se tématu Sdružení

² SCZEPANIK, Petr. *Nová filmová historie: Antologie současného myšlení o dějinách kinematografie a audiovizuální kultury*. 1. vyd. Praha: Herrmann a synové, 2004. ISBN 80-239-4107-0.

³ ALLEN, Robert, Clyde - GOMERY, Douglas (1985). *Film history. Theory and practise*. New York: McGraw - Hill 1985

⁴ SKOPAL, Pavel. *Kinematografie a město. Studie z dějin lokální filmové kultury*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005, ISBN 80-210-3913-2.

⁵ SKOPAL, Pavel: *Kinematografie a město: Studie z dějin lokální filmové kultury*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3913-2.

provozovatelů kin. Taktéž jsou zde plakáty z let 1977 a 1978 a směrnice pro provoz kin. V tomto archivu najdeme i Kroniky města Olomouc z období 1961–1989, nedochovala se léta 1963, 1964, 1966, 1974 a 1988. Informace o kinech lze nalézt vždy v samostatné kapitole nazvané Městská správa kin nebo Městská kina. Kronikář zde zachytil počet představení, návštěvníků i výši tržeb, dále v krátkosti shrnul opravy budov kin či případné změny v organizaci Městská správa kin a v neposlední řadě i průběh festivalů, jako např. Filmového festivalu pracujících či Academia film Olomouc. Kroniky z období po roce 1989 jsem získala na Odboru kultury Magistrátu města Olomouc.

Zemský archiv v Opavě, pobočka Olomouc, uchovává dva fondy vztahující se k historii kin. Prvním z nich je fond Krajský filmový podnik obsahující zejména informace spojené s chodem Krajského filmového podniku, jako např. směrnice, organizační řády z let 1949–1960 a informace k decentralizaci a následné delimitaci kin (převodu majetku, provozu a administrativy kin na NV), zápisy z porad, rozborů činnosti KFP, rozdělovníky, výpůjční karty filmů a účetnictví. Je zde velmi dobře podchycen průběh reorganizace filmové distribuce v Olomouckém kraji v roce 1957. Fond Krajský národní výbor shromažďuje informace z let 1949–1960 a mnoho dokumentů se shoduje s obsahem fondu KFP. Taktéž zde nalezneme dokumenty vztahující se k decentralizaci a delimitaci, ale kromě toho jsou zde uchovány plány kinofikace na území Olomouckého kraje v letech 1949–1954, soupisy vybavení kin, korespondence, zápisy z porad, kolektivní smlouvy, plakáty, směrnice a fotografie k Filmovému festivalu pracujících a Filmové lidové univerzitě.

Většina mnou použitých materiálů je však uložena v archivu kina Metropol, který svým obsahem podchycuje existenci a organizaci kin od vzniku Městské správy kin v roce 1959 až do současné doby. Nalezneme zde veškerou korespondenci, stavební dokumentaci, informace o zaměstnancích a statistiky činnosti. Archiv obsahuje i mnoho materiálů týkajících se Filmového klubu, dříve Klubu přátel filmového umění. Jsou zde obsaženy seznamy veškerých promítaných filmů, korespondence, účetnictví, filmové plakáty a jiné dokumenty. Z důvodu rozsáhlosti tohoto tématu jsem

se rozhodla pouze okrajově načrtnout vznik Filmového klubu, popřípadě krátce zmínit události, které se přímo týkaly historie olomouckých kin.

K ucelení informací o biografech a jejich provozu jsem využila kulturního měsíčníku Kdy-kde-co, který začal vycházet v roce 1956. V období let 1945–1956 vycházel na území Olomouce deník Stráž lidu, který v době vzniku diplomové práce Vědecká knihovna v Olomouci neposkytovala k nahlédnutí z důvodu digitalizace dokumentu. Dále vycházely časopisy Práce, Olomoucký kraj a Věstník ÚNV hl. města Olomouce. Ani jeden z těchto časopisů se však kinům v uvedeném období nevěnoval. K ucelení informací z let 1960–2010 jsem nejvíce využila periodik Olomoucký večerník, Olomoucký den, Hanácký den, Plus a MF Dnes - regionální příloha.

Významným zdrojem pro tuto práci byly i rozhovory s bývalými zaměstnanci Městské správy kin, konkrétně s Mgr. Michalem Urbáškem, Mgr. Janem Joukalem, panem Ivanem Škrovánkem a Jaroslavem Koblihou. Mgr. Michal Urbášek působil v Městské správě kin od konce sedmdesátých let. Nejdříve byl zaměstnán jako pracovník propagace, v roce 1986 se stal ředitelem Městské správy kin a tím zůstal až do roku 1991, kdy ho vystřídal Mgr. Jan Joukal. Pan Ivan Škrovánek působil od konce sedmdesátých let jako vedoucí kina Družba na Nových Sadech, později se stal vedoucím Letního kina a v současné době pracuje jako promítač v kině Metropol. Pan Škrovánek mi taktéž zpřístupnil svůj osobní archiv fotografií a kompletní sbírku programů kin od počátku sedmdesátých let. Pan Jaroslav Kobliha je zaměstnancem kin od roku 1955. Nejdéle promítal v kině ve Velké Bystřici, pak v kině Central a nyní v kině Metropol.

Velká část práce se vztahuje k období 1945–1989, kdy byla činnost kin řízena centrálně nařízeními platnými pro celou Československou republiku a olomoucká kina tak vývojově kopírovala trendy na celém našem území. Z publikací věnujících se obecné historii československé kinematografie považuji za nejpřínosnější pro tuto práci knihy Jiřího Havelky, články uveřejněné v časopise Iluminace, např. Filmoví fanoušci a statistika, Filmoví návštěvníci a kina na území České republiky Ladislava Pištory, Česká filmová distribuce po roce 1989 Aleše Danielise a v neposlední řadě i magisterskou práci Analýza návštěvnosti českých kin: Vývoj a prognóza Olgy Raitoralové.

Pro ucelení bylo nutné získat informace o historii města Olomouce, které jsem čerpala z publikací Milana Ticháka Olomouc rodu ženského, Vzpomínky na starou Olomouc, O osudech městských částí Olomouce, Když padly hradby, Paměť Olomouckých předměstí, Ztracené adresy a Lexikon olomouckých ulic.

2 Počátky kinofikace Olomouce

V Olomouci se film poprvé představil v roce 1896, v sále hotelu U zlaté hrušky (dnešní Riegrova ulice). Brzy poté se však v Olomouci zastavilo mnoho biografistů, kteří sem zavítali během svých cest po českých zemích: 15.–17.2.1898 se v sále hotelu Lauer, nám. Míru 24, uskutečnilo představení The American Biograph, 5.–6.3. bylo k projekcím využito městské Reduty s aktualitami z války v Transwaalu a v roce 1901 zavítaly do hanácké metropole hned dva biografy - Edisonův kinematograf a Original - Chromo - Bioscope Germania. V témže roce měli olomoučané možnost zhlédnout v sále U Města Prahy představení Viktora Ponrepa. V Olomouci vystoupil 6.–10.11. Svůj Kinematograph - Mehalograph předvedla i brněnská společnost Urania - Theater (17.–22.12.1901) a fenoménu pohyblivých obrázků nezůstala ušetřena ani německá tělocvična, kde 14.1.1903 vystoupil Der Welt Theograph a po něm ještě společnost Oesers Original Elektrische Theater. V červenci 1904 v zájezdním hostinci U Dřevěného zvonu (na místě dnešní budovy OHES) promítal kočovný biograf Bedřicha Kludského a jednou z posledních společností, která v Olomouci vystupovala, bylo známé Theatre Electrique K. F. Lifky. Promítalo se 18.4.–24.5.1908 ve stanu pro sto lidí vedle hostince U dřevěného zvonu.⁶

„Od roku 1895 působila v Olomouci tzv. Císařská panorama, která předváděla na různých místech města své nepohyblivé fotografie. V roce 1910 to byly např. tituly Cesta do Levanty z Terstu do Malé Asie či Výbuch Etny a druhá návštěva Messiny a Ressia v tomto roce. Otevřeno bylo vždy 9–12 a 14–21“⁷

„První stálé kino v Olomouci bylo německé, zahájilo provoz 22.4.1908 a jmenovalo se Divadlo Kinematograf. Druhé, později nazvané Elektrisches Theater der Turnhalle, vzniklo zásluhou tělovýchovného spolku Olmutzer Turnverein a promítat začalo

⁶ ČERMÁK, M., SPÁČIL, V. *K počátkům stálých olomouckých kin*, Výroční zpráva OA Olomouc z roku 1978, str. 58 - 61

⁷ *Našinec*, č. 238, 18.10.1910

8.11.1908. Pravidelná kinematografická představení se od roku 1911 konala i v českém kině *Orania* (původně *Urania*). Čtvrtým a zřejmě největším biografem, který byl v Olomouci zřízen do roku 1918, bylo kino *Edison*. Nově postavená budova přivítala poprvé své diváky 22.10.1913.⁸

Počet biografů v Olomouci rychle rostl a v roce 1935 jich již bylo deset a celkem uspořádaly 6 194 představení.⁹

V roce 1927 měl světovou premiéru první zvukový film *Jazzový zpěvák*. Zvukovou aparaturu do českých kin dodávala německá firma *Tobias Klang*. V roce 1930 existovalo na území Československa deset zvukových kin, z toho dvě v Olomouci. Kino *Central* se mohlo pochlubit první českou aparaturou vůbec, ta zde byla nainstalována již v roce 1929.¹⁰

2.1 Jednotlivá olomoucká kina, jejichž provoz byl zahájen před rokem 1945

2.1.1 Kinematografické divadlo (1908–1913)

Kinematografické divadlo zahájilo provoz 22.4.1908 v budově Obecního domu na Horním náměstí č. 5. Představení se konala třikrát týdně a program kina, které bylo čistě německého rázu, se měnil každou středu. Ve všední dny se hrála tři představení (16.30, 18.30, 20.00), v neděli a svátky pět (10.30, 15.00 se slevou).¹¹ Kino ukončilo provoz 12.6.1913, a to hned z několika důvodů. Chyběly vedlejší místnosti, ventilace a nouzové východy nebyly dostačující, navíc bylo vlastníkem domu město a to vypovědělo majiteli kina nájemní smlouvu.¹²

⁸ KUŘIMSKÁ, Agáta. *Kinofikace Olomouce neboli Olomoucká kina od počátku po čtyřicátá léta*. Diplomová práce, Filozofická fakulta UPOL. Olomouc:Univerzita Palackého v Olomouci, 2001, str. 17 - 18.

⁹ FISCHER, Richard. *Na Olomoucké radnici 1928 - 1932*. Olomouc, 1932.

¹⁰ *Pozor*. č. 245, 18. 10. 1930

¹¹ ŠTÁBLA, Zdeněk. *Data a fakta z dějin čs. kinematografie 1896- 1945*. Praha: Národní filmový ústav, 1990, str. 141.

¹² SOKA Olomouc, AMO, M1-1, reg. 1874 - 1920, č.k.183, i.č.95.

2.1.2 Kino Atlantis (1908–asi 1933)

Druhé stálé kino vzniklo v Olomouci zásluhou tělovýchovného spolku Olmutzer Turnverein, který byl založen 1862. Spolek již dříve pronajímal svůj velký sál různým podnikatelům, kteří zde pořádali kinematografická představení. Roku 1908 Turnverein sám zažádal o licenci s cílem vyřešit tak špatnou finanční situaci. Licence byla místodržitelstvím v Brně udělena 7.10.1908 a vedoucím kina se stal Hugou Weingartner z Vídně. O rok později ho vystřídal Mathias Saxinger, který sám vlastnil promítací přístroj. Ten využil své kočovné licence a vydal se se stanem a aparaturou na cesty po Moravě. Post vedoucího biografu po něm převzal Josef Smejkal. V kině se promítalo každou neděli a o svátcích v 15.30 a ve 20.00. Byly zde pravidelně pořádány tzv. večery pro pány. V důsledku nových kinopředpisů z roku 1912 přestal Turnverein zvládat provozování kinolicece a v lednu roku 1913 složil svoji licenci. Během války byl sál využit pro vojenské účely. Po první světové válce byla tělocvična opravena a spolku byla opět prodloužena licence. Již na podzim roku 1918 opět promítalo pod novým názvem Kino Atlantis, a to vždy v neděli a ve svátky v 17.00 a ve 20.00 hodin. Kino Atlantis bylo uzavřeno nejspíše v roce 1933, kdy se již neobjevují jeho programy v denících Našinec a Pozor.¹³

2.1.3 Kino Orania (1911–1949)

Kino Orania, první stálé kino v Olomouci, patřilo sochaři Josefu Hladíkovi. Pravidelná kinematografická představení Hladík zahájil 24.9.1911 v pasáži domu č. 400 (tehdejší paláci Pražské úvěrové banky, dnes Edelmannův palác na Horním náměstí), který se nacházel na rohu nábřeží Vodní a Švédské ulice. Vchodem ze Švédské ulice se vstupovalo přímo do čekárny, kde se nacházela i pokladna. Sál měl rozlohu 18 x 5 m a byly zde umístěny sedačky pro 150 osob. Kino neslo zpočátku název Urania, ale v září 1911 bylo přejmenováno na Orania.

¹³ KUŘIMSKÁ, Agáta. *Kinofikace Olomouce neboli Olomoucká kina od počátku po čtyřicátá léta*. Diplomová práce, Filozofická fakulta UPOL. Olomouc:Univerzita Palackého v Olomouci, 2001.

V roce 1912 byla vydána nová nařízení a kino Orania bylo nuceno přistoupit k rozsáhlým opravám, které byly ukončeny v roce 1915. Kapacita kina byla zvýšena na 207 osob. Hrál se nepřetržitě a programy byly poučné, přístupné i mládeži. Ve všední dny začínalo první představení v 17.00, poslední ve 20.30. V neděli a svátky se promítalo od 10.30 do 12.00 a od 15.00 do 22.00.¹⁴ V roce 1919 žádal Hladík rozšíření služeb, ale vzhledem k tomu, že nedodal patřičné dokumenty, nebylo mu vyhověno. Ve dvacátých letech promítala v budově bývalého kina Orania Učitelská jednota, která jej přejmenovala na kino Kosmos. Biograf se zaměřoval především na filmy kulturně vzdělávací. Do příchodu zvukového filmu byly filmy doprovázeny živou hudbou, převážně hrou na klavír a housle. V roce 1943 bylo kino přeměněno na kino Aktualita a promítalo pouze aktuality a kulturní filmy.¹⁵ Po válce o správu kina požádala Nataša Čechová, která získala místo vedoucí, ale správou kina byla 14.6.1945 pověřena Krajská odborová rada v Olomouci.¹⁶

2.1.4 Kino Central (1926–2005)

Kino Central zahájilo činnost v r. 1926 v nově postavené budově Dělnické akademie, kterou navrhl architekt Ing. Emil Kugel. Sál mohl pojmut až 478 osob (381 sedadel v přízemí a 97 na balkoně).¹⁷ V roce 1929 byla v kině instalována zvuková aparatura Kinophon. Šlo o první českou aparaturu vůbec a jejím vynálezcem byl šéf olomoucké firmy Elektroradio p. Josef Mazák. Premiéra českého zvukového filmu v Olomouci proběhla v kině Central v říjnu 1930 a diváci mohli zhlédnout film *Když struny lkají*. V třicátých letech bylo kino hojně navštěvováno vojáky. Během války promítalo pod názvem *Lichtspiele Zentral Olmütz*. Vedoucím kina se před válkou stal Josef Šanta, který za něj doslova položil život. Odmítl kino Central dobrovolně vydat Němcům, byl zatčen gestapem a v roce 1940 zemřel v koncentračním táboře. Od roku 1946 až do sametové revoluce kino

¹⁴ SOKA Olomouc, AMO, M1- 1, reg. 1874 - 1920, č.k. 183, i.č. 95

¹⁵ SOKA Olomouc, AMO, M1 - 29, ÚNV reg. 1945- 1949, k.č.330, i.č. 426

¹⁶ *Pověřovací listiny z 11. 6. 1945*, SOKA Olomouc, AMO, M1-29, ÚNV reg. 1945 - 1949, č.k. 207, i.č. 226

¹⁷ SOKA Olomouc, AMO, M1-1, reg.1920-1940, k.č. 139, i.č.90

existovalo pod názvem Moskva. Poté mu byl opět navrácen původní název, pod kterým fungovalo až do roku 2005.

2.1.5 Kino Edison (1913 - 1991)

Provoz kina Edison-Kino-Theater byl zahájen 22.10.1913 spolkem Olmützer Kino-Gesellschaft mit b.H. v nově postavené budově na nároží České a Litovelské ulice (dnes náměstí Hrdinů). Kapacita kina byla 434 míst (v přízemí 382, v galerii 30 a v lóžích 22). Návštěvnost kina Edison byla nejspíše velmi vysoká, protože v roce 1915 zažádalo kino o povolení zřídit dalších 20 míst na stání. V roce 1925 koupilo budovu kina Družstvo českého divadla, čímž přešel dříve německý podnik do českých rukou. Tato společnost vlastnila licenci až do roku 1941, kdy německá správa odebírala licence korporacím a udělovala je jednotlivcům. Vlastnictví tedy přešlo do rukou dosavadního ředitele Ferdinanda Peška, který kino provozoval až do jeho znárodnění v roce 1945. Pod názvem kino Mír však fungovalo dál ještě několik desítek let.

2.1.6 Kino Apollo (1924–2005)

Kino Apollo sídlilo v Úřední čtvrti a majitelkou budovy byla městská část Nová ulice. Obchodním vedoucím byl soukromník Matěj Chowanetz.¹⁸ V roce 1924 byla panu Chowantzi schválena vlastní koncese v zastoupení spolku Okresní péče o mládež. V této době mělo kino 372 míst k sezení. Během Protektorátu Čechy a Morava byla spolku protektorátní radou odňata licence a přidělena p. řediteli Peškovi. V roce 1945 se kino vrátilo zpět do rukou spolku. Nařízením z prosince 1945 však kino přešlo do majetku státu a správy Národního výboru v Olomouci. Od roku 1948 až do roku 2005 kino hrálo pod názvem Lípa. Zavedený hostinec zanikl ihned při procesu znárodnování v roce 1948.

¹⁸ SOKA Olomouc, AMO, M1 -1, reg. 1874 - 1920, k.č. 183, i.č.95.

Dům č. 111 se však zapsal do dějin Olomouce jako významné kulturní středisko mnohem dříve, než zde začal být provozován biograf. Budova byla postavena roku 1888 Karlem Starým jako hostinec a brzy se stala významným společenským a kulturním střediskem české menšiny, pro kterou tenkrát v německé Olomouci nezbylo místo. Podnik dostal název U města Olomouce. O několik let později se mu však začalo říkat U města Prahy na důkaz toho, že návštěvníkům je bližší česká Praha než německá Olomouc. Hostinec se stal nejen oblíbeným místem k pořádání vlasteneckých plesů a podobných akcí, ale cestu sem našlo i české divadlo, provozované zejména kočovnými soubory. Hrála se nejen činohra, ale oblibu si získala i operní představení. Poprvé v Olomouci zde zazněla např. Prodaná nevěsta či Hubička.

Ani před sto lety však nebylo uspokojení kulturních potřeb totožné s hmotnými zisky. V roce 1910 se dům dostal do konkurzu, neboť i přes velkou návštěvnost a oblibu majitel nebyl schopen splácet hypotéku. Novým vlastníkem se stalo německé město Nová ulice, které nechalo dům přestavět a nazvalo ho „Stadhof“. V roce 1919 přešla budova z majetku dosud samostatného města Nová ulice do společného majetku Velké Olomouce.

2.1.7 Kino Metropol (1933–současnost)

Kinematografickou licenci pro Bio Sokol obdrželo Družstvo pro stavbu sokolovny v r. 1933. Budova, dříve hojně využívána jako sídlo mnoha firem, byla zrekonstruována a kino bylo projektováno jako největší v Olomouci. Mělo kapacitu 999 sedadel. Kino bylo vybaveno projekční technikou firmy Klangfilm. Provoz zde byl zahájen projekcí filmu Karla Slavinského Okénko 6.5.1933. Činnost spolku a kinolicence zanikla v roce 1942 a kino bylo nadále provozováno německým Vermögensamtem. Ředitelem kina byl Otto Wasserbauer, který byl pověstný svým sympatizováním s fašismem. Z tohoto důvodu žádali zaměstnanci kina v roce 1945 o jeho odvolání a prozatímní správou kina byl pověřen Stanislav Rychlý. Ten byl následně z funkce odvolán z důvodu převodu kina do majetku státu. Již od počátku existence kino používalo název Metropol, ale za dlouhou dobu své existence

jej několikrát změnilo - z Bia Sokol na Metropol, Kapitol, Světozor, Pohraniční stráž a znovu na Metropol.¹⁹

2.1.8 Kino Adria v Hodolanech (1930–1949)

Kino Adria založila Jednota Sokol v Olomouci-Hodolanech v roce 1930.²⁰ Obchodním vedoucím byl pan Mikš a později pan Maitner, a to až do rozpuštění Sokola. Tehdy kino převzal do správy O. Wasserbauer v zastoupení správy kina Kapitol, která byla povinna převzít Adriu pod svoji patronaci, protože ta se ukázala jako nerentabilní. Po válce zažádal o správu František Riegl, dosavadní správce kina Slavia, ale Národní výbor pověřil 11.6.1945 prozatímním vedením O. Wasserbauera.²¹ V prosinci 1945 přešlo kino do vlastnictví státu pod správu Národního výboru v Olomouci. Ten však již v budově kino neprovozoval, ale zřídil zde sklad knih.²²

2.1.9 Kino Slavia²³

Kino Slavia se nacházelo v bývalém kanovnickém domě ve Wurmově ulici č. 5, jehož vznik sahá až do dvanáctého století. Část budovy byla v roce 1912 upravena na tělocvičnu olomoucké katolické mládeže Orel, která byla zároveň majitelkou kina.²⁴ Za druhé světové války uzavřela jednota smlouvu s F. Rieglem, čímž mu předala mandát k provozování kina. Po zániku spolkových licencí nabyt za německé správy p. Riegl licenci na své jméno, zatímco zařízení kina zůstalo majetkem Orla a budova majetkem metropolitní kapituly.²⁵ Vedením kina byla 20.6.1946 pověřena Arcidiecézní charita

¹⁹ KUŘIMSKÁ, Agáta. *Kinofikace Olomouce neboli Olomoucká kina od počátku po čtyřicátá léta*. Diplomová práce, Filozofická fakulta UPOL. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001.

²⁰ *Pozor*, 30. 9.1930, č. 203

²¹ *Pověřovací listiny z 11.6.1945*, SOKA Olomouc, AMO, M1- 29, ÚNV reg. 1945 - 1949, k.č. 207, i.č. 226

²² budova Husova sboru

²³ Konkrétní rok vzniku a zániku kina již nelze dohledat. Víme pouze, že zde kino bylo provozováno.

²⁴ SCHINDLER, A. *Tajemná Olomouc II*. Olomouc: Votobia. 2001. str. 85

²⁵ SOKA Olomouc, AMO, M-29, ÚNV reg. 1945 - 1949, k.č. 207, i.č. 226

v Olomouci, majitelka Ústavu pro těžce zmrzačené děti v Tršicích.²⁶ Výnos kina měl být věnován čistě sociálním a humánním účelům trpících dětí a provoz kina obstarával dosavadní zaměstnanec Josef Andrýsek. Zaniklo pravděpodobně koncem 40. let

2.1.10 Kino Helios v Hodolanech (30. léta–1976)

Kino Helios bylo majetkem Dělnické tělocvičné jednoty v Hodolanech. Obchodním vedoucím byl J. Trapl, který vedl od roku 1942 kino sám, protože německá správa zrušila vlastnická práva a správu DTJ Hodolany. Po válce zůstalo kino ve správě pana Trapla až do prosince roku 1945, kdy bylo jako všechna ostatní kina převedeno do majetku státu a správy Národního výboru v Olomouci a ještě dlouhá léta fungovalo pod názvem Hvězda.²⁷

2.1.11 Kino Sokol ve Chválkovicích (30. léta–1967)

Kino Sokol bylo majetkem TJ Sokol Chválkovice. Obchodním vedoucím byl Josef Dosoudil, díky čemuž zůstalo kino během druhé světové války v českých rukou, ačkoliv jeho majetková podstata byla zabavena Vermogensamtem.²⁸ Po znárodnění bylo kino přejmenováno na kino Oko.

²⁶ *Pověřovací listiny*, SOkA Olomouc, AMO, M1 - 29, ÚNV reg. 1945 - 1949, k.č. 207, i.č. 226.

²⁷ *Zprávy a návrhy k záležitosti biografů*, SOkA Olomouc, AMO, M1 - 29, ÚNV, reg 1945-1949, k.č. 330, i.č. 426.

²⁸ *Zprávy a návrhy k záležitosti biografů*, SOkA Olomouc, AMO, M1 - 29, ÚNV, reg 1945-1949, k.č. 330, i.č. 426.

3 Vývoj československé kinematografie po roce 1945

Již za okupace byly připravovány plány na nové uspořádání československé kinematografie. Po skončení druhé světové války převzal dosavadní činnost Českomoravského filmového ústředí Prozatímní národní výbor českých filmových pracovníků, který se ihned ujal zajištění filmového průmyslu ve prospěch státu. Film patřil do kompetence Ministerstva informací a zde byl také ustaven filmový odbor, jehož předsedou se stal Vítězslav Nezval. Dále byli ministrem informací jmenováni zmocněnci pro jednotlivé úseky filmového podnikání. Ze zástupců Svazu filmových pracovníků byl vytvořen Prozatímní správní výbor Československé filmové společnosti. 28. května 1945 zřídilo Ministerstvo informací také cenzurní sbor, který tvořili zástupci Ministerstva informací, vnitra, školství, ÚRO a zestátněného filmu z českých zemí i Slovenska, který navázal na činnost cenzury během 1. republiky. Film rozřazoval do sedmi kategorií, které sloužily k vyměřování dávek ze zábavy. Tyto kategorie byly v roce 1947 zrušeny. Cenzurní sbor fungoval až do roku 1950, kdy byl nahrazen aprobační komisí, později výběrovou, která se zabývala preventivní činností. 11.8.1945 prezident podepsal dekret o zestátnění filmu, účinnosti nabyl 18.8.1945. Dekret dal státu výhradní oprávnění k provozu ateliérů, výrobě filmů a jejich laboratornímu zpracování, k dovozu a vývozu filmů a jejich půjčování i veřejnému promítání. Správa byla postupně centralizována do ústředního ředitelství České filmové společnosti a kinematografie byla rozdělena na čtyři hlavní sektory: výrobní, distribuční, technický a hospodářský. V této době začalo také budování Československého filmového ústavu, který si kladl za cíl vytváření předpokladů pro zvýšení úrovně čs. filmu prohloubením odborného vzdělání a školením. Dále se zabýval vědeckým výzkumem, činností dokumentační a archivní, vydáváním knih a časopisů ve vlastním Československém filmovém nakladatelství. Na základě dekretu prezidenta z 27.10.1945 byla založena první filmová škola (FAMU), která se stala součástí Akademie muzických umění. Dále byl zřízen zvláštní filmový umělecký sbor FIUS, který měl zjednodušit dramaturgický postup při filmové tvorbě a Filmový technický sbor FITES řešící rámcové otázky

technické stránky filmu a jeho technické problémy. Z obou těchto organizací byla vytvořena zvláštní komise, která měla posuzovat uměleckou hodnotu domácích filmů. FIUS - patnáctičlenná instituce - se stal nezávislým vrcholným orgánem, jehož úkolem bylo vybrat vhodné náměty pro filmovou tvorbu, zkoumat jejich scenáristické zpracování a doporučovat je k realizaci. Na jaře 1948 došlo vládním nařízením 72/48 ke zřízení státního podniku Československý státní film, který se stal výhradním provozovatelem výroby, distribuce, dovozu i vývozu filmů. Byly zrušeny funkce zmocněnců a nahrazeny náměstký ústředního ředitele pro plánování a výzkum a pro hospodářské a správní věci, nebo řediteli úseků (Výroba dlouhých filmů, Krátký film, Kreslený a loutkový film, Zpravodajský film, Rozdělovna, Správa státních kin, Čs. filmový ústav). V roce 1949 byla zřízena místo dosavadního FIUSu Filmová rada. Usnesením z března 1950 vytyčil Ústředí výbor KSČ ideové a umělecké směrnice československé kinematografie, ale i konkrétní program v souladu s ideovým posláním filmu. V roce 1951 se změnil ČSF na podnik státní správy, díky čemuž vzniklo užší spojení s ministerstvem po stránce hospodářské i organizační. Byl zrušen dosavadní správní sbor a funkce ústředních ředitelů. V dalším vývoji v lednu 1952 bylo zrušeno generální ředitelství ČSF a nahrazeno hlavní správou Čs. kinematografie při předsednictvu vlády, odkud přešla v září do nově zřízeného Ministerstva kultury. V roce 1954 byl Československý státní film jednotnou rozpočtovou organizací s ústředním ředitelstvím a dalšími třemi sektory: filmovou tvorbou dlouhých a krátkých filmů, distribucí a laboratořemi spolu s filmovým průmyslem a Filmoprojektem. O rok později byl z laboratoří zřízen samostatný úsek. V lednu 1956 došlo k dalšímu členění ČSF na Ústřední ředitelství a 6 složek: Studio hraných filmů, Krátký film, distribuce, laboratoře, filmový průmysl a Filmoprojekt. K 1. lednu 1957 byl vládním nařízením zrušen Československý státní film a nahrazen hlavní správou Československého filmu v čele s ředitelem při Ministerstvu školství a kultury. Současně byly zřízeny hospodářské organizace, patřící pod hlavní správu ČSF: Ústřední ředitelství, Filmové studio Barrandov, Krátký film, Filmové laboratoře, Filmový průmysl, Čs. filmexport a Ústřední půjčovna filmů.²⁹

²⁹ HAVELKA, Jiří. *Čs. filmové hospodářství II. 1945 - 1957*. Praha: Akademie muzických umění v Praze, 1958, str. 5–66

3.1 Filmová distribuce

Po roce 1945 byl filmový obchod distribuční soustředěn do Ústřední půjčovny filmů, která byla později reorganizována na rozdělovnu, aby se v roce 1957, kdy byla správa státních kin převedena do oblasti národních výborů, opět stala Ústřední půjčovnou filmů. Opětovně byl zaveden procentuální podíl půjčovny na tržbě kin, jež v roce 1957 přešly pod správu národních výborů. Zásobování kin se provádělo formou plánovaného programování, aby při všech hlediscích uměleckých a kulturně-politických byly domácí i dovezené filmy plně využity. Nejprve se tak dělo z Prahy a Brna, postupně však byla budována rozsáhlá síť krajských poboček, které mohly mít bezprostřednější styk s divákem prostřednictvím lidosprávných složek a masových organizací v krajích. Krajským rozdělovnám byl přidělován potřebný počet kopií podle stavu kinofikace kraje, termínů, jeho hospodářského a kulturního významu, jakož i případných specifických úkolů.

Od roku 1954 byla prováděna tzv. kulturně - masová práce, v rámci ní byly ve městě i na venkově organizovány festivaly, jako např. Film do každé obce, Film pomáhá zemědělcům či filmové jaro na vesnici. Dále to byla Filmová lidová univerzita, která zahrnovala vědeckopopulární přednášky doplňované filmem, Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech či Filmový festival pracujících, který byl pokračováním MFF v krajských městech.

4 Historie kin v Olomouci po roce 1945

4.1 Čtyřicátá léta

Koncem druhé světové války se dožilo celkem deset kin - Orania, Edison, Apollo, Světozor, Adria a Helios v Hodolanech, Sokol ve Chválkovicích, Slavia (Wurmova ul.) a Central. Všechna tato kina byla podstoupena státu podle nařízení ze dne 4.12.1945 a jejich další provoz tak spadl pod správu Národního výboru v Olomouci. Podle kinofikačního plánu, který byl vydán plánovacím referátem Okresního národního výboru v Olomouci, lze zjistit, že v roce 1949 některá z těchto kin zanikla, ale byla zřízena jiná. Mezi zaniklá kina patřilo kino Adria, Slavia i Orania. Světozor byl přejmenován na Svět, z Edisonu se stal Mír, z Centralu Moskva, z Heliosu Hvězda, z Apolla Lípa a ze Sokola ve Chválkovicích kino Oko, to promítalo vždy v pátek a v sobotu. Nově vzniklo kino Čas (Cestujících) na Hlavním nádraží, které nabízelo divákům série krátkých filmů. Kino Cestujících se nacházelo v levé části Hlavního nádraží v místech dnešního obchodu s potravinami. Kino promítalo nepřetržitě od 8.00 do 22.30 a program se skládal ze sérií krátkých filmů na 16mm filmovém pásu. Půdorys sálu byl čtvercový, filmové plátno i sedačky byly umístěny úhlopříčně a během promítání bylo možno slyšet houkání projíždějících vlaků.³⁰

V této době plánoval ONV vybudovat ještě kino na Nových Sadech, ve Slavoníně, na Lazcích a v Černovíře. Kino Matice na Svatém Kopečku bylo přejmenováno na kino Práce. Toto kino po válce nebylo pod správou města, ale při novém územním uspořádání a v rámci decentralizace kinofikační sítě ho od roku 1957 spravovala Městská správa kin v Olomouci.

³⁰ Zdroj: rozhovor s Mgr. Michalem Urbáškem.

Tabulka č. 1: Seznam kin a jejich vedoucích v roce 1948³¹

Název kina	Městská část	Vedoucí
Edison	Centrum	Peško
Moskva	Centrum	Kupka
Čas	Hl.nádraží	Kupka
Apollo	Centrum	Koldas
Helios	Hodolany	Formánek
Adria	Hodolany	Nehraje
Sokol	Chválkovice	Dosoudil
Světozor	Centrum	Rychlý
Práce	Svatý Kopeček	Jiříček

Tabulka č. 2: Kina existující na území Olomouce ve čtyřicátých letech³²

Kino/ rok	1945	1946	1947	1948	1949
Pohraniční stráž (Metropol)	x	x	x	x	x
Moskva (Central)	x	x	x	x	x
Mír	x	x	x	x	x
Jas (Kino Aktualit)	x	x	x	x	x
Lípa	x	x	x	x	x
Holice					
Adria- Hodolany	x	x	x	x	x
Hvězda - Hodolany	x	x	x	x	x
Svět- Nový Svět					
Družba - Nové Sady					
Jiskra - Řepčín					
Osvěta - Černovír					
Oko - Chválkovice				x	x
Slavonín					
Kino Cestujících (Čásek)				x	x
Kino krátkých filmů					
Kino Mladých					
Letní kino					
Kino ZK ROH					

³¹ Fond *Krajský národní výbor*. Seznam kin kraje Olomouc ke dni 1.12.1948. Zemský archiv Opava, p. Olomouc, č.k. 1493.

³² Vytvořila autorka DP.

4.2 Padesátá léta

Po druhé světové válce síť kin nevyhovovala socialistickým ideálům, zejména proto, že před válkou vznikala kina především v centrech měst a menší města tak měla zbytečně konkurenční podniky. Venkov byl opomíjen, odkázán většinou na dobrovolnou činnost spolků nebo na putovní kina. Také technické vybavení bylo zastaralé, protože za dob okupace nebylo možné je obnovovat. Kina nevyhovovala stavebně, provozovatelé za války plnili jen bezpečnostní předpisy a na pohodlí diváků se příliš neohlíželi. Československý státní film se rozhodl všechny tyto nedostatky odstranit a uvést do provozu 1 600 kin na území Československa. Dosavadní malá kina nahrazovala stálá kina na úzký film a byla zřizována i kina nová. V roce 1958 bylo kinofikováno 19,8 % obcí. Polovina všech kin byla zřízena na úzký film. V roce 1958 se počet širokoúhlých kin zvedl na sto. Postupně byly vytvořeny různé typy specializovaných kin, jako např. kina Čas s týdeníky, aktuálními krátkými filmy, groteskami, kina Čásek na úzký film, non-stop kina s nepřetržitým provozem, varieté či kina s retrospektivními programy. Došlo také k mohutné výstavbě kin a obnovování kin stávajících. Po celé republice se začala hojně stavět letní kina, která navázala na tradici původních letních kin, jež vznikala už před rokem 1945 a měla kapacitu až několik tisíc míst. Putovní kina měla za úkol vyplňovat mezery tam, kde nebylo možné vybudovat kina stálá.

V roce 1950 došlo k rapidnímu poklesu návštěvnosti a její následné stagnaci na počátku padesátých let, což je zřejmé z přiložené tabulky návštěvnosti. Hlavním důvodem byly nejspíše zásahy do programu kin. Na minimum byl snížen počet uváděných programů, ale značně omezena byla i pestrost programu. Základ tvořily filmy české a sovětské, které v roce 1953 představovaly již téměř polovinu všech programovaných titulů. Přírůstek návštěvníků lze pozorovat až kolem roku 1954. Rozhodujícím činitelem se stal větší počet nasazovaných titulů a pestřejší skladba programů, ale v neposlední řadě i masové akce, jako např. Filmový festival pracujících, Filmové jaro na vesnici, festivaly a přehlídky sprátených zemí, atd.

Tabulka č. 3: Počet kin v ČSR v letech 1945–1957³³

rok	počet kin	počet míst (v tisících)	úzká kina	putovní kina	návštěvnost (v miliónech)
1945	1 651	595, 6	77		93,2
1946	1 898	661, 5	131	6	127,2
1947	2 287	748, 5	399	15	141,4
1948	2 643	825, 3	745	25	157,9
1949	2 999	853, 3	1 141	26	152,6
1950	3 298	896, 6	1 354	51	125,2
1951	3 470	901, 9	1 436	118	132,2
1952	2 877	822, 4	1 455	152	135
1953	3 158	865, 8	1 474	198	143,4
1954	3 192	859, 3	1 545	181	163,8
1955	3 171	848, 6	1 588	189	164,2
1956	3 197	844, 5	1 633	196	184,8
1957	3 305	864,1	1 674	216	186,2

Československý státní film zajišťoval prostřednictvím krajských správ, později ředitelství ČSF výrobu filmů, jejich distribuci a správu kinosálů. Takovéto krajské ředitelství působilo i v Olomouci. Na Krajském národním výboru v Olomouci řídil činnost kin, zejména pořádkové záležitosti, zprvu III. referát bezpečnostní. Vládním nařízením č. 121/51 Sb. a výnosem Ministerstva vnitra z 31. 12. 1951 přešla kina a jejich pořádkové záležitosti, spolu s divadly a jinými kulturními institucemi na IV. referát pro školství, osvětu a tělovýchovu.

V roce 1954 byly schváleny nové zákony o národních výborech - ústavní zákon o národních výborech č. 12/54 Sb., zákon o národních výborech č. 13/54 Sb. a zákon o volbách do národních výborů č. 14/54 Sb., které stanovily nové zásady pro jejich práci. Na uvedené zákony navazovalo vládní nařízení ze 7. května 1954 č. 23/54 Sb. o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Na základě tohoto nařízení vytvářely krajské

³³ HAVELKA, Jiří. *Čs. filmové hospodářství II. 1945 - 1957*, Praha: Akademie muzických umění v Praze. 1958.

národní výbory jednotlivé správy a odbory, mezi nimi i odbor kultury, v jehož působnosti byla i správa kin a filmová distribuce.

K výrazné reorganizaci filmové distribuce došlo v roce 1957, kdy byly uvedeny v platnost dvě nařízení - vládní usnesení č. 27/53 z 7. 12. 1956 o decentralizaci filmové distribuce a vládní nařízení z 16.1.1957 č. 4/1957 Sb. o organizaci filmového podnikání. Na základě těchto vládních nařízení byl veškerý majetek kin, včetně provozních budov a pozemků, na kterých budovy stály, předán národním výborům. Spolu s majetkem převzaly národní výbory i provoz a administrativu kin. Současně byly vytvořeny krajské filmové podniky, řízené krajskými národními výbory. Jejich úkolem bylo půjčování filmů a zajišťování techniky potřebné k promítání. V souvislosti s novým územním členěním státu, jež vstoupilo v platnost 1.7.1960, došlo ke sloučení Krajských filmových podniků s Estrádním a koncertním jednatelstvím a Hudební artistickou ústřednou. Podniky vzniklé tímto sloučením nesly název Krajské podniky pro film, koncerty a estrády. Ředitelství Krajského podniku pro film, koncerty a estrády v Severomoravském kraji sídlilo v Ostravě, ale v Olomouci mělo svoji pobočku.³⁴

4.2.1 Plán kinofikace Olomouckého kraje na rok 1954:

Kinofikaci v Olomouckém kraji řídil Československý státní film, konkrétně odbor Správa kinofikace. Účelem kinofikačního plánu bylo zajistit úplnou kinofikaci kraje tak, aby se v každé obci pravidelně jednou za 14 dní (maximálně 1x měsíčně) promítal film. To bylo možno dosáhnout lepším využitím a rozmístěním kinofikačních prostředků (putovních kin ČSF a bibliobusu). V obci, ve které byl promítací aparát v majetku závodů, osvětových zařízení a škol bylo nutné zajistit pravidelné promítání pomocí patronátních smluv. Režii bylo možno hradit z výtěžků promítání. Do těchto obcí již pak nezajíždělo putovní kino. Při Domech osvěty bylo plánováno zřízení putovních kin Domů osvěty, která by pravidelně zajížděla do přidělených obcí. Bibliobus zajížděl ve čtrnáctidenním cyklu do okresů vždy

³⁴ Fond *Krajský filmový podnik*. Inventář. Zemský archiv Opava, pobočka Olomouc. Ředitelem krajského filmového podniku byl v roce 1958 Josef Menzl .

na deset dní a promítal ve 30 obcích (15 obcí v okrese Bruntál a 15 obcí v okrese Rýmařov). Denně by tedy bibliobus promítal na 3 místech. Využita byla i putovní kina Československého státního filmu, která měla být přemístěna z okresů Olomouc, Prostějov, Přerov a Kojetín do okresů se ztíženými kinofikačními podmínkami, jako Šumperk, Zábřeh, Šternberk a Litovel. Aby byl plán opravdu zrealizován, vyzval ředitel Krajské správy kinofikace a předseda Krajského národního výboru dopisem všechny Místní národní výbory, aby se na plánu kinofikace podíleli vlastními prostředky, ale i tím, že zajistí, aby majitelé promítacích přístrojů přistoupili k podpisu patronátních smluv. Přílohou tohoto dopisu byla také přihláška pro majitele promítacích přístrojů a půjčovní řády Státního filmu.

K 30. září 1954 došlo k převodu některých kin na osvětová zařízení národních výborů. Na území Olomouce se to týkalo pouze kina Holice. Jednalo se většinou o kina nerentabilní či ve velmi špatném stavu, jejichž opravy by si vyžádaly velké investiční náklady. Převod měl vést ke zlepšení finanční situace osvětových zařízení, protože ta tak mohla disponovat sálem a případně jej využít například k pronájmu. Provoz kina měl být vykonáván dobrovolnými pracovníky a veškerý jeho výtěžek by tak mohl být věnován na údržbu a další vybavení kina. Kino mělo odvádět ČSF půjčovné ve výši 40% hrubého výnosu, docíleného v roce 1953. V rámci decentralizace bylo opět převedeno pod Krajský filmový podnik.

Tabulka č. 4: Kina Olomouc město 1954³⁵

Název kina	Typ	Počet hracích dnů	Počet představení za měsíc
Mír	35mm	7	21
Moskva	35mm	7	21
Lípa	35mm	7	21
Jas	35mm	7	21
Hvězda, Hodolany	35mm	7	21
Oko, Chválkovice	35mm	3	4
Svět	35mm	7	21
Letní	35mm	7	neuvedeno

Během roku 1953 bylo přejmenováno kino Svět, někde také uváděno pod názvem Světozor, na kino Pohraniční stráž.

V říjnu roku 1957 byly v Olomouci dokončeny stavení práce na Letním kině (původní název zněl Letní divadlo). Městský národní výbor otevřel veřejnosti objekt programem Slavnosti písní a tanců pionýrských souborů dne 1. června 1958 ve 14 hodin u příležitosti Mezinárodního dne dětí.

„ (...) Přední část parku zdobí tři sochy múz: Thálie, ztělesňující divadelní umění, Therpsychory, zobrazující tanec, a Muziky, zpodobňující hudební umění: vytesal je r. 1955 a 1957 akad. sochař Rudolf Doležal. Uprostřed travnaté plochy byl zbudován dětský koutek s maňáskovým divadlem, nalézá se zde bazén s vodotryskem. V další části parku pod vzrostlými stromy rozprostírá se zahradní restaurace s tanečním parketem. Jednoduchá vstupná brána odděluje vlastní území letního divadla, vybudovaného na prostoře bašty zvané "špitálské" aneb též "Locatelliho" bašty (podle pevnostního velitele, za něhož se stavěla) Hlediště divadla se široce rozkládá do

³⁵ Kina mimo centrum Olomouce byla všechna vybavena promítacími přístroji na 16mm film.

půlkruhu a svažuje se amfiteatrálně k prostornému jevišti s orchestřištěm: hlediště má 22 normálních a 11 kratších řad a pojme 3 200 návštěvníků. Na nejvyšším místě je menší objekt pro umístění osvětlovacích a promítacích aparatur. (...)"³⁶

Projekt na výstavbu olomouckého Letního divadla vypracovali architekti Václav Capoušek a ing. Zdeněk Hynek.

K 1. lednu roku 1957 byla zrušena většina putovních kin v Olomouckém kraji, zůstalo zde pouze jedno. To střídavě navštěvovalo všechny vesnice, kde nebyl stálý kinematografický přístroj zabezpečený Městskou správou kin nebo jiným subjektem.³⁷ K tomuto datu také vstoupil v platnost předpis, že zaměstnanci krajského filmového podniku nesmějí být současně zaměstnanci kin.

4.2.2 Decentralizace státní správy

V roce 1957 došlo k decentralizaci státní správy v oblasti filmové distribuce a k přechodu kin z působnosti Československého státního filmu na krajské filmové podniky. Krajský filmový podnik v Olomouci byl zřízen vládním nařízením k 1. lednu 1957. S jeho vytvořením došlo ke zrušení Správy kin.

Úkolem Krajského filmového podniku v Olomouci bylo:

- zajišťovat a kontrolovat provoz všech kin, včetně kin putovních, odpovídat za dodržování všech předpisů o bezpečnosti při provozu kin a o opatřeních zdravotně hygienických
- provádět rozhodnutí rady Krajského národního výboru o zřízení a zrušení kin
- stanovit hrací profily kin, aby bylo zajištěno plnění kulturně-politických i hospodářských úkolů

³⁶ Kdy-kde-co v Olomouci : kulturní zpravodaj, 1959 č. 6, s. 15. ISSN 1803-4713.

³⁷ V kraji bylo mnoho subjektů provozujících kinematografické projekce. Stačilo pořídit si projektor na 16mm film a pak si zapůjčit filmovou kopii na pobočce Ústřední půjčovny filmů v Olomouci.

- zajišťovat provoz ostatních zařízení podniku a zařízení sloužících potřebám kin (dopravní prostředky, dílny, atd)
- sjednávat nájemní smlouvy a odpovídat za řádné placení nájemného v účelových budovách podniku
- vystavovat cenové (aprobační) výměry pro všechna kina a zajišťovat tisk, kontrolu dodávek a spotřebu vstupenek
- zadávat promítání diapozitivů a reklamních filmů a rozhodovat o poskytování slev
- přidělovat filmy k promítání jednotlivým kinům z Krajského fondu filmových kopií 35mm a 16mm, přičemž bylo potřeba zajišťovat plnění kulturně-politických úkolů a ekonomické využití kopií
- zajišťovat půjčování filmů organizacím mimo rámec podniku a dbát, aby bylo přednostně využito fondu instrukčních a vědeckopopulárních filmů
- zásobovat kina reklamním a propagačním materiálem a dbát na jeho řádné a účelné využití
- organizovat mimořádné kulturně-politické akce s filmem
- zajišťovat investiční výstavbu, generální opravy, údržbu všech kin i objekt podniku po stránce technické a stavební, dále zajišťovat nestavební investice, jakož i generální opravy technického zařízení kina ve spolupráci a prostřednictvím Ústřední půjčovny filmů
- zajišťovat ve spolupráci s ÚPF kontrolu při přejímání materiálů, zařízení, objektů a filmových kopií a provádět pravidelnou kontrolu stávajících zařízení
- sestavovat na podkladě rozpisu státního plánu technickohospodářský plán podniku
- provádět statistické šetření a sestavovat předepsaná statistická hlášení
- zajišťovat financování provozu, investic a generálních oprav
- provádět účetní evidenci, kontrolní a revisní službu dle zákona o hlavních (vedoucích) účetních a o organizaci účetní služby³⁸

³⁸ Fond *Krajský národní výbor*. Rok 1959. ZAO, pobočka Olomouc, č.k. 1490.

V čele krajského filmového podniku byl ředitel³⁹ jmenovaný a odvolatelný radou krajského národního výboru na návrh vedoucího odboru kultury rady krajského národního výboru. Ředitel odpovídal za řádnou činnost podniku a za plnění jeho úkolů. Krajský filmový podnik přejal všechny zaměstnance dosavadní krajské správy Čs. státního filmu. V jeho rámci byly zřízeny organizační útvary, jako např. sekretariát ředitele, referát osobní a mzdový, referát majetko-právní a daňový, referát plánovací, referát finanční, referát zásobovací, referát hlavního inženýra, referát hlavního účetního a referát provozu kin.⁴⁰

V rámci decentralizace filmové distribuce podle vládního nařízení ze dne 16.1.1957 č. 4/1957 sb. byly převedeny z Krajského filmového podniku na Městský národní výbor na území Olomouce tyto objekty:

Tabulka č. 5: Převod budov kin na území Olomouce: převeden majetek včetně budovy

Název kina	Adresa	Hodnota převedeného majetku
Pohraniční stráž	Sokolská č.p. 572	1 933 557 Kčs
Lípa (Apollo)	Třída Svornosti	228 109 Kčs
Hvězda (Helios)	Jiráskova x Smrčkova č.p. 434, Hodolany	522 297 Kčs

³⁹ Miloš Hloušek.

⁴⁰ Fond *Krajský národní výbor*. Rok 1956. ZAO, pobočka Olomouc , č. k. 1490.

Tabulka č. 6: Převod budov kin na území Olomouce: převeden majetek

Název kina	Projekční přístroj	Počet sedadel
Pohraniční stráž	Dresden 35mm	895+ 25 + 2 ⁴¹
Moskva	Evroplex 35mm	460 + 4 ⁴²
Lípa	Dresden 35mm	299 + 15 ⁴³
Hvězda	Evroplex 35mm	348 + 19 ⁴⁴
Mír	Evroplex 35mm	412
Jas	Evroplex 35mm	197 + 3 ⁴⁵
Oko Chválkovice	Hahn 35mm	
Družba Nové Sady	Meopton I, kinoprojektor Meopton II. 16mm	358
Holice	Meopton II	208 + 24 ⁴⁶
Letní	Evroplex	
Slavonín	Meopton I.	133
Cestujících	Meopton I.	84
Černovír	Meopton II.	
Řepčín	Meopton I.	

⁴¹ 895 křesel divadelních nečalouněných, 25 dřevěných nečalouněných a 2 kovová chromová

⁴² 460 křesel a 4 chromová

⁴³ 299 sklápěcích sedadel a 15 nečalouněných

⁴⁴ 19 dřevěných křesel a 348 divadelních

⁴⁵ 197 nečalouněných divadelních sedadel , 3kovová

⁴⁶ 208 divadelních sklápěcích křesel a 24 nečalouněných

4.2.3 Dohoda o delimitaci

Krajský filmový podnik v Olomouci, zastoupený ředitelem Josefem Menzelem, a Krajský podnik pro film, koncerty a estrády Ostrava, zastoupený podnikovým ředitelem Vojtěchem Kramářem, uzavřeli 28.7.1960 dohodu o delimitaci. Cílem delimitace bylo vytvořit v každém kraji pouze jeden Krajský podnik pro film, koncerty a estrády. V menších městech pak vznikaly pobočky. KPŤKE převzal vše, co se týkalo kin, osvětových a společenských organizací, koncertů a jakýchkoliv jiných vystoupení. Spolu s tím byly převedeny veškeré provozní, skladištní a kancelářské místnosti, ale i všichni zaměstnanci, zboží, materiálové zásoby, hotovost, pohledávky a závazky, podnikový fond pracujících, hospodářské a nájemní smlouvy, archivní materiály a spisy. Tato delimitace byla provedena k 1.7.1960.⁴⁷

Seznam kin předaných KNV:

Kino Cestujících

Kino Pohraniční stráž

Kino Moskva

Kino Jiskra Řepčín

Kino Nový Svět

Kino Osvěta Černovír

Kino Jas

Během 50. let se počet kin zvýšil o sedm. Nově bylo zřízeno kino v městských částech Holice, Nové Sady, Řepčín, Černovír a Slavonín. Poprvé promítalo také Letní kino a Kino ZK ROH. Pro jejich umístění byly vytipovány již existující kulturní domy, sokolovny či sály restaurací. Kina v okrajových částech města byla situována podobně. Vždy zde byla u vchodu umístěna dřevěná pokladna a projekce byla zabezpečena jedním projekčním zařízením na 16mm film. Z tohoto důvodu bylo nutné vždy v polovině přerušit projekci a vyměnit kotouč. Přestávku návštěvníkům oznamoval uvaděč kina,

⁴⁷ Fond *Krajský filmový podnik*. Dohoda o delimitaci skutečností mezi Krajským filmovým podnikem v Olomouci a Krajským podnikem pro film, koncerty a estrády v Ostravě z 1.7.1960. ZA Opava, pobočka Olomouc, č. k. 3, i.č. 14.

který také stanovil její délku. Většina kin se nacházela v budově společně s restaurací, tudíž přestávku návštěvníci využili zejména k občerstvení a návštěvě toalety.

Kino Jiskra v Řepčíně se nacházelo částečně v budově nemocnice a částečně v budově internátní školy. V budově školy byla umístěna promítárna, oddělená od ostatních prostor školy mříží. Sál byl v budově nemocnice. Před vstupem do sálu byla umístěna dřevěná pokladna, za ní se vstupovalo do sálu, který byl mírně do kopce a na jeho konci se nacházel balkón. Diváci při cestě na místa procházeli pod promítacím plátnem, které bylo umístěno napravo od vchodu do sálu.⁴⁸

V roce 1956 Park kultury a oddechu začal vydávat jediný měsíčník v Olomouci zabývající se výhradně kulturou: Kdy-kde-co: kulturní zpravodaj. Ten jako jediný pravidelně uveřejňoval programy kin. Právě to mělo zásadní význam pro návštěvnost a informovanost obyvatelstva o programech kin, které byly do této doby zveřejňovány pouze formou tištěných měsíčních programů, umístěných v budovách kin a v reklamních vitrínách.⁴⁹

V roce 1956 byla na trh uvedena novinka v podobě širokoúhlého filmu a plastického zvuku. Jako první širokoúhlé kino u nás bylo otevřeno pražské kino Alfa. V Olomouci bylo jako první širokoúhlé kino adaptováno kino Pohraniční stráž. Zde bylo zahájeno širokoúhlé promítání dne 24.1.1958. Po celý rok 1957 však byly prováděny v kině stavební úpravy právě z důvodu přechodu na širokoúhlé promítání. Provoz byl zahájen na čtvrtém kanálu magnetofonového záznamu. Technické zařízení, tj. projektory Dresden 2 s kompletním příslušenstvím dodala společnost Kinotechnika v listopadu 1957. Úpravy si vyžádaly částku jeden a půl milionu korun. V roce 1958 došlo k úpravám i v Letním kině, kde bylo širokoúhlé promítání zahájeno 26.7.1958.

⁴⁸ Informace získané z rozhovoru s panem Ivanem Škrovánkem.

⁴⁹ Kdy-kde-co zveřejňovalo pravidelně program kin, některá kina v něm však nebyla uváděna. Jejich počet se každý měsíc měnil. Z tohoto důvodu si bohužel z informací získaných z měsíčníku nelze udělat kompletní přehled o existujících kinech v Olomouci.

Společně se zvyšujícím se počtem širokoúhlých kin, došlo i k úpravě vstupného na tyto projekce. Širokoúhlá, neboli panoramatická, kina byla rozdělena do tří skupin:

I.a luxusní kina.....4 - 7 Kčs

I. kina zařazená do I.třídy normálních kin s obrazem běžného formátu.....4 - 6 Kčs

II. II třída normálních kin s obrazem běžného formát.....3 - 5 Kčs⁵⁰

V ostatních olomouckých kinech byly prováděny opravy, např. v kinech Moskva a Družba, o kterých bohužel nelze najít bližší informace. Víme však, že v kině Mír byla 12.12.1959 zvětšena projekční plocha s tím, že první a druhá řada nesměly být obsazovány. Také zde byl zbourán balkón.

O stavu kina Lípa a kina Moskva se lze dozvědět z dopisu Ing. Jiřího Zapletala ze dne 11.3.1958 adresovaného KNV Olomouc:

„Obracím se na Vás, jako instituci, která přiděluje filmy do jednotlivých kin v Olomouci a protestuji proti soustavnému přidělování hudebních filmů jako premiér do kina Lípa v Olomouci. Toto kino má špatnou reprodukční aparaturu jak obrazovou, tak zvláště zvukovou a hlavně silně vrzající sedadla, takže poslech jakéhokoliv zvukového filmu se stává pro trochu náročnějšího posluchače utrpením.(...)Nejlepší zvukovou aparaturu má v Olomouci jistě kino Moskva.“⁵¹

⁵⁰ Fond Krajský národní výbor. ZA Opava, p. Olomouc, č.k. 1489.

⁵¹ Fond Krajský národní výbor. ZA Opava, p. Olomouc, č.k. 1490.

Tabulka č. 7: Počet sedadel v kinech v roce 1958⁵²

Kino	Počet sedadel
Pohraniční stráž	839
Moskva	465
Mír	440
Lípa	313
Hvězda Hodolany	346
Družba	358
Osvěta Černovír	300
Jas	189
Oko	306
Jiskra Řepčín	189
Cestujících	84
Letní kino	3 000

V roce 1959 byla založena organizace Městská správa kin Olomouc za cílem jednotného politického a profesionálního řízení kin. Dalším důvodem pro její vznik byl také záměr snížit počet pracovníků, ušetřit na provozu a zefektivnit nabídku filmů v dané lokalitě. MSK mohla nakupovat provozní materiál, který pak podle potřeby rozdělovala do kin. Zaměstnanci se mohli v kinech zastupovat a program, který byl sestavován centrálně vyloučil, že by se mohl hrát stejný film ve stejný den ve dvou kinech na území města. Posláním MSK bylo nejen podněcovat a rozvíjet, ale i uspokojovat kulturní a společenské zájmy a potřeby občanů. Od roku 1959 spravovala všechna kina, která byla zařízením Městského národního výboru v Olomouci a svými příjmy a výdaji byla napojena na rozpočet Městského národního výboru. MSK sídlila v Olomouci na adrese nám. Hrdinů 1. Ředitelem MSK se stal Otakar Jarmář. Tato organizace zabezpečovala filmová představení a provoz ve všech kinech na území města Olomouce. V programování kin se řídila nařízením platným v celé republice - filmy ze západu nesměly přesáhnou 35% v počtu představení a v počtu

⁵² Fond *Krajský národní výbor*. ZA Opava, p. Olomouc, č.k. 1489.

návštěvníků. Zbylých 65% programu plnila samozřejmě socialistická produkce. Kina na území Olomouce byla vybavena projekční technikou na 16mm nebo 35mm film. Městská správa kin plánovala výstavbu cinemascopických kin a také jejich převod na magnetofonový záznam. Letní kino bylo spravováno Parkem kultury a oddechu.

Tabulka č. 8: Kina existující na území Olomouce v padesátých letech⁵³

Kino/ rok	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Pohraniční stráž (Metropol)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Moskva (Central)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Mír	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Jas (Kino Aktualit)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Lípa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Holice					x	x	x	x	x	x
Adria- Hodolany										
Hvězda - Hodolany	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Svět- Nový Svět										
Družba - Nové Sady						x	x	x	x	x
Jiskra - Řepčín						x	x	x	x	x
Osvěta - Černovír						x	x	x	x	x
Oko - Chválkovice	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Slavonín						x	x	x	x	x
Kino Cestujících (Čásek)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kino krátkých filmů										
Kino Mladých										
Letní kino									x	x
Kino ZK ROH							x	x	x	x

⁵³ Tabulka byla sestavena autorkou.

4.2.4 Shrnutí

Padesátá léta byla na celém území Československa ve znamení reorganizace a rozšiřování kinofikační sítě. V Olomouci vznikla kina především v okrajových částech města, např. v Holici, na Nových Sadech, v Řepčíně, v Černovíře a ve Slavoníně. V roce 1958 bylo uvedeno do provozu Letní kino a o dva roky dříve Kino ZK ROH ve Slovanském domě. V lednu 1958 bylo adaptováno kino Pohraniční stráže na širokoúhlé promítání a v červenci 1958 i Letní kino. Kina v okrajových částech města byla vybavena promítací technikou na 16mm film a kina v centru města pak 35mm promítací technikou. K 1. lednu 1957 došlo ke zřízení krajských filmových podniků a současně s tím ke zrušení správ kin. KFP řídil a kontroloval provoz všech kin, zabezpečoval programování a distribuci filmových kopií a propagačních materiálů do kin. V rámci decentralizace a následné delimitace v roce 1960 přešla všechna kina pod národní výbory a Krajský filmový podnik v Ostravě byl za účelem sjednocení řízení provozu kulturních zařízení přetransformován na Krajský podnik pro film, koncerty a estrády. Z důvodu zefektivnění a jednotného řízení kin v Olomouci vznikla v roce 1959 organizace s názvem Městská správa kin. Park kultury a oddechu v Olomouci začal v roce 1956 vydávat kulturní měsíčník Kdy-kde-co. Ten se stal jediným periodikem pravidelně uvádějícím programy kin v Olomouci.

4.3 Šedesátá léta

Návštěvnost kin je spojená se způsobem fungování distribuční sítě a s její návazností na provoz kin. Od roku 1945 byla distribuce součástí zestátněné kinematografie. V roce 1957 byla založena Ústřední půjčovna filmů, která ve spolupráci s výběrovou komisí a prostřednictvím Čs. filmexportu nakupovala zahraniční filmy a české filmy přebírala od domácích studií. Ústřední půjčovna filmů zajišťovala u zahraničních filmů také jazykovou úpravu, výrobu kopií a jejich distribuci, která probíhala podle měsíčních plánů premiér. Krajský filmový podnik dostal potvrzení o přidělení kopie na konkrétní dobu, na jeho základě pak kino obdrželo kopii od Ústřední půjčovny filmů, do krajského skladu byly doručeny propagační materiály k filmu a po jeho odehrání krajský filmový podnik zpracoval vyúčtování. Dále KFP hospodařil s přidělenými kopiemi v daném regionu, fungoval jako mezisklad propagace, promítací a zvukové techniky a představoval programovací středisko. Právě systém přidělování kopií krajům nesli těžce zejména provozovatelé kin. Ti mohli vybírat filmy do kin z předem schváleného katalogu filmů, který zahrnoval celý programový fond ÚPF. Vybrané filmy si pak provozovatelé vyžádali od KFP. Velmi často však byly kopie požadovaného filmu zapůjčeny jiným krajům. KFP nesloužily pouze kinům, ale zprostředkovávaly filmové kopie i jiným organizacím jako například ROH.

ÚPF zpracovávala výsledky návštěvnosti kin. Ty poté rozesílala krajským filmovým podnikům, okresním správám kin a městským správám kin. Statistiky byly vypracovány na základě dat sesbíraných ve všech okresech republiky a byly zveřejňovány několik měsíců po skončení sledovaného období. Statistiky se zpracovávaly za období jednoho měsíce, dále vždy za čtvrtletí, pololetí a za jeden kalendářní rok.

Návštěvnost kin v šedesátých letech přímo souvisí s rozvojem televizního vysílání, které se stalo zásadní událostí i pro budoucí vývoj kin. Československá televize začala vysílat v roce 1953. Ačkoliv lze sledovat snižující se počet návštěvníků v kinech již na konci 50. let, jejich rapidní úbytek však nastává až v letech šedesátých. V přiložené tabulce lze sledovat rychle stoupající počet televizorů v domácnostech v Olomouckém kraji.

Tabulka č. 9: Počet televizorů v Olomouckém kraji⁵⁴

Okres/období	Březen 1958	Prosinec 1958	Březen 1959
Bruntál	934	1270	1460
Hranice	1045	1564	1800
Jeseník	590	935	1249
Kojetín	366	569	742
Litovel	244	369	521
Olomouc	827	1010	2328
Prostějov	590	1085	1774
Přerov	1009	1629	1961
Rýmařov	580	846	963
Šternberk	277	510	884
Šumperk	500	838	1129
Zábřeh	327	520	770
celkem	7289	11 545	15 581

V roce 1964 činil počet televizních povolení u nás 1,5 milionu. O dva roky později dosáhl dvou miliónů. V tomto roce klesl průměrný počet osob připadajících na jeden televizní přijímač pod hranici 5 osob, z čehož vyplývá, že televizi již vlastnila minimálně každá druhá rodina.⁵⁵ Návštěvnost klesala i v dalších letech. Zatímco v roce 1961 navštívil každý obyvatel kino celkem třináctkrát, v roce 1967 to bylo již jen devětkrát. Na konci šedesátých let došlo ke krátkému zastavení tohoto trendu. Změnu způsobilo politické

⁵⁴ Fond *Krajský národní výbor*. Instruktaž na KNV a KFP v Olomouci dne 9. a 10. 4. 1959.ZA Opava, p. Olomouc, č.k. 1491.

⁵⁵ PIŠTORA, Ladislav. Filmoví návštěvníci a kina na území České republiky. Od roku 1945 so současnosti. *Illuminace*, 1997, č. 2, s. 63 - 106.

uvolnění a zejména změna programové skladby a zvýšení počtu uváděných filmů z ostatních produkcí na úkor produkce sovětské.

I přes postupné snižování návštěvnosti kin vrcholila v šedesátých letech na celém území Československa výstavba kin. To platilo i v případě Olomouce. Právě v tomto období fungovalo na území Olomouce devatenáct oficiálních míst, kde byly pořádány projekce pro veřejnost. Ne všechna tato kina však byla provozována Městskou správou kin. MSK založila v šedesátých letech pouze jedno kino, a to v městské části Nový Svět. Letní kino měl stále pod patronátem Park kultury a oddechu a Městská správa kin byla jeho nájemcem. Kapacita tohoto kina byla 2 200 až 2 500 míst k sezení, maximální kapacita k sezení i stání pak 3 500 míst.

V sále Slovanského domu od roku 1956 promítalo tzv. Kino ZK ROH Moravských železáren. Nově začalo pořádat projekce kulturní a společenské středisko města Olomouce a nazvalo jej Kino krátkých filmů (sídlilo v druhém patře Okresního domu Osvěty na Kollárově náměstí, č.p. 7). Promítalo série krátkých filmů vždy v úterý v 19 hodin a vstupné na projekci bylo stanoveno na jednu korunu. Promítání tohoto kina bylo v sedmdesátých letech přemístěno do Dvořákova sálu Domu Armády. Provozovatelé těchto kin řešili s představiteli Městské správy kin na pravidelných schůzích program na následující měsíc, aby předešli nežádoucímu křížení filmů.

V kině Cestujících na Hlavním nádraží byl v roce 1961 narušen program z důvodu provádění elektrifikace železniční dopravy. Mimo tento výpadek však kino hrálo nepřetržitě každý den od 8.00 do 22.30. Série krátkých filmů byly odehrávány ve smyčce.

V kině Jiskra v Řepčíně byla zavedena technika na 35mm film, v kinech Svět a Jas došlo k přestavění kabin a výměně promítacího zařízení. Z tohoto důvodu zde byl na nějaký čas přerušen provoz, což negativně ovlivnilo i počet promítání v kinech. Kromě televize byl ve spojení s klesající návštěvností hodnocen negativně i pokles kvalitních širokouhých filmů a v tržbách kina Pohraniční stráž tak vznikl schodek 468 934 korun.⁵⁶

⁵⁶ *Kronika města Olomouc 1961*. SOkA Olomouc.

O klesající tendenci v návštěvnosti olomouckých kin svědčí i fakt, že na jednoho obyvatele města připadá v roce 1962 téměř 22 filmových představení, v roce 1961 to bylo 24 představení. Průměrná návštěvnost na jedno představení má stále klesající tendenci (v roce 1960 to bylo 153, v roce 1961 142 a v roce 1962 pouze 133).⁵⁷ Na snižující návštěvnosti se projevil nejen vliv televize, ale i mimořádné události, jako byla např. chřipková epidemie, díky které byl provoz kin v únoru 1962 na dobu jedenácti dní zastaven úplně.

V roce 1962 se poprvé začíná mluvit o výstavbě nového kina se 70mm projekcí, které by svým moderním vybavením odpovídalo dobovým požadavkům kvalitativně i kapacitně. Výstavba takového kina byla plánována podle záznamu v kronice města v prostoru před Hlavním nádražím. K výstavbě však nikdy nedošlo a zmínky o ní nenajdeme ani v jiných materiálech.

Dne 24.10.1963 zahájil svoji činnost v kině Pohraniční stráž Klub přátel filmového umění. Permanentku na první cyklus promítání si zakoupilo 710 členů, čímž byla plně obsazena kapacita klubových představení. Kino Pohraniční stráž mělo přesně 710 sedadel.⁵⁸ Zřizovatelem klubu byl Okresní dům osvěty v Olomouci. Klubová představení se konala vždy ve čtvrtek v 19.30 ve čtrnáctidenních intervalech.⁵⁹

Pravidelně v neděli odpoledne probíhala dětská představení v kině Mír i v kině Mladých, které se nacházelo v kině Lípa. V kině Mír byl také založen Klub mladého filmového diváka, který měl kolem dvou set členů. V kině Pohraniční stráž probíhal již po několikáté Klub náročného diváka, jehož diváckou základnu tvořili zejména vysokoškolští studenti.⁶⁰

V roce 1966, konkrétně v termínu 26. - 29. dubna, se konal první ročník festivalu vědeckých filmů Academia film Olomouc.⁶¹ Hlavními pořadateli byli Univerzita Palackého, Československá akademie věd a Československý státní film. Spolupořadatelem byla Socialistická akademie,

⁵⁷ *Kronika města Olomouc 1962*. SOkA Olomouc.

⁵⁸ *Zpráva o zahájení činnosti přátel filmového umění v Olomouci*. Archiv kina Metropol.

⁵⁹ *Statut filmového klubu v Olomouci*, Archiv kina Metropol.

⁶⁰ *Kronika města Olomouc 1965*. SOkA Olomouc.

⁶¹ *Kronika města Olomouc 1967*. SOkA Olomouc.

Academia film Olomouc se konal každoročně až do současnosti vždy na jaře. V roce 2011 je připraven již jeho 46. ročník.

Čs. společnost pro vědeckou kinematografii, Svaz filmových a televizních umělců, Městský národní výbor v Olomouci a olomoucký Filmový klub. Po dobu festivalu bylo promítnuto celkem 41 filmů. Projekce probíhaly v kině Moskva a ve Václavkově sále, kde se promítaly filmy ze 16mm filmového pásu. Městská správa kin zabezpečovala pouze promítače a zapůjčení kina Moskva. Programování zabezpečovala Univerzita Palackého v Olomouci.

V roce 1968 kino Moskva změnilo název na Svoboda. Po jednom roce bylo ale přejmenováno zpět na kino Moskva.

V druhé polovině 60. let došlo k uzavření kina Cestujících na Hlavním nádraží. V tomto období proběhla rozsáhlá rekonstrukce interiéru nádražní budovy a kino po ukončení rekonstrukce již nebylo obnoveno.⁶² Provoz byl ukončen i v kině Osvěta v Černovíře a v kině Oko ve Chválkovicích.

Tabulka č. 10: Kina existující na území Olomouce v šedesátých letech⁶³

Kino/ rok	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Pohraniční stráž (Metropol)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Moskva (Central)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Mír	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Jas	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Lípa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Holice	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hvězda - Hodolany	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Svět- Nový Svět	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Družba - Nové Sady	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Jiskra - Řepčín	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Osvěta - Černovír	x	x	x	x	x					
Oko - Chválkovice	x	x	x	x	x	x	x	x		
Slavonín	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kino Cestujících (Čásek)	x	x	x	x	x	x	x	x		
Kino krátkých filmů		x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kino Mladých	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Letní kino	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kino ZK ROH	x	x	x	x	x	x	x	x		

⁶² Tento fakt byl potvrzen několika pamětníky.

⁶³ Tabulku sestavila autorka práce.

4.3.1 Shrnutí

V šedesátých letech lze pozorovat trend snižující se návštěvnosti v kinech, který přímo souvisí s rozvojem televizního vysílání. Televize u nás vysílala poprvé v roce 1953, ale k výraznějšímu rozšíření televizorů v československých domácnostech došlo až ke konci padesátých let a na začátku let šedesátých. V březnu 1958 bylo na území okresu Olomouc celkem 827 televizorů a během jednoho roku jejich počet vzrostl téměř na trojnásobek. Tento fakt již na konci padesátých let determinuje televizní vysílání na nejzásadnějšího konkurenta kin. Na klesající tendenci návštěvnosti kin v Olomouci se projevil nejen vliv televize a snížení kvality širokoúhlých filmů, ale i chřipková epidemie či četné opravy v kinech. I přes faktické snižování návštěvnosti pokračoval Československý státní film v kinofikačním plánu z padesátých let a právě v šedesátých letech vrcholila na území Československa výstavba kin. V Olomouci se na začátku šedesátých let nacházelo devatenáct oficiálních míst, kde občané mohli zhlédnout film na velkém plátně a uvažovalo se o projektu výstavby nového 70mm kina v prostoru před Hlavním nádražím v Olomouci. V roce 1963 byl zřízen v kině Pohraniční stráž Klub přátel filmového umění, fungoval již dříve zřízený Klub náročného diváka a v kině Mír byl založen Klub mladého filmového diváka, který navštěvovali zejména studenti Univerzity Palackého. V roce 1966 byl uskutečněn první ročník festivalu populárně-vědeckých filmů Academia film Olomouc. Klesající návštěvnost v kinech se projevila až ke konci šedesátých let a v jejím důsledku byla uzavřena kina v Černovíře a ve Chválkovicích. Naposledy také promítalo kino Cestujících (neboli Čásek) na Hlavním nádraží, jehož provoz po rozsáhlých opravách nádražní budovy nebyl obnoven.

4.4 Sedmdesátá léta

Nástup normalizace se projevil v opětovném úbytku diváků, který byl způsoben nejen preferencí filmů sovětské produkce v distribuci, ale i zavedením druhého televizního programu a postupným rozšiřováním barevného vysílání. Po počátečních obavách se však ukázalo, že snižující se zájem o návštěvu kina nebyl způsoben konkurencí televize, ale špatným stavem sítě kin a způsobem filmové distribuce. Problémy s distribucí měly v sedmdesátých letech také filmové kluby. Uváděly zejména filmy, které uvolnil Národní filmový ústav, dále filmy speciálně nakoupené pro FK a filmy z tzv. druhého distribučního okruhu, což byly artové snímky poskytované Ústřední půjčovnou filmů. Tento fakt vedl k mírnému úbytku malých kin a k poklesu počtu představení, ale na druhou stranu i ke zlepšení technického stavu ostatních kin. Tento trend lze sledovat i v případě olomouckých kin. Zatímco během šedesátých let jejich počet podstatně vzrostl, ke konci sedmdesátých let naopak klesal. Ušetřené finanční prostředky byly investovány do rekonstrukcí a oprav velkých premiérových kin, které proběhly v letech osmdesátých. V roce 1976 došlo k uzavření kina Křelov a Slavonín. Jejich budovy byly v rámci integrace převedeny pod správu Parku kultury a oddechu. V témže roce bylo převedeno do majetku TOS Olomouc kino Hvězda. Převod se prováděl z důvodu ekonomické nerentability těchto kin. MSK nemohla kino oficiálně uzavřít z důvodu plnění kulturní politiky státu, to jest zejména otázky zprostředkování kultury v okrajových částech měst. Problém byl vyřešen dohodou o předání majetku na danou instituci, která se zavázala, že v určitých intervalech bude v projekcích pokračovat. Po předání byl provoz kin postupně omezován až došlo k jeho úplnému zrušení. V kinech probíhaly občasné projekce, ale nikde již nebyly programy oficiálně zveřejňovány.⁶⁴ V roce 1978 řídila Městská správa kin jedenáct kin⁶⁵ s celoročním pravidelným hracím profilem

⁶⁴ Tato teze byla potvrzena i pamětníky.

⁶⁵ Informace o počtu kin získané z kronik města Olomouce jsou pouze orientační. Je to způsobeno velmi častým převáděním kin mezi různými institucemi. Kino Slavonín, Svět, Holice a Křelov, tak byly např. v roce 1978 v rámci integrace převedeny Parku kultury a oddechu. K 1.7.1976 bylo kino Hvězda převedeno do majetku TOS Olomouc. V osmdesátých letech se však některá z nich objevují opět pod správcovstvím MSK. S podobnou situací se setkáme již od počátku 50. let až do konce let sedmdesátých.

a jedno kino sezónní. Organizace zaměstnávala celkem deset pracovníků, kteří sídlili na pěti různých pracovištích (Náměstí Hrdinů, Kino Pohraniční Stráže, Kino Moskva, Tržnice, ulice 28. října), což značně ztěžovalo koordinaci činnosti a komunikaci.

Pouze tři promítací kabiny byly vybaveny projektory na xenony, ve všech ostatních kinech byly používány projektory uhlíkové. Ústřední vytápění bylo pouze v sedmi kinosálech. Ostatní kina byla vytápěna lokálně, což zatěžovalo ovzduší sále a vytvářelo prašné prostředí.

V roce 1973 Ústřední půjčovna filmů definovala tři kategorie kin podle divácké návštěvnosti. V kategorii I. byla kina s návštěvností nad 10 000 diváků, v kategorii II. byla kina jejichž návštěvnost se pohybovala mezi 3 000 a 10 000 diváky a v poslední kategorii III. byla kina s návštěvností do 3 000 diváků ročně. Podle tohoto rozdělení byla v Olomouci pouze kina kategorie I. a II., přičemž do kategorie I. patřilo kino Pohraniční stráže, Moskva, Mír, Lípa, Jas a Letní kino. Zbylá kina, nacházející se na periferiích města, byla řazena do kategorie II.

V sedmdesátých letech hrála denně pouze kina Pohraniční stráže (začátky představení vždy ve 14.30, 17.00 a 19.30), Mír a Moskva (15.00, 17.30, 20.00), Lípa (17.30, 20.00), Mladých v kině Lípa (15.30) a kino Jas, kde byl film nasazen vždy na tři dny a byl promítán nepřetržitě po celou dobu provozu, tj. denně od 12.00. Kino Družba na Nových Sadech promítalo v neděli a ve středu vždy v 17.30 a 20.00, kino Jiskra v sobotu a ve čtvrtek v 17.30 a 20.00 a ještě v neděli v 17.00 Kino Holice promítalo ve středu a v sobotu ve 20.00 a v neděli v 17.00, Hvězda pak od čtvrtka do soboty a v pondělí vždy v 17.30 a 20.00. Jednou týdně promítalo kino Svět.

4.4.1 Sdružení provozovatelů kin

V Praze byl 8.5.1968 na celostátní poradě Správ kin z iniciativy Ústřední půjčovny filmů ustaven přípravný výbor Sdružení kin pro Čechy a Moravu. Hlavním úkolem tohoto sdružení bylo koordinovat činnost kin. Jeho předsedou byl zvolen Karel Pavlas. Provozovatelé kin se mohli do sdružení hlásit pomocí přihlášek a vstupovali do SPK za účelem vytvořit obranu proti monopolnímu postavení Ústřední půjčovny filmů, která jim diktovala podmínky a nepřihlížela ke konkrétním situacím v kinech. Dalším cílem bylo zabránit odtržení kin od národních výborů. Taktéž SPK pod pohrůžkou stávek žádalo schválení nové platové úpravy zaměstnanců kin, která měla vstoupit v platnost 1.1.1969.⁶⁶ Členům byla k dispozici i bezplatná právní poradna. Za Městskou správu kin byl ve správní radě SPK vedoucí kina Mír Ladislav Brázda (nar. 17.6.1927). Na ustavující schůzi, která se konala 9.12.1968 byly odsouhlaseny Statuty Sdružení provozovatelů kin i jednací řád. Během roku 1969 Sdružení provozovatelů kin vždy jednou měsíčně svolalo schůzi všech členů. Také o činnosti pravidelně informovalo prostřednictvím zpravodajů. Každý člen byl povinen platit členské příspěvky. Činnost sdružení se neomezovala pouze na jednání s Ústřední půjčovnou filmů, ale vyjednávala např. problémy se společnostmi Kinotechnika či Meopta. Dále sdružení jednalo o vstupném, půjčovném, slevách pro studenty, mládež a důchodce, způsobu distribuce filmů do kin, programovém složení a dalších. Společně s ÚPF jednalo s Ministerstvem financí o převodu kin z národních výborů na příspěvkové organizace ve smyslu ustanovení §69 vládního nařízení č. 100/1966 Sb. Ministerstvo kultury a informací navrhovalo, aby všechna stálá kina byla převedena na příspěvkové kulturní organizace a tato změna byla komplexně připravena k 1.1.1969. V roce 1970 již Sdružení provozovatelů kin hospodařilo s výnosem 157 238 Kčs. Jako hlavní cíl naplánovalo snížit půjčovné filmů z původních 55% na 45% tržeb.

⁶⁶ Podle nové platové úpravy by byl kinařům zkrácen úvazek na 42 a 1/2 hodiny a mzda zvýšena o 50 % za práci v sobotu a v neděli.

K 18.8.1970 došlo z rozhodnutí Ministerstva kultury ČSR k likvidaci Sdružení provozovatelů kin.

„Ministerstvo kultury České socialistické republiky podle ustanovení § 85 odst.7 vládního nařízení č. 100/1966 Sb. ve snění nařízení vlády ČSSR č. 169/1969 Sb. a podle usnesení vlády České socialistické republiky ze dne 27. května 1970 č. 131 zrušuje organizaci Sdružení provozovatelů kin v Praze dnem 31.srpna 1970, poněvadž činnost této organizace vymezená smlouvou o jejím zřízení se nesrovnává s pravomocí Čs.filmu, stanovenou zejména vládním nařízením č. 13/1962 Sb. Sdružení provozovatelů kin je povinno vstoupit dnem 1.září 1970 do likvidace a skončit nejpozději do 28.února 1971, sestavit řádnou likvidační bilanci a předložit ji s podrobnou písemnou zprávou o majetkoprávním vypořádáním pohledávek, závazků a členských podílů ministerstvu kultury ČSR nejpozději do 31. března 1971 ke schválení.“⁶⁷

Byla ustanovena likvidační komise a všichni členové byli o likvidaci informováni dopisem.⁶⁸

Od počátku 70. let byla dle nařízení vlády nucena Městská správa kin s ZV ROH⁶⁹ uzavírat každoročně kolektivní smlouvu. Ta obsahovala nejen základní úkoly organizace, ale i povinnosti vedoucích, péči o zaměstnance, bezpečnost práce a možnosti, jak těchto cílů dosáhnout. Z kolektivní smlouvy z roku 1973 se lze dozvědět, že do 31.3.1973 musela MSK provést rozpis plánů představení, tržeb, návštěvníků, ale i ostatních příjmů. Na plnění tohoto plánu dohlížel ředitel Městské správy kin Otakar Jarmář nejméně jednou za rok. Ředitel byl povinen svolat pravidelně jednou za čtrnáct dnů pracovní poradou vedoucích kin a vždy jednou za měsíc poradou všech zaměstnanců kin, na kterých byly řešeny všechny úkoly a problémy MSK. Vzhledem k tomu, že stávající pracovní řád pro zaměstnance kin byl

⁶⁷ Fond *Městská správa kin*. SOkA Olomouc, sign. M5 -123.

⁶⁸ K obnovení tohoto sdružení došlo na počátku 90. let pod názvem Asociace filmových distributorů.

⁶⁹ Závodní výbor Revolučního odborového hnutí.

zastaralý a neodpovídal tehdejšími podmínkám práce v kinech, zavázal se ZV ROH spolu s MSK do 30.7.1973 vypracovat nový pracovní řád pro jednotlivé funkce v kinech. Na základě provedené revize došlo k opravě elektrické instalace v kině Pohraniční stráž. Taktéž bylo nařízeno, aby místnost, kde je umístěna propagace Městské správy kin, byla předána kinu Pohraniční stráž a propagačnímu oddělení byla přidělena místnost nová. V roce 1973 došlo k výměně promítacích přístrojů za nové s xenonovými lampami a taktéž byla zavedena do promítací kabiny řádná odvětrávací šachta.⁷⁰

V roce 1973 Městská správa kin spravovala na území města Olomouce deset kin a dalším třiceti osmi kinům⁷¹ v okrese zabezpečovala provádění mzdové agendy a ostatní administrativní práce s touto agendou spojené. V tomto roce nejspíše došlo i k odvolání ředitele MSK pana Otokara Jarmáře, protože v kolektivní smlouvě na léta 1974 a 1975 je již uváděn jako ředitel Bohumil Čapka. Ke dni 29.4.1975 byl schválen MNV nový organizační řád MSK.

Jak již bylo řečeno, během sedmdesátých let došlo k rekonstrukcím mnoha olomouckých kin. V roce 1971 bylo z důvodu oprav topení a elektrické sítě mimo provoz kino Moskva.

Vedoucí kina Lípa Miluška Fialová žádala o provedení opravy budovy kina během roku 1973, tj. o novou střechu, izolaci balkonu nad vestibulem, výměnu oken, novou fasádu, ale i o rozšíření plátna. Předběžný náklad těchto oprav vyčíslila na 300 000 - 400 000 Kčs. Z dochovaných dokumentů vyplývá, že jmenované opravy nebyly v tomto roce uskutečněny, ale došlo k pokrytí schodů z balkonu sklolaminátem, dokončení úprav proscénia,⁷² dokončení úprav po instalaci ústředního topení, obložení stěn v sále a vestibulu, opravě východových dveří, opravě WC a výměně vchodových dveří.⁷³

V kině Pohraniční stráž byla provedena výměna ústředního topení. Došlo k dokončení prací na venkovních obkladech, instalace reklamních skříněk a

⁷⁰ Fond *Městská správa kin*. Kolektivní smlouva 1973. SOkA Olomouc, sign. M5 - 123.

⁷¹ MSK spravovala kina i v Jeseníku, Zábřehu, Šternberku, Litovli, Prostějově a Přerově.

⁷² prostor před oponou

⁷³ Fond *Městská správa kin*. Plán činnosti Městské správy kin na 1973. SOkA Olomouc, sign. M5 - 123.

neonů, odsávání v kabině, položení linolea, výměna židlí v lóžích, dokončení úprav vestibulu, vymalování kina a kanceláří MSK v kině Mír.

V kině Moskva byla natřena brána u východu z kina, opraveny reklamní plochy a podlahové krytiny, vysušeno zdivo u proscénia a podezděny schody do kabiny. Kino Jiskra se dočkalo generální opravy elektroinstalace. Kalkulace na všechny tyto nutné opravy byly MSK předloženy MNV a vypočítány na 1 266 000 Kčs. V roce 1977 došlo k rozsáhlé rekonstrukci největšího olomouckého kina Pohraniční stráž. Původně bylo plánováno, že kino bude uzavřeno od 27. června do 21. července, ale vzhledem k nedodržení termínu ze strany Okresního stavebního podniku, došlo k jeho otevření o 19 dní později, v pondělí 8. srpna. Městská správa kin se snažila nahradit ušlá představení každodenní projekcí v Letním kině. Během oprav přišlo kino Pohraniční Stráž o 112 projekcí. V rámci rekonstrukce byla provedena oprava klimatizace, vymalování, obložení stěn východové chodby, odbourání a postavení nového oplocení v zadním traktu, zasklení, oprava a nátěr reklamních skříní. V Letním kině došlo v roce 1977 k výměně zvukového zařízení a v kině Moskva k montáži nového čerpadla spodní vody a k opravě elektroinstalace. V kině Jas byly opraveny dveře kotelny a komín.

Všechny tyto opravy mělo v kinech zajišťovat Okresní stavební podnik. Vzhledem k tomu, že objednávky Městské správy kin nebyl schopen zajistit, vytvořila si MSK na nejnutnější práce vlastní údržbářskou četou. Ta se skládala z jejich kmenových pracovníků, v oboru byli vyučeni a tuto práci vykonávali na zkrácený úvazek - 4 hodiny denně. V letním období tuto četou tvořili 4 lidé, v zimním pak 3 lidé. V zimě 1977 byla četa o jednu osobu oslabena, protože pan Skácel nastoupil jako topič v kině Pohraniční stráž.

V roce 1978 došlo k dalším opravám. V kině Pohraniční stráž byl vyvločkován komín, opraveny okapy, hlediště a vyměněna okna. V kině Moskva byly opraveny rozvody topení. V kině Jas rozšířili promítací kabinu, opravili WC (rekonstrukce odpadů) a provedli dřevěné obložení. Toalety byly rekonstruovány i v kině Jiskra. V Lípě došlo k úpravě půdního prostoru a podlahy vestibulu kina, výměně dveří a opravě kovové brány u východu. V kině Holice bylo upraveno ústřední topení na naftu, opraveny a natřeny dveře a zrekonstruovány toalety. K drobným opravám došlo i ve zbylých

kinech a celkové náklady vyčísliła Městská správa kin za rok 1978 na 815 000 Kčs.

Letní kino nebylo v provozu od roku 1979 pro havarijný stav, k opětovnému promítání zde došlo až po roce 1982, kdy bylo kino zrekonstruováno.

V polovině sedmdesátých let zaniklo kino Krátkých filmů i Minikino, které provozovalo Divadlo hudby. Existovalo pouze v letech 1971–1975 a specializovalo se na 16mm filmy, které v kinech nebyly běžně promítány. Mnohokrát se jednalo i o filmy, kde nebyly zajištěna práva na jejich promítání.⁷⁴

Tabulka č. 11: Kina existujících na území Olomouce v sedmdesátých letech⁷⁵

Kino/ rok	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Pohraniční stráž (Metropol)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Moskva (Central)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Mír	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Jas	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Lípa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Holice	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hvězda - Hodolany	x	x	x	x	x	x	x			
Svět- Nový Svět	x	x	x	x	x	x	x	x		
Družba - Nové Sady	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Jiskra - Řepčín	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Osvěta - Černovír										
Okno - Chválkovice										
Slavonín	x	x	x	x	x	x	x	x		
Kino Cestujících (Čásek)										
Kino krátkých filmů	x	x	x	x						
Kino Mladých	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Letní kino	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Minikino		x	x	x	x	x				

⁷⁴ Viz. přepis rozhovoru s panem Škrovánkem.

⁷⁵ Tabulka sestavena autorkou práce.

4.4.2 Shrnutí

Nástup normalizace se projevil postupným úbytkem diváků v kinech, který byl způsoben zejména preferencí filmů sovětské produkce v distribuci, ale i zavedením druhého televizního programu a špatným stavem kin. Úbytek diváků vedl k logickému kroku - snížení počtu kin. Ušetřené finanční prostředky byly investovány do oprav velkých premiérových kin, ale drobných úprav se dočkala všechna fungující kina. Prvním zaniklým kinem v sedmdesátých letech se stalo Kino krátkých filmů. V roce 1975 skončilo s pořádáním projekcí Minikino Divadla hudby, o rok později i kino Hvězda v Hodolanech. V roce 1977 bylo uzavřeno kino Slavonín.

V květnu 1968 bylo založeno Sdružení provozovatelů kin za účelem vytvořit účinnou obranu proti monopolnímu postavení Ústřední půjčovny filmů, která řídila všechna kina centrálně a neohlížela se na situaci a fungování konkrétních kin. Sdružení získalo podporu většiny kinařů na území Čech a Moravy, což samozřejmě vyvolalo negativní reakci ze strany řídicích orgánů státu a sdružení bylo zrušeno z rozhodnutí Ministerstva kultury ČSR v roce 1970.

4.5 Osmdesátá léta

Osmdesátá léta byla pro olomoucká kina ve znamení generálních oprav a rekonstrukcí kinofikační sítě. Přestavby se dočkala všechna kina v centru města, ale ani ta okrajová nezůstala opomenuta. Došlo zde alespoň k drobným úpravám za účelem zvýšení přitažlivosti interiéru a exteriéru kin, ale i ke zkvalitnění filmového zážitku za pomoci nové promítací a zvukové techniky.

Vzniklo také jedno nové kino, a to konkrétně v kulturním domě Zenit. MSK zde pořádala pravidelná sobotní a nedělní představení. Toto kino však nemělo dlouhou dobu existence, prameny se o něm zmiňují pouze během let 1981–1986. Od roku 1982 spolupracovala Městská správa kin na koordinaci projektu výstavby kulturního zařízení v zóně města Neředín - V, kde byla plánována výstavba širokoúhlého kina v předpokládané kapacitě 400 sedadel.⁷⁶ Výstavba nových kinosálů byla plánována i v městské části Nové Sady, na sídlišti blízko Foersterovy ulice (dnes zde stojí supermarket Billa) a v Denisově ulici, v proluce vedle Muzea umění. Pouze kino v Neředíně již mělo vypracovanou stavební dokumentaci, k výstavbě ovšem nikdy nedošlo. V plánu bylo vybudovat nové kino na sídlišti Nové Sady. Mělo být dvousálové se 200 sedadly.

Ustanovení týkající se zajištění dobrých technických podmínek promítání obrazu a reprodukce zvuku a bezpečnosti diváků obsahovaly Předpisy pro projektování kin v ČSN 73 5251. V technických požadavcích byly rozvedeny údaje k zajištění požární bezpečnosti, tj. řešení schodišť, dveří, oken, únikových komunikací apod. Velmi podrobně jsou zde rozvedena ustanovení pro řešení hlediště a jeho rozměrů vhodných k zajištění dobré viditelnosti promítaného obrazu i kvalitní akustiky. Jsou zde obsaženy i požadavky na promítárnu s příslušenstvím, zdravotně technické zařízení, elektrické instalace, větrání a vytápění.⁷⁷ 27.3.1987 byla schválena norma ČSN 73 5241, která nabyla účinnosti 1.9.1988 a stanovila základní pojmy pro projektování, normalizaci, typizaci a dokumentaci kulturních objektů s hledištěm. Další normou, jež musela kina respektovat, byla ČSN 73

⁷⁶ Program zkvalitňování procesu řízení 1983 - 1985 - MSK Olomouc. Archiv kina Metropol.

⁷⁷ Dostupné zWWW: www.obcanske-stavby.cz/stavby-vyssiho-obcanskeho-vybaveni/

5245 s názvem Kulturní objekty s hledištěm. Podmínky viditelnosti, schválená 29.4.1986, která nabyla účinnosti 1.1.1988. Tato norma nahradila stávající ČSN 73 5250 z 28.2.1961 a ČSN 73 5252 z 28.12.1961 a stanovila podmínky viditelnosti a metody výpočtu křivky viditelnosti v hledišti kulturních objektů jak v objektech pro tento účel určených, tak v objektech zřízených pro jiné účely (tj. kina v budovách sokoloven, orloven, kulturních domů.) Veškerá projektová dokumentace zahajována po termínu schválení této normy musela být podle ní zpracována. Pro kina Ústředního ředitelství Čs. filmu a pro kulturní stavby ministerstva kultury ČSR byla povolena výjimka.⁷⁸

Tabulka č. 12: Kina řízená MSK v 80. letech, počet sedadel a pracovníků

Název kina	Počet sedadel	Počet pracovníků
Pohraniční stráž	710 ⁷⁹	22
Mír	366	15
Moskva	432	17
Jas	189	14
Lípa	297	14
Družba	240	4
Jiskra	260	4
Holice	195	5
Kopeček	277	5
Letní kino	2 200	V rekonstrukci

⁷⁸ Dostupné z WWW: <http://eshop.normservis.cz/norma/csn/735245/29.4.1986>.

⁷⁹ Počet sedadel se nejvíce změnil v kině Metropol (Pohraniční stráž). Při jeho otevření zde bylo 999 sedadel, poté byl počet snížen na 839, dále na 710, 695 a při rekonstrukci v roce 2000 byl počet snížen na konečných 544 míst.

V roce 1981 se v areálu Letního kina propadl terén, což uspíšilo jeho generální rekonstrukci. Ta proběhla během roku 1984 a celkové náklady byly vyčísleny na 5 miliónů korun. Správcem Letního kina byl nadále Park kultury a oddechu. Od znovuotevření areálu Letního kina však byl zaznamenán pokles návštěvnosti, který byl zapříčiněn zavedením letního času v roce 1979. Začátky představení byly posunuty na pozdější hodinu kvůli tmě, což bylo pro diváky nepříjemné zejména ve všedních dnech. V sedmdesátých letech bylo totiž velmi problematické se po promítání v Letním kině, které končovalo kolem jedenácté hodiny, dopravit do vzdálenějších okrajových částí města z důvodu malého rozšíření automobilů a městské hromadné dopravy, která již po jedenácté hodině nejezdila.

K dalším úpravám v Letním kině došlo ještě v roce 1987, kdy byla upravena střecha nad jevištěm a byly instalovány nové laminátové sklopné sedačky. Kino bylo znovuotevřeno 11. 8. 1987 filmem Tarzan. Areál byl také oplocen železným plotem.

Rozsáhlá rekonstrukce kina Pohraniční stráže proběhla v roce 1982 a její náklady dosáhly částky 1 451 000 Kčs. Kino bylo uzavřeno od 1. července až do konce listopadu. Byla provedena komplexní vnitřní úprava, elektroinstalace, přečalounění interiéru hlediště, opravy a údržba přírodního obložení vstupního prostoru a vestibulu a generální oprava WC. Stávající křesla byla vyměněna za nová, plně čalouněná, což zvýšilo akustickou kvalitu projekcí. Proběhla i výměna technického vybavení kabiny a byly zde instalovány plně automatizované projektory Meopton V XB. V hledišti kina byla zřízena a zapojena tzv. indukční smyčka, která umožňovala návštěvníkům kina se sluchovou vadou používat speciální naslouchadla ke zdokonalení příjmu reprodukováného zvuku. Toto zařízení bylo trvale připojeno na každé projekci. Opravy pokračovaly ještě v roce 1984, kdy byla vyměněna střecha, hromosvody, antény a okapy. O dva roky později, v roce 1986, bylo kino plynofikováno.

V roce 1984 došlo k velké rekonstrukci kina Moskva. Zde byla opravena elektroinstalace, kotelna a kino bylo plynofikováno. Dále byly provedeny úpravy interiéru a výměna sedadel, modernizace promítací kabiny a zvukové techniky. Za tímto účelem byla s Krajským filmovým podnikem

v Ostravě uzavřena hospodářská smlouva na dodávku nových plně automatizovaných projektorů Meopton V XA. Stejně jako v kině Pohraniční strážě zde byla zřízena indukční smyčka umožňující zvýšenou kvalitu zvuku pro sluchově postižené návštěvníky.

V kině Kopeček bylo v rámci šetření topné nafty provedena přeměna stávajícího kotle na pevná paliva a byl postaven kovový přístřešek pro skládku topiva. V kině Jas byla vyměněna sedadla a zrekonstruovány projektory na horizontální xenonové lampy. V kině Lípa byla zakoupena nová projekční technika Meopton IV XB, kino Jiskra bylo obloženo akustickým materiálem a v kině Holice byla vyměněna sedadla za nová.

Taktéž byla provedena částečná rekonstrukce Letního kina, která spočívala v technologickém vylepšení promítací a zvukové techniky a výměně projektoru Meopton IV XB na provoz s xenonovými výbojkami. Došlo k jednání s Parkem kultury a oddechu ohledně úpravy proscénia a nahrazení stávajícího textilního promítacího plátna za pevnou promítací plochu, včetně zabudování zvukové techniky a centrálního osvětlení amfiteátru kina.

Současně byla připravována projektová dokumentace na kompletní opravu kina Mír, která byla plánována i uskutečněna v roce 1985. Obrazová dokumentace je uložena v archivu kina Metropol. Zde byly stávající projektory Meopton IV nahrazeny projektory Meopton IV X z kina Pohraniční strážě a dodány dva kusy nových usměrňovačů pro napájení xenonových lamp. Ve všech kinech Městské správy kin Olomouc v rámci úspor elektrické energie došlo k nahrazení osvětlovacích těles na žárovky svítidly zářivkovými.⁸⁰

Dvě kina Městské správy kin hrála premiérová představení - kino Pohraniční strážě a Moskva. První repríza se uskutečňovala vždy v kině Mír, další pak v kině Jas, Lípa a dalších okrajových kinech. Pouze kinu Kopeček, které bylo vybaveno projekční technikou na 16mm film, byl sestavován program nezávisle na ostatních kinech. Tato situace se měla změnit po dokončení plánovaného premiérového kina v blízkosti Foersterovy ulice, popř. vybudováním kina v plánovaném rozšíření Závodního klubu ROH ZTS.

⁸⁰ Program zkvalitňování procesu řízení 1983 - 1985 - MSK Olomouc. Archiv kina Metropol.

Další rekonstrukce kina Mír měla být příležitostí vybudovat ve městě malé kvalitní širokoúhlé kino pro studijní projekce náročných filmů, předpremiéry a pořádání různých filmových akcí, jako např. semináře Filmového festivalu pracujících, klubové semináře, atd. Taktéž se v roce 1985 poprvé začíná mluvit o využití kina Jas jako kinokavárny. Provoz však měl být spojen s restaurací Jednoty a měl sloužit zejména v době polední přestávky a poté s návazností na ukončení běžné pracovní doby.⁸¹

Již od padesátých let se pravidelně konaly Filmové festivaly pracujících. Specifikum průběhu festivalu v Olomouci v osmdesátých letech se vyznačovalo obrovským množstvím návštěvníků festivalu, kteří zaplnili tři kina - Pohraniční stráž, Moskvu a Mír, v letní části festivalu k nim přibýlo ještě Letní kino.⁸²

Půjčování filmových kopií vydávaných Ústřední půjčovnou filmů Praha prováděla Městská správa kin ve spolupráci s Krajským filmovým podnikem v Ostravě. Výše odvodů pro Československý státní film byla 51% z tržeb kina. Při programování bylo nutné dodržovat skladbu jednotlivých titulů 58% preferované produkce a 42% ostatní produkce. V praxi však velmi často docházel k obcházení tohoto nařízení, a to tímto způsobem:

„Každý měsíc se muselo jet programovat do Ostravy na Krajský filmový podnik a filmy vycházely pravidelně jednou za měsíc. Programování muselo pochopitelně stát na ekonomice. Od ruských filmů se moc čekat nedalo a od ostatních z lidově-demokratické produkce taky ne, takže se podle toho programovalo. Počítalo se to tak, že 58% muselo vždycky být ze socialistické produkce, do těch se počítali ale i takzvané péčka - preferované filmy z kapitalistických zemí. Počítal se ale kus za kus. Takže v praxi se daly hrát čtrnáct dní filmy E.T. nebo Angelika v kině Pohraniční stráž, kde bylo možné vydělat hodně peněz a pak poslušně nasadit tři sovětské filmy do Družby, dva maďarské a jeden německý

⁸¹ Zpráva pro schůzi rady Městského národního výboru v Olomouci konanou dne 25. června 1985. Archiv kina Metropol.

⁸² Viz rozhovor s Michalem Urbáškem.

*na Kopeček, kam samozřejmě nepřišla ani noha. Tak bylo možné vyřešit údaje psané do statistik. My jsme vždycky měli vysoké procento socialistické produkce, na kterou nikdo nechodil a která se mnohdy ani nehrála.*⁸³

Důležitým momentem byla změna hracího týdne. Tento experiment musel být povolen Krajským filmovým podnikem v Ostravě. Původní hrací týden byl pátek-čtvrtek, od roku 1985 byl nasazen film vždy od úterý do pondělí. Tato změna byla vyhodnocena jako efektivní. K propagaci filmů byly využívány zejména reklamní skřínky či poutače. V praxi se však kvalita filmů nejvíce šířila ústním podáním. Zvyšující se návštěvnost při změně hracího týdne byla tedy dána tím, že si lidé během týdne stihli navzájem filmy doporučit.⁸⁴

Dlouhou dobu byly začátky filmových představení v Olomouci stanoveny na 15.00, 17.30 a 20.00. Jelikož představení nebyla v 15.00 navštěvovaná, tak se MSK rozhodla posunout začátek představení na 15.30.⁸⁵

Důležitým momentem ve vývoji kin bylo otevření centrálního předprodeje vstupenek pro všechna premiérová kina, tj. kino Pohraniční stráž, Mír a Moskva, který byl v provozu od 1.4.1987 v budově kina Pohraniční stráž .

Specialitou konce 80. let na území Československé republiky byla videokina. V podstatě nešlo o nic jiného než o přehrávač VHS napojený na jeden nebo více televizorů. Videokino nabízelo alternativní řešení, jak dostat do regionálního zařízení atraktivní titul, který bylo problematické sehnat na filmovém pásu. Vzhledem k prudce se rozvíjející videotechnice, která se stala rovnocennou složkou běžných distribučních programů, se Krajský filmový podnik rozhodl pro nákup videokazet a videorekordérů. Toto zařízení sloužilo jako předpremiérová projekce, díky které odpadlo dlouhé přípravné období náběhu filmu do premiérového týdne. Po generální rekonstrukci kina Moskva zde byl také otevřen Videoklub Arbat, který měl

⁸³ Čerpáno z rozhovoru s bývalým ředitelem Městské správy kin Mgr. Michalem Urbáškem.

⁸⁴ Čerpáno z rozhovoru s bývalým ředitelem MSK Mgr. Michalem Urbáškem.

⁸⁵ Proč posun začátku filmových představení. *Svobodné slovo*, 14. 4. 1988, s. 6. ISSN 0231-732X.

kapacitu 51 míst a projekce probíhaly vždy v 17.00 a 19.00 v úterý, ve středu a ve čtvrtek. Náklady na jeho realizaci si vyžádaly 60 000 korun.⁸⁶

V listopadu 1986 došlo k odvolání dosavadního ředitele Městské správy kin Bohumila Čapky a na jeho místo nastoupil Michal Urbášek, který doposud pracoval jako vedoucí propagačního a programového oddělení.⁸⁷ Městská správa kin na uvolněné místo přijala Jana Joukala, který do této doby pracoval pro Park kultury a oddechu. V tomto roce byla upravena pracovní doba vedoucích kin, a to tak, že v sudém týdnu byla od pondělí do pátku od 12.30 do 21.00 a v lichém týdnu od pondělí do středy od 12.30 do 21.00, ve čtvrtek od 8.00 do 12.30, v pátek od 12.30 do 21.00 a v sobotu od 16.00 do 20.00.⁸⁸

Tabulka 13: Přehled pracovníků Městské správy kin a jejich mzdové a funkční zařazení⁸⁹

Jméno	Funkce	Plat (v Kčs)
<i>Čapka Bohumil</i>	Ředitel MSK	4 000
<i>Brázda Ladislav</i>	Vedoucí kina PS	2 650
<i>Fialová Anna</i>	Vedoucí kina Mír	2 450
<i>Kubicová Jana</i>	Vedoucí kina Moskva	2 450
<i>Pospíšilová Marie</i>	Vedoucí kina Jas	2 300
<i>Fialová Miluška</i>	Vedoucí kina Lípa	2 300
<i>Hrazdilová Zdenka</i>	Vedoucí kina Jiskra	580
<i>Škrovánek Ivan</i>	Vedoucí kina Družba	713
<i>Šiňanský Andrej</i>	Vedoucí kina Holice	624
<i>Růžička Ladislav</i>	Vedoucí kina Kopeček	759

K datu 1.1.1987 došlo k převodu filmového klubu Parku kultury a oddechu pod Městskou správu kin. Čistý příjem filmového klubu se pohyboval ročně kolem 30 000 Kčs.⁹⁰

⁸⁶ Videoklub Arbat. *Svobodné slovo*, 4.6.1987, s.12. ISSN 0231-732X.

⁸⁷ *Zápis z jednání na odboru školství a kultury MNV*. Archiv kina Metropol.

⁸⁸ *Zápis z porady vedoucích kin konané na MSK dne 10.12.1986*. Archiv kina Metropol.

⁸⁹ *Přehled o funkčním a mzdovém zařazení pracovníků kin (23. 4. 1987)*. Archiv kina Metropol.

O budoucnosti kin svědčí tabulka plánu jednotlivých kin na rok 1988. Vzhledem ke klesající návštěvnosti kin zejména v okrajových částech a jejich nerentabilitě bylo zřejmé, že MSK postupně snižuje četnost projekcí v okrajových kinech na minimum. V roce 1989 nebylo v kině Družba a v Letním kině počítáno s funkcí samostatného vedoucího. Tuto pozici vykonával u obou kin vedoucí kina Pohraniční stráže, i když provoz zůstal zachován jako samostatná kina. V praxi však došlo na konci roku k přerozdělení kin pod jednotlivé vedoucí. Vedoucí kina Pohraniční stráže se staral i o Letní kino, vedoucí Lípa pak i o kino Jiskra, kino Mír bylo řízeno společně s kinem Družba a kino Moskva spravoval vedoucí společně s videoklubem. Samostatně byla řízena pouze kina Jas, Kopeček a Holice. Dohromady fungovalo v kinech tedy pouze sedm vedoucí, což mělo značně snížit provozní náklady v kinech a v MSK.

Tabulka č. 14: Plán jednotlivých kin na rok 1988⁹¹

Název kina	Představení	Návštěvnost	Tržby
Pohraniční stráže	1 044	327 000	2 600 000
Mír	1 132	130 000	720 000
Moskva	1 089	130 000	775 000
Jas	1 815	60 000	300 000
Lípa	1 089	50 000	160 000
Jiskra	210	5 500	20 000
Družba	230	9 000	25 000
Holice	200	7 500	20 000
Kopeček	235	10 000	30 000
Letní	80	23 000	200 000

⁹⁰ Zázpis z jednání na odboru školství a kultury MěNV (30.3.1987). Archiv kina Metropol.

⁹¹ Zázpis z porady vedoucí kina konané na MSK 21.1. 1987 v 15.00 hod. Archiv kina Metropol.

V roce 1988 byla na poradě vedoucích kin ustanovena koncepce rozvoje Městské správy kin na rok 1989. Mělo dojít nejen k přestavbě kin Jas, Mír a Lípa, ale i ke sloučení všech pracovišť MSK do jedné budovy a k výstavbě úplně nových kin, a to konkrétně v proluce na Denisově ulici a v Neředíně. K této výstavbě však nikdy v budoucnosti nedošlo.

Tabulka č. 15: Městská správa kin v roce 1989⁹²

Organizace	Stav pracovníků	Týdenní základní hrací profil
Celkem	75	148
MSK ředitelství	16,4	6
Kino Pohraniční stráž	13,6	21
Kino Mír	9,9	21
Kino Moskva	9,9	21
Kino Jas	9,1	35
Kino Lípa	8,2	21
Kino Jiskra	1,5	3
Kino Družba	1,8	5
Kino Holice	1,4	5
Kino Kopeček	1,4	5
Kino Letní	1,8	5

Z dopisu ze dne 16.9.1987, který sepsal ředitel MSK kin Michal Urbášek, se lze dozvědět o plánu vydání publikace ke 30. výročí činnosti Městské správy kin. Tato publikace měla obsahovat kapitoly o historii městských a venkovských kin v Olomouckém kraji, ale také informace o Městské správě kin, Filmovém festivalu pracujících, projektu Mládež a Kultura, činnosti Krajského filmového podniku v Olomouci, Filmovém klubu, projektu Film a Škola, Academia filmu Olomouc, Uničovské kameře a amatérském filmu v okrese. Publikace měla mít 60 stran a měla obsahovat

⁹² Žádost o udělení souhlasu k uplatnění II. etapy program zvýšení ekonomické účinnosti mzdových soustav s účinností od 1.4.1989. Archiv kina Metropol.

i 12 fotografií. Její distribuce byla plánována na leden 1989 a cena výtisku neměla překročit 12 Kčs.⁹³

V roce 1989 došlo k opravě interiéru kina Lípa a jeho kapacita byla snížena na 206 návštěvníků. Kompletní rekonstrukcí prošlo v témže roce i kino Jas. Jeho kapacita se snížila z původních 197 míst na 60. Rekonstrukce byla vyčíslena na částku 300 000 korun. 11.4.1989 zde byla projekcí filmu *Kopytem sem, kopytem tam* otevřena kinokavárna Jas. Současně s Karvinou to bylo první zařízení tohoto typu v Severomoravském kraji. V stupňovitě upraveném sále byly rozestavěny stoly a židle. Promítalo se 3x týdně - ve 14.00, 17.00 a ve 20.00 jen hlavní film bez týdeníku. Kinosál se otevíral vždy hodinu před představením a návštěvník si mohl vybrat z bohatého výběru občerstvení. Kavárna byla nekuřácká a její vstup zdobil starý promítací přístroj Dresden z 50. let. Provoz kina Jas před jeho transformací na kinokavárnu byl nepřetržitý. Vždy v neděli dopoledne promítalo kino Jas pásmo dokumentů a týdeníků. Zpestřením projekce byly klasické grotesky na závěr. Kino promítalo vždy od 12.00 a projekce byla opakována přibližně čtyřikrát až pětkrát za dobu provozu, která byla ovlivněna právě délkou filmu.

Během příprav sametové revoluce sloužily prostory kinokavárny jako sídlo Občanského Fóra. Na počest této události pak nějakou dobu kinokavárna nesla název Fórum.

Pravidla kinokavárny Jas: Divák přicházel hodinu před představením. Na představení neexistovalo předplatné, byl - li o film zájem, místa u stolků byla obsazena dlouho před začátkem představení. Provozovatel pro velký zájem mohl přistavit několik židlí navíc, ale pokud se někdo do sálu nevešel, pak musel počkat na další uvedení titulu. V polovině probíhající projekce byla přestávka sloužící k objednání občerstvení. Právě přestávkou chtěli provozovatelé předejít možnému narušení kvality projekce spojené s přesunem lidí k baru či na toaletu.

Podoba kina Jas: Za vstupními dveřmi se nacházelo foyer se šatnou a z tohoto prostoru se vcházelo do sálu. Ten byl v prostorách dnešní prodejny mobilních telefonů. Plocha sálu byla větší téměř o polovinu

⁹³ *Dopis ředitele MSK Michala Urbáška adresovaný provozovatelům kin v okrese. Archiv kina Metropol.*

současné plochy. Kinokavárna byla stupňovitě rozdělena na tři schody, přičemž na každém z nich bylo umístěno pět stolů a několik židlí. Pod promítací kabinou, která byla nově postavena právě při přestavbě, byl umístěn barový pult.

Tabulka č. 16: Kina existující na území Olomouce v osmdesátých letech⁹⁴

Kino/ rok	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Pohraniční stráž (Metropol)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Moskva (Central)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Mír	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Jas	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Lípa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Holice	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hvězda - Hodolany										
Svět - Nový Svět										
Družba - Nové Sady	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Jiskra - Řepčín	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Osvěta - Černovír										
Oko - Chválkovice										
Slavonín										
Kino Cestujících (Čásek)										
Kino krátkých filmů										
Kino Mladých	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Letní kino			x	x	x	x	x	x	x	x
Zenit		x	x	x	x	x	x			

⁹⁴ Tabulka sestavena autorkou práce.

4.5.1 Shrnutí

Osmdesátá léta byla pro olomoucká kina ve znamení generálních oprav a rekonstrukcí. Velká premiérová kina se dočkala generálních oprav, výměny promítací a zvukové techniky, modernizace interiéru, plynofikace a instalace indukčních smyček zlepšujících kvalitu zvuku sluchově postiženým divákům. Ale ani kina v okrajových částech města nezůstala opomenuta a bylo zde investováno do jejich modernizace. Ke konci sedmdesátých let již kina výrazně pocítila úbytek diváků. Městská správa se snažila tento problém vyřešit zatraktivněním kin, jejich rekonstrukcí a modernizací, ale i vytvořením mnoha novinek. Jako první zřídila MSK centrální předprodej pro všechna premiérová kina v kině Pohraniční stráž, dále zbudovala videoklub Arbat v kině Moskva a v neposlední řadě otevřela kinokavárnu Jas, která byla po Karviné teprve druhým zařízením tohoto typu v Severomoravském kraji. Kinokavárna Jas hrála významnou roli během sametové revoluce, kdy sloužila jako sídlo Občanského Fóra. Ovšem žádná z těchto inovací neovlivnila výrazněji počet diváků a klesající tendence pokračovala i v následujících desetiletích.

4.6 Devadesátá léta

Listopad 1989 přinesl s pádem režimu i zhroucení centralizovaného, samofinancujícího se modelu kinematografie. Filmaři sdružení v obnoveném profesním svazu FITES začali transformaci české kinematografie v roce 1990. K 1.1.1991 došlo Nařízením vlády č. 429/1990 Sb. ke zrušení výrobně-hospodářské jednotky Československý film a jeho Ústředního ředitelství. Pověření v oblasti kinematografie převzalo Ministerstvo kultury, čímž došlo k formálnímu oddělení české a slovenské kinematografie.

Na konci roku 1989 byl založen Kinematografický nezávislý odborový svaz (KINOS). Počátkem roku 1990 vznikla Asociace filmových distributorů (AFID), která sdružovala kina, správy kin, krajské filmové podniky a Ústřední půjčovnu filmů. O tři roky později se AFID přetransformoval na sdružení Svaz kin ČR. Taktéž došlo k privatizaci Filmového studia Barrandov, Krátkého filmu a Ústřední půjčovna filmů se změnila na Lucernafilm. Na počátku roku 1991 bylo zrušeno Ústřední ředitelství Čs. státního filmu.

Vznikly dva zásadní zákony upravující fungování české kinematografie. V roce 1992 byl přijat Zákon o státním fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie (Zákon 241/1992 Sb.), o rok později vznikl Zákon o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl (Zákon 273/1993 Sb.). Hlavním přínosem tohoto zákona bylo zrušení státního monopolu oblasti kinematografie a definice postavení Národního filmového archivu a jeho práva hospodařit s originálními nosiči českých audiovizuálních děl.

Čs. filmový ústav se v roce 1992 změnil na Národní filmový archiv, v březnu 1993 vznikla Asociace českých filmových klubů (AČFK). Dále byla založena Unie filmových distributorů (UFD) a Unie videodistributorů, která se záhy změnila na Českou protipirátskou unii (ČPU). Dále vznikaly organizace jako např. Unie českých producentů, Asociace českých producentů (později Asociace producentů v audiovizu - APA) či Česká filmová a televizní akademie (ČFTA). V roce 1999 vznikla Asociace provozovatelů

kin (APK) a v roce 2003 obecně prospěšná společnost Česká filmová komora.⁹⁵

Rozhodnutí Lucerna filmu programovat kina přímo mělo zásadní význam pro osud krajských filmových podniků. Krajské organizace tak měly částečně zajištěnou práci jen do roku 1991, kdy kina mohla programovat z centra i z kraje. Krajský filmový podnik v Ostravě změnil název na Filmservis Ostrava a na podzim 1990 zahájil distribuci erotických programů na VHS ve spolupráci s Nezávislou erotickou iniciativou a dodavatelem z Německa.⁹⁶ O rok později se sloučil s MSK Ostrava a vznikl tak Ostravský filmový podnik, který zanikl 30. června 1995.⁹⁷

Kina patřící pod KFP Ostrava uspořádala v Olomouci zasedání zástupců městských a okresních správ kin. Účastníci dohodli na ustavení volného sdružení, které převezme programovou, propagační a další činnost Krajského filmového podniku Ostrava v souladu s § 360 a hospodářskou smlouvou. Sdružení filmových provozovatelů Severomoravského kraje bylo založeno v kinokavárně Jas v Olomouci 3.7.1990. Důvodem vzniku tohoto sdružení bylo zabezpečení kvalitnější a efektivnější filmové distribuce v daném regionu.

„Účastníci zakládající valné hromady vyjádřili jednomyslně nespokojenost s dosavadní úrovní služeb poskytovaných KFP Ostrava, se kterým nehodlají od 1.1.1991 dále spolupracovat. Jednoznačně odmítli i veškeré návrhy KFP na novou koncepci v kraji, kterou chce tato krajská organizace nadále obhajovat svou neudržitelnou existenci. Zejména návrhy KFP na delimitaci příspěvků na činnost kin a jejich integraci v jeden distribuční celek neodpovídají potřebám kin v nových

⁹⁵ *Koncepce české kinematografie. Historie - základní vývojové tendence české kinematografie v letech 1945 - 2009 a jejich vyhodnocení.* Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Priloha-Koncepce-3-1-Historie---zakladni-vyvojove-tendence-ceske-kinematografie-v-letech-1945---2009-a-jejich-vyhodnoceni.pdf> >

⁹⁶ Porno bude. *Mladá fronta*, 19 9.1990, s. 1. ISSN 1210-1168.

⁹⁷ Dostupné z WWW: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ares/darv_res.cgi?ico=00845434&jazyk=cz&xml=1>

*ekonomických podmínkách a připravovanému novému správnímu uspořádání."*⁹⁸

Předsedou tohoto sdružení byl zvolen Michal Urbášek, ředitel Městské správy kin v Olomouci. Organizace byla přejmenována na Volné sdružení pracovníků filmové distribuce.

Městská správa kin byla taktéž členem sdružení Svaz kin České republiky, jehož hlavním úkolem bylo hájit zájmy kin, vytvářet vztahy mezi subjekty filmové distribuce, změnit systém programování filmů a ovlivňovat stanovování výše půjčovního, zajišťovat informovanost pro všechny články filmové distribuce prostřednictvím měsíčního bulletinu, vytvořit strukturu vzdělávání pracovníků provozu kin a navazovat kontakty se zahraničními svazy a obchodními partnery. Svazu kin platili členové pravidelné roční členské příspěvky. Tyto příspěvky byly fixní a odvíjely se od tržeb jednotlivých kin.

Tabulka 17: Členské příspěvky pro olomoucká kina za rok 1993

Název kina	Členský příspěvek
Metropol	7 000
Central	5 000
Lípa	2 000
Jas	1 000
Letní	500

Listopad 1989 přinesl velké technické a technologické změny. Rozšířila se nabídka televize, ale i možnost satelitního příjmu a nahrávání filmů pomocí video přístrojů. V roce 1990 klesl počet návštěvníků kin v České republice o více jak 15 miliónů. Pokles návštěvnosti pocítovala i Městská správa kin v Olomouci. Nejen z tohoto důvodu se od února 1990 velmi debatovalo o její existenci a náplni práce. Zaměstnanci sepsali tehdejší chod a způsob organizace práce a navrhli nové uspořádání. Situaci nejlépe

⁹⁸ *Prohlášení účastníků valné hromady, která ustavila volné Sdružení provozovatelů kin. Archiv kina Metropol.*

shrnuje dopis Miroslava Kršy, vedoucího kina Pohraniční stráže ze dne 20.2.1990:

„Návrh nového chodu MSK a jednotlivých kin

1. *Současnou situaci v chodu našeho podniku lze hodnotiti jako neefektivní z pohledu ekonomického a neuspokojivou z pohledu zaměstnanců kin. I když náš podnik již několik let splňuje a překračuje všechny plánované ukazatele, nejsou zaměstnanci kina na dobrém plnění hospodářských výsledků žádným způsobem zainteresováni. Z těchto, ale i dalších důvodů navrhuji:*

- *vyčlenění MSK z podřízenosti MNV*
- *projednání a vypracování smlouvy s ÚPF /Brno, Praha/ bude-li to nutné s ústředím ČSF*
- *stanovení odvodu půjčového nejvýše však do 41% (úspora až 500 tisíc Kčs i více při plnění plánu, nepočítaje při překročení plánovaných ukazatelů)*
- *možnost volnosti disponovat s ušetřenými prostředky dle potřeb podniku*
- *zainteresovat pracovníky kin v souvislosti s plněním a překračováním plánovaných výkonů.*
- *zavedení demokratických principů v řízení podniku (začlenění vedoucích pracovníků kin do porad vedení aj.)*

2. *Uspořádání ředitelství MSK - kumulace funkcí*

Ještě v roce 1974 pracovali na ředitelství MSK tři pracovníci, kteří spravovali 13 městských kin. Dnes připadá na 20 pracovníků správy 9 kin stálých a 1 sezónní. Z uvedených údajů by mělo dojít ke snížení počtu pracovníků správy a zavedení jiného pracovního systému formou kumulací funkcí. Výsledný efekt by se měl projevit ve značné úspoře mzdových prostředků našeho podniku.

Uspořádání správy dle mého návrhu:

- *spojení mzdového a ekonom. odd s osobním odd., důkladná reorganizace pracovních náplní dvou pracovníků, které*

by v oddělení pracovaly (možnost výpomoci z řad vedoucích kin)

- *zrušení programového oddělení - programování zajistit z řad vedoucích kin*
- *obdrženou reklamu předávat pouze zřízencům kin, vyhotovení legitimací pro zřízence k vyzvedávání film. kopií z úschovny ČSD*
- *přijetí pracovníka z UMPRUM k zajištění potřebné reklamy*
- *technický úsek- dva odborní pracovníci k větším odborným opravám na kinech, nebo 1 pracovník na drobnou údržbu kin, závažnější opravy zajišťovat formou soukromých podnikatelů. Podřízenost těchto pracovníků pouze řediteli a ved. kin*
- *vedení správy - ředitel, právník, ing.ekonom, sekretářka"⁹⁹*

K situaci se vyjadřovali i ostatní vedoucí kin, kteří přicházeli s návrhy na využití konkrétních kin a možnosti zefektivnění jejich činnosti. Podle Dagmar Černíkové bylo kino Jiskra nevyužité, a to z důvodu jeho velké plochy. Navrhuje dát ho do nájmu jiné organizaci. V kině Lípa navrhuje rekonstrukci, zejména snížení počtu sedadel na 144, jelikož dosavadní plocha kina není využita. Snížením kapacity sálu by vznikla další místnost, která by mohla být využita pro podnikání. Nezbytností je též vytvoření bezbariérového vstupu, zlepšení celého zázemí kina a dostavba videokavárny pro 20 míst, snack baru a zahrádky.

Z návrhu vedoucích zpracovala Městská správa kin náměty ke své činnosti. Rozhodla se pokračovat ve stávajícím využití distribuční sítě. V kině Pohraniční stráž tak byly uváděny přednostně premiéry komerčních filmů a filmový klub, v kině Moskva ostatní premiéry a úspěšné reprízy, v kině Mír reprízy nejúspěšnějších filmů, v kinokavárně Fórum reprízy komerce, premiéry vybraných náročnějších titulů a krátké filmy, v Lípě reprízy vybraných filmů a dětské programy a na Kopečku pak zachovat stávající stav. V Letním kině bylo plánováno hrát 5x týdně, premiéry a reprízy oddechových filmů a v kinech Družba, Holice a Jiskra zvolit útlumový

⁹⁹Návrh nového chodu kin a MSK. Archiv kina Metropol.

program a postupně je začít využívat na jinou činnost. Plánována byla výstavba kina Panorama na Nových Sadech, ke které však nikdy v budoucnu již nedošlo.¹⁰⁰ V několikastránkovém dopise se ke stávající situaci kinokavárny Fórum (dříve i později známé jako Jas) vyjadřuje její vedoucí Petr Peřina. Během listopadu 1989 byl provoz kinokavárny přerušen z důvodu jejího využití jako sídla Občanského Fóra. Ale i v době před sametovou revolucí její návštěvnost zřejmě nebyla velká. Peřina navrhuje hned několik opatření, jak tuto situaci změnit. Za nejdůležitější považoval změnit pořadí promítaných filmů a z Fóra udělat předpremiérovou kinokavárnu.

„Je -li totiž film odehrán již několikrát v městských kinech, v kinokavárně o něj potom už není velký zájem. Pokud by však byla uskutečněna ve Fóru předpremiéra, vzhledem k velmi malému počtu diváků, kteří by měli možnost tento film v kinokavárně vidět, by jeho promítnutí v ostatních městských kinech neohrozilo jeho vysokou návštěvnost. Kinokavárna by však byla naplněna maximálně a vznikají zde ještě další zisky z tržeb občerstvení a šatny, které nejsou zanedbatelné.“¹⁰¹

Tabulka 18: Vstupné do kin (4. 9. 1990)

Kino	Kategorie C	Kategorie D	Kategorie Z
Pohraniční stráž	8, 10, 12	10, 12, 14	12, 14, 16
Central, Mír	4,6,8	6,8,10	8,10, 12
Jas, Letní	8	10	12
Lípa	4,6	6,8	8,10
Řepčín, Nové Sady, Holice	4	6	8

¹⁰⁰ *Náměty k činnosti Městské správy kin v Olomouci.* Archiv kina Metropol.

¹⁰¹ *Náměty k činnosti Městské správy kin v Olomouci.* Archiv kina Metropol.

Postupný vstup tržních podmínek do provozu kin se začal projevovat i jejich výraznějším úbytkem. Velká řada kin byla v důsledku restituce či mnohdy tržního přístupu majitelů objektů, včetně některých obecních úřadů, zrušena. Počet kin se z počtu 2000 v roce 1989 snížil zhruba na 1200 mezi lety 1993 a 1994. Nejvíce byla rušena kina na vesnicích a malých městech, kde šlo zpravidla o jediné zařízení tohoto druhu. Jak již bylo řečeno, po revoluci fungovalo v Olomouci celkem 9 kin. V březnu 1990 změnilo kino Moskva svůj název zpět na Central a kino Pohraniční stráž na Metropol. Dále v Olomouci fungovala kina Mír, Lípa, Jiskra, Družba, Kopeček, Letní kino a Holice. Začínající tlak videopůjčoven a volný přístup k informacím na mediálním trhu se podepsaly na návštěvnosti městských biografů i v Olomouci. První na řadě byla samozřejmě malá kina na olomoucké periférii, kde se ještě užívala 16mm technika. V druhé polovině roku 1990 došlo ke zrušení hned několika kin - Družby na Nových Sadech (prosinec 1990), Jiskry v Řepčíně (1.9.1990), ale i videoklubu. Útlum pokračoval i v ostatních okrajových částech, jako byl Kopeček či Holice. Roční náklady na tato kina dosahovaly výše 65 000 - 95 000 korun, ale výnosy pokrývaly sotva pětinu. Z tohoto důvodu Městská správa kin rozhodla o jejich uzavření v květnu 1991.

Provoz videopůjčovny v kinokavárně Jas byl v roce 1991 ustanoven na dobu od 10.00 do 17.00 a provoz restaurace na 10.00 - 22.00. Promítalo se zde buď z 35mm filmového pásu nebo z videokazet. V kinokavárně Jas nebyly akceptovány žádné slevy, ke kterým se přihlíželo v ostatních kinech, např. sleva pro důchodce, studenty, atd.¹⁰²

Provoz v kině Lípa byl omezen na 5 dnů v týdnu. V pondělí a úterý bylo promítání zrušeno a kino hrálo pouze od středy do neděle.¹⁰³ Ale i přesto propad kina Lípa dosahoval na konci roku 1990 k 0, 213 milionu korun. Řešení této situace hledala Městská správa kin v pronájmu objektu kina firmě Music Light Service z Ostravy, která zde plánovala zbudovat diskotéku a pořádat zde pořady pro teenagery. K podpisu smlouvy ale nedošlo.

¹⁰² Zázpis z porady vedoucích kin ze dne 15 .března 1990. Archiv kina Metropol.

¹⁰³ Zázpis z porady vedoucích č. 1/91 ze dne 7. ledna 1991. Archiv kina Metropol.

Promítání Filmového klubu zůstalo i nadále v kině Central. V rámci něj mohli diváci na podzim roku 1990 vidět nejen sérii amerických snímků režisérů Woodyho Allena a F. F. Coppolly, ale i filmy Andrzeje Wajdy, a Michelangela Antonioniho. Od jara 1990 uvedl Filmový klub 95 představení pro 23 356 diváků, 53 celovečerních a 19 krátkometrážních filmů.

Na počátku devadesátých let nastaly změny i ve struktuře organizace Městská správa kin, která se skládala z vedení a z úseku ekonomického, programového, propagačního a technického. V provozu bylo celkem pět kin s každodenním provozem a čtyři okrajová kina, sezónní Letní kino, zájmové promítání ve Václavkově sále Krajského Vlastivědného Muzea a Videocentrum. Z těchto kin sídlilo ve vlastní budově Městské správy kin pouze kino Pohraniční stráž, Lípa a Družba. Do vlastnictví MSK přešlo v devadesátých letech i areál Letního kina. Ostatní kina byla v pronájmu u různých organizací.¹⁰⁴

V dubnu 1991 vystřídal dosavadního ředitele Mgr. Michala Urbáška po třinácti letech Mgr. Jan Joukal. Městská správa kin doposud fungovala jako příspěvková organizace města Olomouc s každoročním finančním příspěvkem 800 000 korun a město také financovalo veškeré investice a opravy objektů kin.¹⁰⁵ V roce 1991 se začalo mluvit o změně. Bylo několik návrhů vývoje kin v Olomouci:

- a) ponechat MSK jako příspěvkovou organizaci města, ale bez příspěvku
- b) zrušit MSK a k 1.1.1992, zřídit stejnojmennou rozpočtovou organizaci a konečně převést kina jako majetek státu na město a zřídit akciovou společnost
- c) kina pronajmout soukromému subjektu

Vzhledem k tomu, že statut organizace Městská správa kin v Olomouci, který byl vydán Městským národním výborem v Olomouci dne 1. července 1987, už neodpovídal legislativním, ekonomickým a politickým podmínkám a neumožňoval v důsledku nevyhovujícího předmětu činnosti podání žádosti o živnostenské oprávnění, rozhodla se rada města Olomouce na svém zasedání v prosinci 1992 zrušit v souladu s §45 písm. b) zákona

¹⁰⁴ *Povídání o kině aneb co asi o kině nevíte.* Archiv kina Metropol.

¹⁰⁵ *Kronika města Olomouc 1991.* SOkA Olomouc.

ČNR č. 410/92 Sb., o obcích, název a statut organizace Městská správa kin Olomouc k 31.1.1992. Schválila nový název organizace Olomoucká kina a její zřizovací listinu s účinností od 1.1.1993, s tím, že funkci zřizovatele plní Rada města. Základním účelem příspěvkové organizace Olomoucká kina bude zabezpečování promítání v kinech Metropol, Central, Lípa, Jas, Letní kino a zajišťovací údržby, správy, provozu a využití těchto kin.¹⁰⁶ Dále zabezpečovala provoz Filmového klubu, videopůjčovnu i produkci reklam. Majetek organizace, který byl tvořený zejména nemovitostmi, dosahoval výše 16,210 milionu korun. Ředitelem byl zvolen Mgr. Jan Joukal a počet pracovníků byl zredukován ze čtrnácti na čtyři zaměstnance. Organizace sídlila do roku 1994 v prostorách Vlastivědného muzea a od roku 1996 se přestěhovala do kina Metropol.¹⁰⁷ Vedoucí všech kin se stala paní Dagmar Černíková a o propagaci organizace se starala Ivan Škrovánek.

Z přiložené tabulky finanční bilance kin v roce 1991 je zřejmé, že v dlouhodobém horizontu bylo výdělečné pouze kino Metropol a provoz ostatních kin byl dotován právě ze zisku největšího olomouckého kina. Tento fakt logicky vedl k diskuzím o budoucí existenci a počtu kin ve městě. Výsledek této situace byl zřejmý již ke konci devadesátých let, kdy ve městě zůstala pouze tři stálá kina a jedno sezónní.

Tabulka č. 19: FINANČNÍ BILANCE 1991¹⁰⁸

Název kina	Náklady	Výnosy	Zisk	Ztráta
Metropol	603 000	1 300 000	697 000	
Central	545 000	370 000		175 000
Mír	460 000	300 000		160 000
Jas	457 000	470 000	13 000	
Letní kino	134 000	160 000	26 000	
Lípa	287 000	60 000		227 000
Celkem	2 486 000	2 660 000	736 000	562 000

¹⁰⁶ *Hanácké noviny*, 18.12.1992, s. 6. ISSN 1210-5376.

¹⁰⁷ *Hanácké noviny*, 13. 2.1996, s. 8. ISSN 1210-5376.

¹⁰⁸ *Finanční bilance z roku 1991*. Archiv kina Metropol.

Budova kina Mír byla v červnu 1992 v restituci vrácena původnímu vlastníkovi panu Peškovi. Naposledy se v kině Mír promítalo 8.9.1992. Důvodem jeho zrušení byl špatný stav budovy, nutnost oprav, ale i výše nájemného. Majitel se rozhodl využít prostory kina k výhodnějším účelům a dlouhá léta zde byla prodejna s nábytkem. Na zbylá kina v majetku státu byl vypsán privatizační program s doporučením převést je do majetku města. Sedadla a veškerá technika byla z kina Mír přestěhována do Lípy, která byla zároveň renovována nákladem 5 miliónů korun na širokoúhlou projekci pro 200 diváků. Během této renovace byl zřízen bezbariérový přístup do kina, došlo k opravě elektrického vedení, položení nových podlah a vymalování.

Obnova olomouckých kin pokračovala rekonstrukcí kina Metropol, která začala 23. listopadu 1992. V první etapě byl vybudován nový vestibul nákladem 100 000 korun, přičemž k přerušení provozu kina nedošlo. V druhé etapě prošel rekonstrukcí interiér a projekční technika. Ve třetí etapě probíhající v roce 1993 byla opravena venkovní fasáda, střecha, reklamní štíty a taktéž byla provedena příprava na instalaci klimatizace. Byl zaveden také nový systém prodeje vstupenek - dva vzájemně propojené počítače s tiskárnou. Díky tomuto systému odpadla složitá manipulace s mazesami.¹⁰⁹

Od roku 1992 se hrálo v kinech oproti dřívějším dvěma představením třikrát denně, a to vždy v 15.30, 18.00 a 20.30. Dětská představení probíhala pouze dvakrát týdně, ve středu a v neděli v 15.30 v kině Lípa.¹¹⁰ Na dětská a školní představení bylo jednotné vstupné 3 Kčs. Průměrný počet diváků na jedno představení se pohyboval kolem 110. V ostatních kinech bylo zavedeno jednotné vstupné 18, 21, 23 a 15 Kč za sedadlo v první i v poslední řadě či ve výhodné jedné třetině až polovině promítacího sálu.¹¹¹

V roce 1993 městská kina zaznamenala pokles návštěvnosti o 30%. Ten se projevil ztrátou tržeb ve výši 165 000 korun. Krytí ztráty se rozhodlo město zajistit z rozpočtu organizace Olomoucká kina. O rok později bylo z důvodu nedostatku diváků uzavřena i kinokavárna Jas. Naposledy promítala v září 1994. Poté byly její prostory pronajímány k podnikatelským účelům, konkrétně k prodeji levných oděvů. Od 1.1.1994 využíval prostory

¹⁰⁹ Metropol chtějí změnit k lepšímu. *Hanácké noviny*, 16.1.1993, s. 8. ISSN 1210-5376.

¹¹⁰ Lípa a Mír. *Hanácké noviny*, 15. 9. 1992, s. 6. ISSN 1210-5376.

¹¹¹ Jednotné vstupné. *Puls*, 12.2.1994, s. 10.

kinokavárny Jas olomoucký erotický klub, který zde chtěl otevřít Sexkino. Šlo o první projekt svého druhu v Evropě, k jeho uskutečnění však nedošlo z důvodu nevyhovující klimatizace v prostorách kina.¹¹²

Tabulka č. 20: Začátky představení Letního kina pro sezónu 1994¹¹³

Období	Začátek představení
11. 5. - 14. 5.	20. 30
18. 5. - 30. 7.	21. 00
3. 8. - 27. 8.	20. 30
31. 8. - 15. 9.	20. 00

Nejasný byl i osud Letního kina. Distribuční společnosti se bránily z důvodu nezájmu diváků půjčit filmovou kopii k premiérovému uvedení do amfiteátru.¹¹⁴ Často se také areál stával terčem zlodějů a bezdomovců, kteří jej demolovali. Kino nemělo svého stálého vedoucího, ten byl vždy najímán na jednu sezónu nebo bylo kino přidruženo k jinému kinu v rámci organizace Olomoucká kina. V roce 1995 přešlo pod správu města Olomouce. O rok později byla v Letním kině odcizena promítací aparatura s reproduktory a vznikla tak škoda ve výši 386 336 Kč. Vzhledem k nedostatku finančních prostředků bylo kino na nějakou dobu uzavřeno.¹¹⁵ V průběhu devadesátých let bylo kino střídavě zpřístupňováno a uzavíráno. Na delší dobu byl provoz pozastaven pro celkový špatný stav v roce 1998. Tehdy se s otevřením kina do budoucna již nepočítalo. Areál se měl změnit na oddechovou plochu pro děti a mládež. Objekt si pronajali podnikatelé Petr Nýzner a Jiří Mlynář na dobu 10 let.¹¹⁶

V roce 1996 byly dokončeny opravy kina Central. Kapacita Centralu byla 284 diváků, bylo upraveno projekční plátno, jeviště a nově zde byla možnost promítat širokoúhle. Taktéž se správa Olomouckých kin rozhodla vyhovět důchodcům a zahájila pro ně v kině Central pravidelné dopolední

¹¹² Místo kina Sex-klub. *Hanácké noviny*, 31.12.1994, s. 6. ISSN 1210-5376

¹¹³ *Leták Letního kina*. Archiv kina Metropol.

¹¹⁴ *Mladá fronta Dnes*, 25.6.1996, str. 25. ISSN 1210-1168

¹¹⁵ *Plus: noviny občanů Olomoucka*, 1.8.1996, s. 14.

¹¹⁶ O rok později je uváděna jako pronajímatel Letního kina opět společnost Olomoucká kina.

projekce s jednotným vstupným 20 korun. Nedostatečný zájem ale vedl k pozastavení promítání již po půl roce.

Nedostatek diváků v letních měsících vedl k pozastavení promítání kina Lípa v červenci a srpnu 1996. Tento trend se pak opakoval až do konce existence kina Lípa v roce 2005. Ostatní kina bojovala proti úbytku tržeb snížením počtu představení z původních tří na dvě projekce denně.

Kolem roku 1994 firma Pegas obnovila existenci kina Cestujících na Hlavním nádraží. Kino se v kulturních přehledech a programech kin objevuje pod názvem Čásek. Minikino Čásek promítalo nepřetržitě každý den od 10.00–22.00. Po desáté hodině se měnilo na sexkino s projekcí pornografie na velkoplošné televizní obrazovce. Pouze v neděli promítalo až od 15.00. Vstupné bylo stanoveno na 8 Kč pro děti a 15 Kč pro dospělé. Za projekce erotického kina zaplatili muži 30 Kč a ženám byl umožněn vstup zdarma. Toto kino však nefungovalo na Hl. nádraží dlouho, již v roce 1997 se jeho program přestává objevovat, tudíž lze tvrdit, že bylo uzavřeno.

V devadesátých letech promítal ještě Art klub Laputa ve filmovém sále Vlastivědného Muzea (1995–1999) a filmový klub Filozofické fakulty Univerzity Palackého. Program tohoto filmového klubu se objevuje v letech 1994–1996.

V roce 1998 byl z kina Metropol přemístěn do Centralu zvukový systém DOLBY a v Metropolu byla instalována nová technika. Původně také město počítalo s prodejem objektu kina Lípa, koncem roku se však situace změnila a začalo se mluvit o uvolnění kina Central pro potřeby Muzea umění. Z tohoto důvodu mělo také dojít k obnovení kinokavárny Jas jakožto artového kina.¹¹⁷ Náklady na opravu Jasu měly přesáhnout půlmilionu korun. Náklady na opravu kina Lípa by spolkly 5 až 6 miliónů.¹¹⁸

Na konci devadesátých let stál lístek do olomouckých kin v průměru 45 korun. Průměrně navštívilo jedno představení kolem 87 diváků. Ziskové bylo pouze kino Metropol, ostatní kina byla ztrátová. Již o rok později tak byla společnost Olomoucká kina nucena zvednout vstupné, které se pohybovalo mezi padesáti a šedesáti korunami.

¹¹⁷ O této možnosti se debatovalo až do roku 2005, kdy se situace v kinech změnila nástupem multikina a ke znovuotevření Jasu tudíž nikdy nedošlo.

¹¹⁸ Kinokavárna Jas vstane z mrtvých. *Puls*, 30.4. 1998, s. 12.

Společnost Olomoucká kina, příspěvková organizace, přešla k 1.1.1999 na stejnojmennou společnost s ručením omezeným. Důvodem pro tento krok byla skutečnost, že organizace od města žádné příspěvky nedostávala. Její hlavní činností bylo i nadále nabízet služby v audiovizuální oblasti pro veřejnost - promítání filmů a pořádání doprovodných akcí (FK, představení pro děti, filmové přehlídky, Projekt 100, slavnostní premiéry), ale také poskytování pronájmů sálů a promítání reklam.¹¹⁹

V lednu 1999 bylo po dvou měsících znovu otevřeno kino Lípa. Opraven byl nejen interiér, ale i exteriér budovy. Z kina zmizely lóže umístěné u vstupu do hlediště. Zvětšil se vestibul, opravena byla podlaha, ale i pokladna a topení. Zůstalo pouze 10 řad k sezení, další 4 řady sedadel pak byly umístěny na balkoně a při vstupu do kina vzniklo nově prosklené zádveří. Nainstalována byla nové kvalitní zvuková technika Dolby stereo.¹²⁰

Tabulka č. 21: Kina existující na území Olomouce v devadesátých letech¹²¹

Kino/ rok	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Pohraniční stráž (Metropol)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Moskva (Central)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Mír	x	x	x							
Jas	x	x	x	x	x					
Lípa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Holice	x	x								
Hvězda - Hodolany										
Svět- Nový Svět										
Družba - Nové Sady	x									
Jiskra - Řepčín	x									
Osvěta - Černovír										
Oko - Chválkovice										
Slavonín										
Kino Cestujících (Čásek)					x	x	x	x		
Kino krátkých filmů										
Kino Mladých	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Letní kino	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

¹¹⁹ Olomoucká kina. *Puls*, 11. 12. 1998, s. 13.

¹²⁰ Kino Lípa se znovu otevírá. *Mladá fronta Dnes*, 22. 1. 1999, s.23. ISSN 1210-1168.

¹²¹ Tabulka byla sestavena autorkou práce.

4.6.1 Shrnutí

Sametová revoluce přinesla mnoho změn, tou nejvýraznější bylo zhroucení samofinancujícího se modelu kinematografie. Vzniklo několik organizací v oblasti filmové distribuce. Z důvodu zabezpečení kvalitnější a efektivnější filmové distribuce v regionu bylo založeno 3.7.1990 v kinokavárně Jas Sdružení filmových provozovatelů Severomoravského kraje, později přejmenované na Volné sdružení pracovníků filmové distribuce. Jeho předsedou byl zvolen ředitel Městské správy kin v Olomouci Michal Urbášek. MSK v Olomouci byla členem i sdružení Svaz kin České republiky, jehož hlavním úkolem bylo hájit zájmy kin v oblasti distribuce, ale i jejich provozu. Kromě změn politických přinesl listopad 1989 i mnoho inovací technických a technologických. Rozšířila se nabídka televize, v domácnostech vzrostl počet videorekordérů i satelitních přijímačů, což mělo zásadní vliv na úbytek diváků v kinech. Právě z důvodu rapidního poklesu návštěvnosti se na počátku devadesátých let vášnivě debatovalo o budoucnosti olomouckých kin, ale i o náplni práce MSK. Ta se nakonec rozhodla pokračovat ve stávajícím systému využití distribuční sítě. Již o několik let později se však ukázalo, že v tomto období nelze plánovat dopředu a organizace se musí rychle přizpůsobit změně podmínek na trhu, ale i změnám v kulturním životě obyvatel. V lednu 1992 byla Městská správa kin přetransformována na organizaci Olomoucká kina, jejímž ředitelem se stal Jan Joukal. I přes snahu organizace zrenovovat kina a nabídnout návštěvníkům kvalitní filmový zážitek, nepřestalo diváků v kinech ubývat, což vedlo k rušení většiny kin v Olomouci. Kino Mír bylo v restituci vráceno původnímu majiteli, který již v provozu kina nechtěl pokračovat. V roce 1991 byla zrušeno kino Družba, Jiskra, o rok později kino v Holici a v roce 1994 i kino Jas v kinopasáži. Ke konci devadesátých let tak fungovala pouze tři kina stálá a jedno sezónní.

4.7 Olomoucká kina po roce 2000

Na počátku nového tisíciletí se situace v českých kinech začala mírně zlepšovat díky krátkodobému zvýšení divácké návštěvnosti. Počet diváků je zprostředkujícím faktorem a těsně souvisí s tržbami, které jsou pro distributory určujícím kritériem. Návštěvnost v tomto období v českých kinech překročila hranici deseti miliónů a v roce 2003 byla dokonce přes dvanáct miliónů. Tento trend lze nejspíše vysvětlit silnými mladými ročníky obyvatel, kteří tvoří jednoznačně většinu filmových diváků. Dalším faktorem bylo i zahájení výstavby multikin. Podíl multiplexů na návštěvnosti vzrostl z počátečních 10,17% v roce 1999 až na 60,35% v roce 2006.¹²² Návštěvníci multiplexů patří ke specifické části publika. Chodí do kina častěji než diváci klasických kin, 65% z nich jsou lidé do 35 let a 40% návštěvníků dojíždí do multikina ze vzdálenosti větší než 10 km. Většina návštěvníků po skončení filmu ještě utrácí peníze za jiné výrobky či služby.¹²³ Tato fakta ukazují, že multiplex se stal novinkou ve způsobu trávení volného času zejména pro lidi z menších vesnic, ve kterých kromě místního restauračního zařízení žádné jiné kulturní vyžití nelze najít. Pro návštěvníky multikina se tak stává návštěva kina a využití přílehlých služeb důležitější než film samotný.

Jako první multikino u nás bylo otevřeno v dubnu 1996 kino Galaxie, které vzniklo přestavbou kulturního centra společnosti Kino 2005, ale nejednalo se ještě o multiplex v pravém slova smyslu. V České republice bylo velmi problematické získat domácí investory, kteří by byli ochotni riskovat financováním výstavby multikina, z toho důvodu byl logický příchod mezinárodních společností na český trh. Provoz klasického kina v blízkosti multiplexu se brzo ukázal jako nerentabilní a začala se tedy prosazovat tendence zachování jednosálových kin jakožto alternativních kin, která jediná

¹²² RAITORALOVÁ, Olga. *Analýza návštěvnosti českých kin. Vývoj a prognóza*. Diplomová práce, Filmová a televizní fakulta AMU v Praze: Akademia múzických umění v Praze, 2007, str. 27.

¹²³ AVE Marketing, časopis *Marketing a media*, č.11, 2006

dokázala multikinům konkurovat.¹²⁴ První klasický multiplex u nás byl otevřen 13. října 1999 v obchodním centru Olympia v Brně.¹²⁵

Po roce 2000 se objevil alternativní způsob šíření filmů na DVD, který způsobil podstatný útlum videodistribuce. V tomto období se také výrazněji projevil problém pirátského šíření filmů, který stoupá lineárně s rozmachem digitálních kopií.

Městští radní v Olomouci rozhodli na jednání 29. března 2000 o podpoře rekonstrukce budovy kina Metropol. Investice byla stanovena na částku 15 a půl miliónů korun. Rekonstrukce trvala tři měsíce a během ní došlo ke změně interiéru i exteriéru kina. Zrenovována byla střecha, podhledy, osvětlení, topení, klimatizace, ale i vstup do kina a vestibul. Díky klimatizaci by již nemělo docházet k teplotním rozdílům mezi 1. a 12. řadou. V předsálí byl vybudován minibar a díky zbourání příček vznikl větší prostor se dvěma novými vstupy do sálu. Proběhla rovněž rekonstrukce sociálních zařízení a byl vybudován i bezbariérový přístup. Jejich kapacita se trojnásobně zvýšila. Metropol se stal prvním kinosálem v republice vybaveným anatomickými čalouněnými sedačkami. Poslední řada jako jediná obsahovala dvousedadla pro zamilované. Kapacita kina se z původních 695 míst snížila na 544, ale i přesto zůstal Metropol jedním z největších kinosálů v České republice.¹²⁶ Inovace se dočkalo i technické vybavení v podobě akustického obložení sálu, projekčního plátna a zvukového systému Dolby digital. Ten byl rozšířen v listopadu 2003 na ještě modernější systém Dolby Digital Surround EX. Díky rekonstrukci zmizela z kina jedna z jeho charakteristik, a to osvětlení jeviště pomocí speciálních lamp, tzv. létajících talířů.¹²⁷

V roce 2000 se hojně hovořilo o budoucnosti kina Central, jehož vlastníkem bylo Muzeum Umění. Toto kino mělo zaniknout ve prospěch Divadla Hudby. Chybějící kinosál ve městě mělo nahradit kino Jas, které mělo být zrekonstruováno a adaptováno na artové kino.

¹²⁴ V Praze to bylo např. kino Aero, Světozor, Ewald, Perštýn, v Brně pak kino Art.

¹²⁵ Vlastníkem byla nejdříve společnost Ster Century, později Palace Cinemas.

¹²⁶ Metropol nabízí divákům anatomické sedačky. *Hanácké noviny*, 15.9. 2000, str. 6. ISSN 1210-5376.

¹²⁷ Tyto "létající talíře" je možné vidět na fotografii v rámci příloh této práce.

Nájemce Letního kina firma Wild West Ranch Restaurant vložila do jeho revitalizace 5 miliónů korun. Byl zde vytvořen areál s minigolfem, letní zahrádkou pro 600 osob, kuželnou, dětským hřištěm a kinem pro 2 300 diváků. Zahajovací koncert se konal 9. června 2001 a vystoupil na něm Petr Muk, Jan Kalousek, Zdeněk Izer a skupina Damiens. V srpnu tohoto roku bylo v Letním kině uvedeno každý den jedno filmové představení s průměrnou návštěvností asi 250 osob. I přes vysokou snahu a počáteční investici do zvelebení prostor nebylo kino pro svého nájemce zdrojem vysokých příjmů a muselo být dotováno z provozu přilehlé restaurace.

V květnu 2004 došlo ke zvýšení sazby daně z přidané hodnoty z 5% na 19% u vstupenek do kina. Před zvýšením DPH se pohybovala cena vstupenek v olomouckých kinech v rozmezí sedmdesáti a devadesáti korun. V únoru 2004 proběhla v Olomouci tisková konference zabývající se právě otázkou vlivu zvýšení DPH na kina. Této konference se zúčastnili i zástupci společnosti Olomoucká kina Dagmar Černíková a Jan Joukal. Oba vyslovili vážnou obavu, že vzhledem k možnému zvýšení DPH může dojít k ukončení rozvoje a modernizace technologií jednosálových kin a u malých kin, která jsou závislá na podpoře z veřejných rozpočtů, dojde k jejich zániku.¹²⁸ Po velkých protestech byla sice kultura vyňata ze seznamu plátců 19% DPH, ale bylo do něj zahrnuto půjčovné. Pro kina, jejichž provozovatelem je město, to mohlo znamenat likvidaci.

Tabulka č. 22: Průměrná cena vstupenky do kina¹²⁹

Rok	Cena (v Kč)
2001	78,9
2002	88,47
2003	89,3
2004	96,61

¹²⁸ Změna daně z přidané hodnoty je prý nutná kvůli Evropské unii. *Olomoucký den*, 12.2.2004, s. 15. ISSN 1212-4699.

¹²⁹ Malá kina zdraží. *Olomoucký den*, 5.5 2004, s. 14. ISSN 1212-4699

V roce 2003 došlo také k další důležité změně v historii kin v Olomouci, a to k začátku výstavby nového nákupního centra s názvem Olomouc City, jehož součástí mělo být i multikino Cinestar. V této době bylo již na území České republiky patnácti multikin a jejich počet se neustále stále zvyšoval. První multiplex byl otevřen v Olomouci s půlročním zpožděním 8. prosince 2005. Sedmisálové multikino Cinestar s kapacitou 974 diváků bylo také prvním multikinem v Olomouckém kraji.

Tabulka č. 23: Počet kin v České republice v roce 2004¹³⁰

<i>Druh kina</i>	<i>Počet kin</i>	<i>Počet sedadel</i>	<i>Počet pláten</i>
<i>Multikina</i>	15	28 326	137
<i>Klasická kina</i>	573	142 271	584
<i>Letní kina</i>	112	82 239	112
<i>Kinokavárny</i>	35	4 121	35
<i>Putovní kina</i>	44	8500	44
<i>Ostatní</i>	67	10 630	73
Celkem	846	276 087	985

Kromě otevření multikina bylo dalším faktorem působícím na odliv diváků od klasických jednosálových kin i opožděné uvedení filmových novinek. Filmových kopií je v České republice nedostatek a rozeberou si je právě multikina. Film se tak do klasických kin dostane někdy až s několikaměsíčním zpožděním. Po tak dlouhé době, ale spoustu diváků dá předost filmu na DVD. Společnost Olomoucká kina měla nejdříve v plánu udržet ve městě dvě kina - jedno premiérové a jedno artové. Z důvodu zpoždění filmových kopií a výstavby multikina však byla společnost donucena ponechat v Olomouci pouze jediné kino - Metropol. Poslední projekce v kině Central proběhla 18. února 2005 a promítal se dokumentární film režisérky Eriky Hníkové *Ženy pro měny*. Aparatura z kina Central byla převezena do kina v obci Dlouhá Loučka. Prostory sálu využilo Divadlo hudby jako sklad kulis. Objevil se záměr přemístit Divadlo hudby do prostor

¹³⁰ Mohou biografy vzdorovat multikinu?. *Mladá fronta Dnes*, 18. 2. 2005. str. 12. ISSN 1210-1168.

kina a uvolněné prostory divadla využít pro potřeby Muzea umění. Tato myšlenka však zatím nebyla zrealizována.

V září roku 2005 bylo uzavřeno i kino Lípa. Město se pokusilo budovu kina několikrát neúspěšně pronajmout, nakonec se ji radní rozhodli prodat.

Tabulka č. 24: Návštěvnost olomouckých kin (v tisících)¹³¹

rok	2005	2006	2007	2008
Metropol	75	31	35	34
Cinestar	14	259	320	352
celkem	89	290	355	386

Z tabulky je zřejmé, že po otevření multikina došlo k nárůstu návštěvnosti olomouckých kin, na kterém ale zejména profituje právě multikino Cinestar. Již po jednom roce od otevření multiplexu zaznamenal Metropol značný odliv diváků, zejména v letních měsících. Kino bylo dokonce nuceno zavřít na celou dobu letních prázdnin. V říjnu se tato situace opakovala. Již od roku 2005 dotovala olomoucká radnice kino částkou půl milionu korun ročně a budovu pronajímala za symbolickou stokorunu ročně. V roce 2007 se z tohoto důvodu logicky hovořilo o možnosti zániku kina díky nekonkurenceschopnosti vůči multiplexu, ztrátě příjmu z reklamy a zvýšení ceny energií. Na provoz vyčlenil magistrát jednorázovou dotaci 250 000 korun, a v dalších letech příspěvek ještě zvýšil.

V roce 2010 bylo již více než zřejmé že kino Metropol nelze ve městě za stávajících podmínek udržet. Radnice tedy začala spekulovat o možnostech, za nichž by bylo kino ve městě zachováno. Radní se rozhodli uspořádat akci, díky níž zjistili, zda je vůbec o zachování kina v centru města zájem. Každou srpnovou sobotu ve 21.00 mohli zastánci kina Metropol přijít na promítání české filmové klasiky, které se konalo na prostranství před rekonstruovanou kavárnou Fontána ve Smetanových sadech. Vstupné na akci bylo dobrovolné a celý výtěžek putoval na podporu kina. Akce se konala za podpory Statutárního města Olomouc a občanského

¹³¹ *Kronika města Olomouce 2009*. Odbor kultury Magistrátu města Olomouc.

sdružení Pastiche Filmz. Obyvatelé města akci podpořili a radní se proto rozhodli pro jeho záchranu.

V současnosti má kino Metropol v rukou nový tým, který tvoří členové občanského sdružení Pastiche filmz. Ředitelkou kina se stala Irena Chmelová, programovou ředitelkou Veronika Klusáková, o ekonomiku a marketing se starají Oldřich Hradil a Martin Pivoda, PR manažerkou je Michaela Hečková a provoz kavárny má na starost Petr Vlček. Společně s novým vedením se kino dočkalo mnoha změn, a to nejen programových, ale i stavebních. V předsálí začala fungovat kavárna a v roce 2011 dojde k digitalizaci, jejíž náklady se odhadují na 3,4 milionů korun. Vedení kina se chce zaměřit spíše na fanoušky filmové klasiky, rodiny s dětmi, seniory a milovníky opery či baletu. Dopoledne kavárna nabídne projekce pro rodiče s dětmi. Pozitivně lze určitě hodnotit i adopci sedaček, která již několik let funguje v pražském kině Světozor. Cílem nového vedení je zaměřit se na konkrétní cílové skupiny a vytvořit jim programové sekce šité na míru. V plánu je zachovat pravidelné přímé přenosy z Metropolitní opery, ale i přinést novinky v podobě Noci s Oscary, kdy diváci mohou v přímém přenosu sledovat vyhlásování Oscarů či přímého přenosu baletu.

Dalším zlomovým okamžikem pro existenci kina bude jeho digitalizace. Pořízení nezbytností pro digitální promítání, serveru a 2K projektoru, bude provozovatele stát přibližně 3,5 milionů korun. Výměna klasických filmových kopií za digitální je neodvratným mezníkem v historii kina Metropol a k digitalizaci by mělo dojít během roku 2011.

Letní kino po roce 2000 vystřídal několik nájemců. V roce 2007 zde došlo k další rekonstrukci. Kino bylo střídavě v provozu a uzavřené. Nejdříve promítalo po dobu letních měsíců třikrát týdně, v létě roku 2010 už hrálo pouze jednou týdně, výjimečně dvakrát. Návštěvnost kina nebyla velká a jeho provoz byl dotován z provozu přilehlé restaurace.

V současné době je již jasná budoucnost areálu Letního kina. To se promění v zázemí pro akce konané pod širým nebem, doplní ho galerie, kavárna i veřejné WC. Projekt nazvaný Olomoucký hrad vyjde přibližně na 90 miliónů korun má sloužit zejména turistům. K jeho otevření má dojít již v roce 2013.

Tabulka č. 25: Kina existující na území Olomouce po roce 2000¹³²

Kino/ rok	2000	2001	2002	2002	2003	2004	2005
Pohraniční stráž (Metropol)	x	x	x	x	x	x	x
Moskva (Central)	x	x	x	x	x	x	x
Mír							
Jas							
Lípa	x	x	x	x	x	x	x
Holice							
Hvězda - Hodolany							
Svět- Nový Svět							
Družba - Nové Sady							
Jiskra - Řepčín							
Osvěta - Černovír							
Oko - Chválkovice							
Slavonín							
Kino Cestujících (Čásek)							
Kino krátkých filmů							
Kino Mladých	x	x	x	x	x	x	x
Letní kino	x	x	x	x	x	x	x
Cinestar							x

Kino/ rok	2006	2007	2008	2009	2010
Pohraniční stráž (Metropol)	x	x	x	x	x
Moskva (Central)					
Mír					
Jas					
Lípa					
Holice					
Hvězda - Hodolany					
Svět- Nový Svět					
Družba - Nové Sady					
Jiskra - Řepčín					
Osvěta - Černovír					
Oko - Chválkovice					
Slavonín					
Kino Cestujících (Čásek)					
Kino krátkých filmů					
Kino Mladých					
Letní kino	x	x	x	x	x
Kino ZK ROH					

¹³² Tabulka vytvořena autorkou práce.

4.7.1 Shrnutí

Na počátku nového tisíciletí došlo ke krátkodobému zvýšení návštěvnosti v kinech, které bylo způsobeno silnými mladými ročníky obyvatel, ale i pestřejší nabídkou filmů v kinech. Dalším významným faktorem byla výstavba multikin a rozšíření 3D filmů. V Olomouci bylo multikino otevřeno v roce 2005 a tato událost vedla k uzavření kin Central a Lípa, která se již v době před jeho otevřením potýkala s existenčními problémy. Ve městě tak zůstalo pouze jediné jednosálové kino Metropol a Letní kino. V roce 2009 došlo k akci Zachraňme Metropol kdy obyvatelé, ale i odborná veřejnost a radní projevíli zájem o záchranu kina a podpořili tak jeho rekonstrukci a znovuotevření. V současné době spravuje kino Metropol nové vedení a je profilováno jako artové kino. Osud Letního kina byl nejasný až do roku 2010, kdy radní schválili projekt Olomoucký hrad a zpečetili tak úplný zánik jediného sezónního kina v Olomouci.

4.8 Normy vztahující se k provozu a výstavbě kin

4.8.1 ČSN 73 5241¹³³

Norma ČSN 73 5241 Názvosloví pro kulturní objekty s hledištěm byla schválena 27.3.1987 a nabyla účinnosti od 1.9.1988. Norma definuje české a slovenské názvy základních a od nich odvozených pojmů pro projektování, normalizaci, typizaci a dokumentaci kulturních objektů s hledištěm. Norma obsahuje i abecední seznam názvů. Její obsah je rozdělen do čtyř částí:

1. Obecné názvy

Kino je definováno jako kulturní objekt určený k veřejnému promítání filmů za pomoci stabilních promítacích přístrojů. Letní kino je kinem určeným k promítání filmů v letním období a jeho hlediště je v přímém spojení s okolní přírodou nebo jiným kulturním prostředím. Kinokavárnu je nazýváme kulturní objekt určený k veřejnému promítání filmů, který je však spojen s restauračním provozem. Videoklub je kulturním objektem určeným k veřejnému předvádění audiovizuálních programů televizní technikou. Poslední definicí vztahující se k provozu kin je definice kinosálu, což je sál určený k veřejnému promítání filmů stabilními promítacími přístroji.

2. Hledištní část kulturních objektů

Z hledištních částí budov kin je v normě popsáno hlediště, lóže, balkon, plocha hlediště a plocha sedadel.

3. Jevištní část kulturních objektů

Promítací kabina je místnost či pracoviště určené k umístění přenosných promítacích strojů, popř. diaprojektorů a speciálních světelných zdrojů a efektových svítidel. Promítárna je pak prostorem v kině, který je určený k provozování stabilních promítacích strojů a jiných technologických zařízení podle normy ON 73 5251.

4. Jevištní technologické zařízení

V rámci techniky je definována promítací plocha jako plocha, na kterou se promítají obrazy promítacím strojem nebo diapřístrojem.

¹³³ Zdroj: ČSN 73 5241

4.8.2 ON 73 5251

Norma ON 73 5251 s názvem Předpisy pro projektování investiční výstavby - Kina byla schválena 10.9.1976 a nahradila normu ČSN 73 5251 ze 17.4.1961. K 31.12.1993 byly zrušeny všechny platné oborové normy bez náhrady a změnily se buď na interní podnikové předpisy nebo úplně zanikly. Tato oborová norma platila pro projektování nově zřizovaných kin a pro úpravu stávajících kin. Výjimky z normy povolovalo pouze Ústřední ředitelství Čs. filmu nebo Ústredie slovenského filmu po dohodě se žadateli o výjimku. Tyto výjimky musely být projednány před vypracováním projektové dokumentace a netýkaly se požárních ani bezpečnostních opatření, které musely být dodržovány ve všech kinech.

V rámci první části Názvosloví jsou zde definovány všechny pojmy týkající se provozu kin. Účelem normy bylo zpřesnit a sjednotit zásady pro projektování kin, vytvořit jednotné předpoklady pro hodnocení projektů, zvýšit ekonomii při projektování a investiční výstavbě, vytvořit podklady pro typizaci a vytvořit z kina audiovizuální zařízení se širokým kulturním a společenským významem. Kina byla rozdělena podle provozu na kina s nepřetržitým provozem, kina s velkým provozem (dvě a více představení následující krátce po sobě) a kina s malým provozem (jedno představení denně). Dále se dělila podle účelu na kina, kde je hlediště a proscénium používáno pouze pro promítání filmu a kulturní zřízení s provozem kina, kdy hlediště a proscénium umožňuje víceúčelové využití, nesmělo však dojít ke zhoršení podmínek pro filmové představení ve prospěch jiných účelů. Jako základní prostory kina byly vymezeny: hlediště, promítárna s příslušenstvím, přístupové a únikové prostory, zádveří, pokladna, čekárna, šatna, prostor pro občerstvení, kuřárna, kancelář vedoucího, rozvodovna, prostor pro náhradní zdroje osvětlení, sklad provozního a propagačního materiálu a ostatní technické provozy dle vybavení kina (kotelna, atd.). Investiční záměr měl doporučovat další vybavení jako restauraci, dětský koutek či výstavní místnosti.

4.8.3 ON 73 5253¹³⁴

Oborová norma 73 5253 s názvem Letní kina a kina příležitostná byla schválena 24.3.1964 a nabyla účinnosti 1.5.1964. Norma byla zrušena stejně jako ostatní oborové normy k 31.12.1993. Norma platila pro projektování a stavbu nových letních kin, ale zároveň i pro kina příležitostná, která byla provozována na volném prostranství, např. ve sportovních stadiónech a v halách. Letní kino bylo definováno jako kino, jehož hlediště je přímo spojeno s okolní přírodou, většinou nemá souvislé obvodové zdi a není vyloučeno jeho zastřešení. Jako příležitostná byla označena všechna kina zřízená k dočasnému, nejvýše však čtyři týdny trvajícimu promítání filmu jako části kulturní akce širšího významu. Tato kina měla velký význam zejména při pořádání masových akcí, např. Filmového festivalu pracujících. Mnoho měst nedisponovalo kinem, které by mělo dostatečnou kapacitu pro pořádání těchto akcí. Z toho důvodu byly adaptovány jiné prostory na příležitostné kino určené pouze k účelu konání konkrétní akce.

Norma stanovila názvosloví, všeobecné a technické požadavky. Olomoucké Letní kino bylo zrekonstruováno v roce 1984 a při těchto opravách se již muselo řídit touto normou.

¹³⁴ Zdroj: ČSN 73 5253

4.8.4 Jiné normy vztahující se k provozu kin

Některá ustanovení byla společná pro všechna kulturní zařízení a jiné objekty a jsou definována v těchto normách:

ČSN 73 0802

- Umístění kina z hlediska požární bezpečnosti
- Stupeň bezpečnosti proti ohni
- Únikové komunikace
- Východy z hlediště
- Východy z kina
- Přístupy a příjezdy pro zásah požárníků

ČSN 73 4130

- Schodiště

ČSN 73 6660 a ČSN 73 67 60

- Vodovod a kanalizace

ČSN 34 1301

- Elektrická instalace

ČSN 73 0527

- Akustické požadavky

4.9 Vstupné do kin

Do roku 1989 bylo vstupné určováno centrálně. Kina byla rozdělena do kategorií a podle tohoto rozdělení se určovaly ceny vstupenek.

Vstupné do kin bylo tři roky po skončení okupace průměrně 7 Kčs. K úpravě vstupného došlo roku 1947, kdy bylo zvýšeno na 10.60 Kčs a před měnovou reformou pak na 11.45 Kčs. Po měnové reformě kleslo na 2.20 Kčs a v roce 1957 činilo průměrné vstupné 2.60 Kčs.

K přístupnosti mládeže na kinematografická představení se vázalo nařízení 191/12, které určovalo věkovou hranici 16 let. V roce 1956 bylo nařízení upraveno a věková hranice byla snížena na 15 let. Současně byla mládeži přístupné filmy rozděleny do dvou kategorií: bez omezení a pro mládež starší 10 let. Mládež do 15 let směla navštěvovat kino jen během dne, večerní představení pak pouze výjimečně a v doprovodu rodičů. Každý provozovatel kina byl povinen odvádět dávky ze zábav, které byly cenzurou ministerstva informací rozděleny do sedmi kategorií, přičemž dávkovou kategorii vždy určoval hlavní film:

- I. osvobozena od dávek
- II. 4%
- III. 6%
- IV. 8%
- V. 10%
- VI. 12%
- VII. 15%¹³⁵

Toto uspořádání bylo změněno vládním nařízením č. 40 z 25. března 1947, kdy byly zavedeny zvláštní sazby na vstupenku při promítání filmu:

- do 5 Kčs.....50 hal
- do 10 Kčs.....1 Kčs
- nad 10 Kčs.....1.50 Kčs

Tyto dávky byly nahrazeny od 1. ledna 1953 daní z představení, která byla stanovena u kinematografických představení na 8 % z hrubé tržby, u jiných

¹³⁵ HAVELKA, Jiří. *Čs.filmové hospodářství II. 1945 - 1957*. Praha: Akademie muzických umění v Praze, 1958, str. 11.

pak 5 - 40% z tržby, to vše dle vyhlášky min. financí č. 373 z 24. prosince 1952).

Dále byl zrušen Fond pro podporu filmovnictví, zřízen v roce 1945, a ten byl nahrazen tzv. přechodným příspěvkem na obnovu (výnos NÚC z 19. března 1947) ve výši 1.50 až 6.50 Kčs podle druhu vstupného.

Výnosem pověřenectva vnitra č. 766 z 2. srpna 1945 byl zaveden partyzánský příspěvek jako příplatek ke vstupnému. Slovenská kina vybírala 20 hal. jako dobrovolnou prémii na pojištění proti úrazu návštěvníku po dobu jeho pobytu v kině. Všechny tyto poplatky byly zrušeny do roku 1958.

Od roku 1946 se platily vyšší poplatky za širokoúhlou projekci, od sedmdesátých let pak byly ceny stanoveny bez ohledu na formát, s výjimkou 70mm projekce. Na konci osmdesátých lete průměrné vstupné mírně stouplo, a to z původních 6,89 Kčs na 7,87 Kčs v roce 1990. K opravdovému nárůstu cen vstupenek však dochází až během devadesátých let, kdy se z počátečních 19,77 Kč cena vyšplhala až na 59,26 Kč v roce 1999.¹³⁶ Devadesátá léta se tak stala obdobím charakterizovaným prudkým poklesem návštěvnosti, která se však díky rapidnímu vzrůstu ceny vstupenek na tržbách kin promítla pouze částečně. V poměru k platům dokonce Česká republika patřila k zemím s nejvyšší cenou vstupenek v Evropské unii.

Po roce 2000 došlo k mírnému vzrůstu a stabilizaci návštěvnosti, který ale přímo souvisela s výstavbou multikin. Vstupné v tomto roce stouplo na 68,01 Kč a nadále se projevuje vzrůstající tendence. V květnu 2004 došlo ke zvýšení sazby daně z přidané hodnoty z 5% na 19% u vstupenek do kina. Od roku 2006 vstupné kulminuje kolem částky 90 Kč u klasických jednosálových kin. Vstupné v multikinech se v současnosti pohybuje v průměru kolem 149 Kč u klasických formátů a 189 Kč za 3D projekce.

¹³⁶RAITORALOVÁ, Olga. Analýza návštěvnosti českých kin. Vývoj a prognóza. Diplomová práce, Filmová a televizní fakulta AMU v Praze: Akademie múzických umění v Praze, 2007.

5 Statistiky návštěvnosti, představení a tržeb

V této kapitole jsou uvedeny veškeré statistiky tržeb, počtu návštěvníků a počtu uskutečněných představení, které lze v archivních materiálech najít. Pro srovnání je přiložena i tabulka se statistikami celorepublikovými. Právě na návštěvnosti kin lze sledovat vývoj kin jako kulturního fenoménu a potřeby filmového diváka. Z tabulek návštěvnosti lze vygenerovat konkrétní čísla, která vypovídají o touze diváka kulturně žít a volbu trávit svůj volný čas právě v prostorách kinosálů, ovšem důvody diváků jsou spíše předmětem domněnek a dohadů. Neexistuje recept na přilákání diváků do kina a jejich zájem je nevyzpytatelný a ovlivněný politickými, sociálními i kulturními faktory daného místa. Na návštěvnosti kin se podepisuje i nabídka ostatních kulturních institucí ve městě, dopravní infrastruktura či nečekané události omezující provoz kin, jako např. chřipková epidemie či záplavy. Přesto všechno jsou však tvrdá data ze statistik nedílnou součástí heuristického výzkumu vypovídající mnoho o stavu kin a ovlivňující jejich následný vývoj. Obecný rámec osvětlující důvody změn v návštěvnosti kin je obsažen v předešlých kapitolách vztahujících se k danému období.

Tabulky vztahující se k provozu kin jsou vytvořeny autorkou na základě heuristického bádání v kronikách města Olomouce, ve statistikách kin a v příslušných archivních fondech.

Tabulka č. 26: Počet kin, filmů a diváků v letech 1920-2005¹³⁷

rok	Počet kin	Počet cel. filmů	Počet diváků v milionech	Průměrný počet diváků na jeden film
1920	542	x	x	X
1925	931	608	62,9	103 454
1930	1 817	543	92,1	169 613
1935	1 833	336	63,7	189 583
1940	1 354	174	74,2	426 437
1945	1 650	66	91,3	1 383 333
1950	3 109	79	120,8	1 529 114
1955	3 125	133	162,6	1 223 308
1960	3 520	191	176	921 990
1965	3 710	201	128,2	637 713
1970	3 496	205	114,8	560 000
1975	3 404	231	85,9	371 861
1980	3 084	224	82,3	367 411
1985	2 818	245	76,7	313 061
1990	1 531	251	36,4	145 020
1995	930	136	9,3	68 382
2000	763	164	8,7	53 049
2005	739	193	9,5	49 223

¹³⁷ Zdroj: STRUSKOVÁ, Eva. *K vývojovým tendencím kina*. Praha: ČSFÚ, 1981.
DANIELIS, Aleš. Česká filmová distribuce po roce 1989. *Illuminace*, roč. 19, 2007, č.1, str. 53.
Od roku 1987 jsou čísla pouze za Českou republiku

Tabulka č. 27: Městská správa kin v Olomouci

MSK	Představení	Diváci	Tržby
2010	576	21 733	1 787 255
2009	1 010	28 155	1 088 296
2008	613	32 871	2 579 541
2007	653	33 840	2 634 541
2006	690	30 001	2 303 545
2005	1 162	86 067	
2004	2 063	155 931	
2003	2 271	159 931	
2002	2 084	154 874	
2001		171 053	
2000	2 239	171 778	4 959 553
1999	2 641	153 669	3 779 218
1998	3 453	189 305	4 295 312
1997	3 783	302 453	6 370 487
1996	4 226	462 325	6 562 065
1995	4 544	435 310	5 293 563
1994	6 134	533 985	4 702 542
1993	6 253	745 607	5 577 677
1992	7 030	762 367	5 288 501
1991	7 334	767 623	5 046 073
1990	7 030	762 367	5 288 500
1989	7 104	750 117	4 963 752
1988	7 184	824 154	5 346 921
1987	7 073	759 375	4 654 805
1986	6 613	714 972	4 319 225
1985	7 066	802 866	4 606 076
1984	7 029	844 124	4 759 356
1983	6 816	839 552	4 858 243
1982	7 263	898 597	4 878 066
1981	7 187	834 880	4 211 840
1980		844 124	4 759 356
1979	6 826	889 552	4 858 243
1978	7 263	899 597	4 872 138
1977	7 187	834 880	4 212 000
1976	7 628	895 291	
1975	7 844	894 838	4 649 346
1974			
1973	7 342	947 547	
1972	7 405	1 098 000	
1971	6 873	1 142 000	
1970	7 500	1 225 000	6 209 000
1969			6 301 439
1968	8 778	1 294 000	
1967	11 131	1 319 850	
1966			
1965	11 377	1 410 000	5 458 579
1964			

1963			
1962	11 742	1 562 419	5 142 050
1961	12 208	1 741 069	5 468 884
1960	5 025	903 125	2 913 887
1959	5 066	928 532	2 568 831
1958			
1957			

Tabulka č. 28: Kino Central / Moskva

Rok	Představení	Diváci	Průměrné vstupné	Tržby
2005	95	3211		243 718
2004	707	25 544		1 794 291
2003	718	25 956		1 797 149
2002	722	25 972		1 724 419
2001		27 736		
2000		37 846		
1999		36 350		
1998				
1997				
1996	721	41 893		1 218 203
1995	847	38 900		956 329
1994	1 007	50 958	23, 27	1 186 015
1993	1 022	83 895	19, 74	
1992	1 035	118 433	12, 85	
1991	1 046	84 581	9, 91	
1990	1 027	77 593	7, 1	
1989	1 049	125 604		892 441
1988	1 103	118 991		776 054
1987	1 023	125 513		831 110
1986	1 126	142 387		854 908
1985	1 067	133 331		833 779
1984	559	68 334		760 928
1983	1 097	118 178		589 669
1982	1 020	122 452		675 860
1981	1 053	128 727		622 195
1980	1 099	126 696		579 587
1979	1 045	129 341		637 051
1978	1 094	158 979		758 055
1977	1 086	114 033		883 848

Tabulka č. 29: Kino Metropol / Pohraniční stráž

Rok	Představení	Diváci	Průměrné vstupné	Tržby
2010	576	21 733		
2009	1 010	28 155		1 088 296
2008	613	32 871		2 579 541
2007	653	33 840		2 634 541
2006	690	30 001		2 303 545
2005	717	74 301		
2004	755	119 141		
2003	735	123 412		
2002	759	111 918		
2001		124 558		
2000		75 363		
1999		90 209		
1998				
1997				
1996	911	106 128		3 154 955
1995	989	80 110		2 041 338
1994	996	98 321	23, 72	2 333 037
1993	1032	163 193	23, 27	
1992	1012	213 708	16, 37	
1991	1041	241 443	13, 95	
1990	1047	274 683	10, 59	
1989	1 098	347 279		3 072 938
1988	1147	337 694		2 753 287
1987	1 118	332 503		2 678 310
1986	1 059	367 809		2 928 651
1985	1122	358 394	7, 95	2 847 650
1984	1141	370 264		2 857 669
1983	1122	334 115		2 707 271
1982	674	236 901		1 973 419
1981	1112	352 813	5, 73	2 642 055
1980	1124	387 000		2 752 504
1979	1109	392 699		2 864 754
1978	1135	349 181		2 419 314
1977	1020	292 626		1 688 396

Tabulka č. 30: Kino Lípa

Rok	Představení	Diváci	Průměrné vstupné	Tržby
2005	350	8 555		579 503
2004	601	11 246		678 836
2003	818	9 704		575 808
2002	603	16 984		
2001		18 759		
2000		26 831		
1999		16 099		
1998				
1997				
1996	607	23 757		586 394
1995	805	34 659		781 550
1994	965	33 634	19,06	641 069
1993	985	38 819	17,29	
1992	699	33 309	9,68	
1991	654	16 018	5,28	
1990	1 007	34 703	4,13	
1989	1 080	50 960		159 636
1988	1 080	52 687		188 684
1987	1 080	53 771		166 277
1986	1 062	58 593		185 323
1985	1 048	65 049		213 027
1984	1 073	69 957		210 978
1983	1 047	66 097		202 206
1982	1 088	69 327		212 470
1981	1 105	70 468		202 627
1980	1 081	89 094		226 055
1979	1 065	70 553		198 703
1978	1 113	98 289		285 866
1977	1 104	83 628		263 371

Tabulka č. 31: Kino Mír

Rok	Představení	Diváci	Průměrné vstupné	Tržby
1989	916	138 226		707 413
1988	1 123	139 405		926 630
1987	1 151	143 289		817 595
1986	1 171	132 992		740 480
1985	1161	144 893		789 079
1984	1104	149 642		760 928
1983	1144	132 992		699 149
1982	1139	169 245		958 351
1981	1139	140 054		687 785
1980	1151	156 629		760 269
1979	1088	147 115		726 463
1978	1162	141 197		683 372
1977	1152	179 896		883 848

Tabulka č. 32: Kino Družba - Nové Sady

Rok	Představení	Diváci	Průměrné vstupné	Tržby
1989	224	7 147		16 917
1988	219	8 046		23 312
1987	187	8 889		26 287
1986	230	11 707		32 546
1985	258	14 033		37 056
1984	235	9 845		20 592
1983	202	6 793		19 566,
1982	181	7 094		16 616
1981	171	5 796		15 208
1980	160	5 528		12 579
1979	176	6 462		16 384
1978	184	7 061		19 962
1977	172	6 717		16 548

Tabulka č. 33: Kino Holice

Rok	Představení	Diváci	Průměrné vstupné	Tržby
1989	271	10 755		33 627
1988	230	8 199		30 398
1987	245	7 627		26 753
1986	190	8 470		23 786
1985	193	7 692		21 970
1984	233	9 265		23 869
1983	208	10 008		20 672
1982	158	6 319		16 174
1981	201	8 297		18 265
1980	154	8 124		15 401
1979	150	5 563		16 862
1978	205	9 587		29 243
1977	176	7 174		18 832

Tabulka č. 34: Kino Jas

Rok	Představení	Diváci	Průměrné vstupné	Tržby
1995	nehrálo			
1994	430	3 887	20,95	81 445
1993	679	11 745	17,39	
1992	706	14 655	11,77	
1991	687	8 135	10,69	
1990	1 004	12 280	10,64	
1989	633	17 176		184 525
1988	1 250	35 467		192 508
1987	1 814	53 451		278 417
1986	1 835	60 785		313 081
1985	1 819	70 028		357 030
1984	1 820	73 037		377 865
1983	1 820	73 800		370 254
1982	1 818	79 467		387 184
1981	1 816	75 517		352 408
1980	1 824	77 654		350 018
1979	1 743	64 450		298 604
1978	1 824	78 618		363 756
1977	1 833	85 790		383 062

Tabulka č. 35: Kino Jiskra - Řepčín

Rok	Představení	Diváci	Průměrné vstupné	Tržby
1989	181	4 850		13 111
1988	221	5 248		19 184
1987	212	5 027		19 763
1986	197	5 386		19 564
1985	197	6 904		21 324
1984	224	6 108		20 935
1983	199	4 250		14 404
1982	187	4 885		17 359
1981	185	4 844		15 930
1980	183	5 548		18 896
1979	186	5 030		15 277
1978	239	7 269		26 243
1977	186	5 743		19 102

Tabulka č. 36: Letní kino

Rok	Představení	Diváci	Průměrné vstupné	Tržby
1995	nehrálo			
1994	55	2 520	21, 32	53 744
1993	67	5 378	11, 89	
1992	77	8 614	13, 16	
1991	76	6 140	11, 86	
1990	95	13 500	10, 79	
1989		35 734		173 064
1988	82	27 110		254 492
1987	39	9 207		84 804
1986	78	24 632		213 993
1985	76	22 421		206 058
1984	66	18 474		164 142
1983				
1982				
1981				
1980				
1979	95	6 168		49 344
1978	62	35 279		256 978
1977	88	42 378		334 070

Závěr

Cílem diplomové práce bylo chronologicky zmapovat historii a vývoj kin v Olomouci po roce 1945. Zvolené období se ukázalo jako ideální, protože se zde naskytla možnost srovnání monopolního centrálně řízeného modelu kinematografie a její následný přerod v oligopolní řízení. Olomoucká kina kopírovala vývoj v kinech na celém území Československa a lze na ně tedy aplikovat obecně platné principy.

Práce vychází z konceptu nové filmové historie a je založena na heuristickém bádání, zkoumání archivních pramenů a kritické analýze dalších dostupných materiálů věnujících se olomouckým kinům, jako např. novinové články, kroniky města a programy kin. Členění práce i její obsah přímo závisí na existenci pramenů a informací, které jsou v mnoha případech neúplné či velmi těžce dohledatelné. Při ověřování tezí zjištěných při práci na tomto textu bylo nutné spoléhat se na vzpomínky pamětníků.

Práce je strukturována do několika kapitol. První kapitola shrnuje východiska a metodologii pro vypracování diplomové práce.

Druhá kapitola se zabývá výčtem a krátkou historií olomouckých kin před rokem 1945.

Třetí, nejrozsáhlejší a stěžejní část práce je věnována historii a vývoji olomouckých kin po roce 1945. Text je chronologicky členěn do podkapitol, což umožňuje přehlednou orientaci a zároveň je tak zajištěno plynulé navázání kauzálních událostí. Tyto faktografické údaje doplňují podkapitoly věnující se vývoji vstupného v kinech a normám vztahujícím se k provozu a výstavbě kin.

Poslední kapitola shrnuje statistické údaje, jako jsou počty představení v kinech, počet diváků a tržby. Tato data byla získána během studia materiálů a podkladů k diplomové práci. Z důvodu přehlednosti byla data uspořádána do tabulek. Statistiky jsou důležitou součástí heuristického výzkumu a vypovídají mnoho o stavu kin a možnosti jejich budoucího vývoje.

Nedílnou součástí této práce jsou i přílohy obsahující seznam vedoucích kin, seznam kin včetně adres a mapku jejich rozmístění.

V přílohách je také zařazena rozsáhlá obrazová dokumentace obsahující dobové fotografie z osobních archivů bývalých zaměstnanců kin, ale i fotografie současných stavů budov pořízené autorkou práce. Vzhledem k tomu, že přesné umístění budov kin v okrajových částech Olomouce jsou uchovány pouze v myslích pamětníků, je nezbytné zaznamenat alespoň jejich současný stav.

Při studiu materiálů a jejich kritické analýze bylo nutné mnoho materiálů vyřadit z důvodu jejich irelevance k zadanému tématu. Jsem však přesvědčena o tom, že v práci je možné dále pokračovat např. při studiu fungování olomouckého Filmového klubu či při výzkumu předpisů vztahujících se k provozu kin. Za zajímavou považuji i možnost zkoumání programové skladby olomouckých kin.

V současnosti se nachází v Olomouci pouze jedno stálé kino - Metropol a jedno kino sezónní. Osud Letního kina je zpečetěn a od roku 2013 se má tento areál změnit na projekt s názvem Olomoucký hrad. Z původních devatenácti kin, ve kterých mohli v šedesátých letech občané vzdávat hold filmovému umění tedy zůstane pouze jediné. Tento fakt poukazuje na nezbytnost zkoumání lokální historie. Vzhledem k rychlé urbanizaci měst a faktickému úbytku pamětníků se informace vztahující se k lokální historii mohou velmi rychle vytratit. Ačkoliv jsem si vědoma faktu, že informace získané v rámci orální historie rozhovory s pamětníky nejsou dostatečně verifikovatelné není dnes již bohužel jiná možnost, jak teze vyvstávající při studiu pramenů ověřit. Právě z tohoto důvodu jsem přesvědčena, že tato diplomová práce přinese cenné informace k výzkumu lokální historie kinematografie a ke kulturní historii města Olomouc. Nadšené vyprávění pamětníků a fakt, že během několika let si již na některá olomoucká kina vzpomene pouze velmi málo občanů, mě přesvědčil o důležitosti mého zkoumání a mohu konstatovat, že bych se mu ráda věnovala i v budoucnu.

Seznam použité literatury:

1. Literatura:

1.1 K historii Olomouce:

ČERMÁK, M., SPÁČIL, V. *K počátkům stálých olomouckých kin*, Výroční zpráva OA Olomouc z roku 1978.

FISCHER, Richard. *Na Olomoucké radnici 1928 - 1932*. Olomouc, 1932.

HOLIŠOVÁ, J., KREJČÍŘOVÁ, M., PETRŮ, E. *30 let Academia filmu Olomouc*, Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 1995.

SCHINDLER.A. *Tajemná Olomouc II*. Olomouc: Votobia, 2001. ISBN 978-80-7061-623-9

TICHÁK, Milan. *Paměť olomouckých předměstí*. Olomouc: Votobia, 2000. ISBN 80-7198-447-7

TICHÁK, Milan. *Lexikon olomouckých ulic*. Olomouc: Burian a Tichák, 2009. ISBN 978-80-87274-02-6

TICHÁK, Milan. *Olomouc rodu ženského*. Olomouc: Burian a Tichák, 2009. ISBN 978-80-87274-03-3.

TICHÁK, Milan. *O osudech městských částí Olomouce*. Olomouc: Středisko informatiky a služeb školám, 1998.

TICHÁK, Milan. *Vzpomínky na starou Olomouc*. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-7198-184-2

TICHÁK, Milan. *Ztracené adresy*. Olomouc: Burian a Tichák, 2007. ISBN 978-80-903687-6-7

1.2 K obecné historii kinematografie:

ALLEN, Robert, Clyde - GOMERY, Douglas (1985). *Film history. Theory and practise*. New York: McGraw - Hill, 1985.

KNAPÍK, Jíří. *V zajetí moci*. 1. vyd. Praha: Libri, 2006. ISBN 80-7277-316-X.

HAVELKA, Jiří. *Čs. filmové hospodářství 1945–1950*. Praha: Československý filmový ústav, 1970.

HAVELKA, Jiří. *Čs. filmové hospodářství II. 1945-1957*. Praha: Československý filmový ústav, 1958.

HAVELKA, Jiří. *Československé filmové hospodářství 1956-1960*. Praha: Československý filmový ústav. 1972.

HAVELKA, Jiří. *Československé filmové hospodářství 1961-1965*, Praha: Československý filmový ústav. 1972.

HAVELKA, Jiří. *Čs. filmové hospodářství 1951– 1955. I. a II. díl*. Praha: Československý filmový ústav, 1972.

HAVELKA, Jiří. *Kronika našeho filmu 1898 -1965*. Praha: Československý filmový ústav, 1967.

PTÁČEK, Luboš a kol. *Panorama českého filmu*. Olomouc: Roubico, 2000. ISBN 80-85839-54-7.

SCZEPANIK, Petr. *Nová filmová historie: Antologie současného myšlení o dějinách kinematografie a audiovizuální kultury*. 1. vyd. Praha: Herrmann a synové, 2004. ISBN 80-239-4107-0

SKOPAL, Pavel. *Kinematografie a město: Studie z dějin lokální filmové kultury*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3913-2.

STRUSKOVÁ, Eva. *K vývojovým tendencím kina*. Praha: ČSFÚ, 1981.

ŠTÁBLA, Zdeněk. *Data a fakta z dějin čs. kinematografie 1896- 1945*. Praha: Národní filmový ústav, 1990.

TABERY, Karel a kol. *Kinofikace Moravy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2004. ISBN 80-244-0820-1

2. Periodika:

Hanácké noviny: nezávislý deník. (ročníky 1990–1998). ISSN 1210 - 5376

Kdy-kde-co v Olomouci: kulturní zpravodaj, (ročníky 1956–2010). ISSN 0323-0244

Věstník ÚNV Hl. města Olomouc

Práce: list Revolučního odborového hnutí (ročníky 1945 - 1955)

3. Novinové články:

3. 1 K historii kinematografie:

DANIELIS, Aleš. Česká filmová distribuce po roce 1989. *Illuminace*, 19, 2007, č.1, str. 53 - 104. ISSN 0862397X.

DVOŘÁKOVÁ, Tereza. Německá dohoda o budoucnosti kinematografie protektorátu. *Illuminace*, 14, 2002, č. 1, s. 101- 105. ISSN 0862397X.

EISMANN, Šimon. Osudy spolkových biografů v poválečném Československu. *Illuminace*, 11, 1999, č. 4 , s. 53 – 85. ISSN 0862397X.

HILMERA, Jiří. Stavebí historie pražských kinosálů. Část IV - poválečné půlstoletí. *Illuminace*, 8, 1998, č. 4, str. 75 - 100. ISSN 0862397X.

KLIMEŠ, Ivan. Historické modely distribuce. *Illuminace*, 8, 1996, č.3, s.154 – 155. ISSN 0862397X.

KLIMEŠ, Ivan. Kinozákon 1919. *Illuminace*, 10, 1998, č. 4, s. 119 – 136.

KLIMEŠ, Ivan. Stát a filmová kultura. *Illuminace*, 11, 1999, č. 2, s. 125 – 136. ISSN 0862397X.

KNAPÍK, Jiří. Filmová aféra L. P. 1949. Zapomenutá kapitola poúnorové dramaturgie. *Illuminace*, 12, 2000, č. 4, str. 97 - 119. ISSN 0862397X.

PIŠTORA, Ladislav. Filmoví návštěvníci a kina na území České republiky. Od roku 1945 do současnosti. *Illuminace*, 9, 1997, č. 2, s. 63 – 106. ISSN 0862397X.

PIŠTORA, Ladislav. Filmoví návštěvníci a kina na území České republiky. Od vzniku filmu do roku 1945. *Illuminace*, 8, 1996, č. 3, s.35 – 48. ISSN 0862397X.

ZEMAN, Pavel. Týdeník Aktualita. České filmové zpravodajství na začátku druhé světové války. *Illuminace*, 9, 1997, č. 4 , s. 67- 90. ISSN 0862397X.

3. 2 K historii olomouckých kin:

„V životě mám 3 velké zájmy, sport, knihy a film.“. Rozhovor s Janem Joukalem. *Kdy- kde-co*, 2010, č.12, str. 50 - 52

Česká multikina letos pokračovala v expanzi. *Kultura.ihned.cz*, 21.11 2008.

Chceme hrát úplně všechno, tvrdí ředitel Olomouckých kin. *Hanácké noviny*, 30.3.2000. ISSN 1210 -5376.

Dva domy na konci dávných cest za kulturou. *Olomoucký den*. 29.10.2005, s. 4. ISSN 1212 - 4699

Jedno sedadlo pro dva diváky nestačí. *Puls*, 10.8.1993.

Jednotné vstupné, *Puls*, 12.2.1994, s. 10.

Joukal: zrušení sálu mě hluboko v srdci bolí. *Mladá fronta Dnes*, 18.2.2005. ISSN 1210 -1168.

Kino Central hraje naposledy. *Mladá fronta Dnes*, 18.2.2005. ISSN 1210 - 1168.

Kinokavárna Jas vstane z mrtvých. *Puls*, 30.4.1998, s. 12.

Kino Lípa se znovu otevírá. *Mladá fronta Dnes*, 22.1.1999, s. 23. ISSN 1210- 1168.

Kino Metropol bojuje o přežití, město mu pošle půl milionu: *Mladá fronta Dnes*, 16.10.2008. ISSN 1210 -1168.

Kino Metropol dostane čtvrt milionu, aby nezkrachovalo. *Olomoucký den*, 16.10.2008. ISSN 1212 - 4699.

Kino mě přežije, tvrdí Jan Joukal. *Mladá fronta Dnes*, Roč. 12, č. 17, 20.1.2001. ISSN 1210 -1168.

Kino Metropol přišlo o dvě třetiny diváků. *Mladá fronta Dnes*, 19.7.2006. ISSN 1210 -1168.

Lípa a Mír, *Hanácké noviny*, 15.9.1992, s. 6. ISSN 1210 - 5376.

Malá kina zdraží. *Olomoucký den*, 5.5.2004, s. 14. ISSN 1212 - 4699.

Metropol chtějí změnit k lepšímu, *Hanácké noviny*, 16.1.1993, s. 8. ISSN 1210 - 5376.

Metropol nabízí divákům anatomické sedačky. *Hanácké noviny*, 15.9.2000, str. 6. ISSN 1210 - 5376.

Metropol se potácí ve finančních problémech. Hrozí mu krach?. *Olomoucký Večerník*, 20.10. 2008. ISSN 1214 - 8938.

Mír původnímu majiteli. *Puls*, 25.4.1992.

Místo kina Sex - klub. *Hanácké noviny*, 31.12.1994, s. 6. ISSN 1210 - 5376

Mohou biografy vzdorovat multikinu?. *Mladá fronta Dnes*, 18.2.2005. str. 12. ISSN 1210-1168

Moravští kinaři v Olomouci. *Puls*. 19.12.1992.

Multiplex neotevřel, ve městě zůstalo jediné kino. *Olomoucký večerník*, 31.10.2005. ISSN 1214 - 8938.

Multiplexy přivádějí Čechy zpět do kina. *www.idnes.cz*, 26.3.2007.

Na plátnech umění poskrovnu. *Puls*, 29.12.1992.

Proměna kina Metropol: za půl roku na film i kafe. *Sedmička Olomouc*, 9.9.2010, s. 6 -7

Od svítání do soumraku olomouckých kin. *Olomoucký den*, 26.3.2005, s. 6. ISSN 1212 - 4699.

Olomouc bojuje o poslední kino. *www.lidovky.cz*, 16.10.2008.

Olomoucká kina. *Puls*, 11.12.1998, s. 13

Opravený Metropol nabízí divákům nový minibar i anatomické sedačky. *Hanácký a středomoravský den*. Roč. 11, č. 216. 15.9.2000. ISSN 1212 - 3625.

Proč posun začátku filmových představení. *Svobodné slovo*, 14.4.1988, s. 6. ISSN 0231 - 732X.

Přežijí kina v Olomouci rok 1996?. *Puls*, 30.9.1995.

Repertoár nic moc. *Puls*, 11.7.1992.

Šéf kin Jan Joukal se obává, že se místní na klasické kino vykašlou. *Olomoucký večerník*, 27.12.2004. ISSN 1214 - 8938.

V jednom z nejnavštěvovanějších moravských kin proběhnou opravy. *Hanácké noviny*, 30.5.2000. ISSN 1210 - 5376.

V pokladnách multikin loni skončilo rekordních 787 milionu korun.,
www.ihned.cz, 27.3.2007.

Videoklub Arbat. *Svobodné slovo*, 4.6.1987, s.12. ISSN 0231 - 732X.

Změna daně z přidané hodnoty je prý nutná kvůli Evropské unii. *Olomoucký den*, 12.2.2004, s. 15. ISSN 1212 - 4699.

Zvítězí klasika nebo moderní multiplex?. *Olomoucký večerník*, 24.7.2006.
ISSN 1214 - 8938

4. Diplomové práce:

KUŘIMSKÁ, Agáta. *Kinofikace Olomouce neboli Olomoucká kina od počátku po čtyřicátá léta*. Diplomová práce, Filozofická fakulta UPOL. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2001.

RAITORALOVÁ, Olga. *Analýza návštěvnosti českých kin. Vývoj a prognóza*. Diplomová práce, Filmová a televizní fakulta AMU v Praze: Akademia múzických umění v Praze, 2007.

5. Prameny:

ON 73 5251 Předpisy pro projektování investiční výstavby.Kina - zrušená norma

ON 73 5253 Letní kina a kina příležitostná - zrušená norma

ČSN 73 5241 Názvosloví pro kulturní objekty s hledištěm

Státní okresní archiv Olomouc:

Fond M 1 - 1

Fond M 1 - 29

Fond *Městská správa kin*, sign. M5 - 123

Kroniky města Olomouc z let 1961, 1962, 1965, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1975, 1976, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1989

Zemský archiv Opava, pobočka Olomouc:

Fond *Krajský filmový podnik*

Fond *Krajský národní výbor*

Archiv kina Metropol:

Odbor kultury - Magistrát města Olomouc:

Kroniky města Olomouc z let 1990 - 2009

6. Webové stránky

<http://www.letnikinoolomouc.info/>

<http://eshop.normservis.cz/norma/csn/735245/29.4.1986>

<http://www.obcanske-stavby.cz/stavby-vyssiho-obcanskeho-vybaveni/>

<http://shop.normy.biz/d.php?k=31176>

<http://mkcr.cz>

Koncepce české kinematografie. Historie - základní vývojové tendence české kinematografie v letech 1945 - 2009 a jejich vyhodnocení. Dostupné z WWW:

<<http://www.mkcr.cz/assets/media-a-audiovize/kinematografie/Priloha-Koncepce-3-1-Historie---zakladni-vyvojove-tendence-ceske-kinematografie-v-letech-1945---2009-a-jejich-vyhodnoceni.pdf> >

7. Rozhovory:

s Mgr. Michalem Urbáškem, 1.3.2011

s Ivanem Škrovánkem, 24.3 2011, 29.3.2011, 12.4.2011

s Mgr. Janem Joukalem, 15.3.2011

s PhDr.Milanem Tichákem, 10.3.2011

s Jaroslavem Koblihou, 11.4 2011

Seznam tabulek, příloh a obrazových příloh

1 Seznam tabulek:

- Tabulka č.1: Seznam kin a jejich vedoucích v roce 1948
- Tabulka č. 2: Kina existující na území Olomouce ve čtyřicátých letech
- Tabulka č. 3: Počet kin v Československé republice v letech 1945 – 1957
- Tabulka č. 4: Kina Olomouc město 1954
- Tabulka č. 5: Převod budov kin na území Olomouce: převeden majetek včetně budovy
- Tabulka č. 6: Převod budov kin na území Olomouce: převeden majetek
- Tabulka č. 7: Počet sedadel v kinech v roce 1958
- Tabulka č. 8: Kina existující na území Olomouce v padesátých letech
- Tabulka č. 9: Počet televizorů v Olomouckém kraji
- Tabulka č. 10: Kina existující na území Olomouce v šedesátých letech
- Tabulka č. 11: Kina existující na území Olomouce v sedmdesátých letech
- Tabulka č. 12: Kina řízená MSK v 80. letech, počet sedadel a pracovníků
- Tabulka č. 13: Přehled pracovníků Městské správy kin a jejich mzdové a funkční zařazení
- Tabulka č. 14: Plán jednotlivých kin na rok 1988
- Tabulka č. 15: Městská správa kin v roce 1989
- Tabulka č. 16: Kina existující na území Olomouce v osmdesátých letech
- Tabulka č. 17: Členské příspěvky pro olomoucká kina za rok 1993
- Tabulka č. 18: Vstupné do kin (4. 9. 1990)
- Tabulka č. 19: Finanční bilance 1991
- Tabulka č. 20: Začátky představení Letního kina pro sezónu 1994
- Tabulka č. 21: Kina existující na území Olomouce v devadesátých letech
- Tabulka č. 22: Průměrná cena vstupenky do kina
- Tabulka č. 23: Počet kin v České republice v roce 2004
- Tabulka č. 24: Návštěvnost olomouckých kin (v tisících)
- Tabulka č. 25: Kina existující na území Olomouce po roce 2000
- Tabulka č. 26: Počet kin, filmů a diváků v letech 1920 – 2005
- Tabulka č. 27: Městská správa kin v Olomouci
- Tabulka č. 28: Kino Central / Moskva

Tabulka č. 29: Kino Metropol / Pohraniční stráž

Tabulka č. 30: Kino Lípa

Tabulka č. 31: Kino Mír

Tabulka č. 32: Kino Družba - Nové sady

Tabulka č. 33: Kino Holice

Tabulka č. 34: Kino Jas

Tabulka č. 35: Kino Jiskra – Řepčín

Tabulka č. 36: Letní kino

2 Seznam příloh:

Příloha č.1: Seznam použitých zkratk

Příloha č.2: Seznam všech kin existujících na území Olomouce po roce 1945

Příloha č. 3: Mapa kin na území Olomouce po roce 1945

Příloha č. 4: Přehled vedoucích

Příloha č. 5: Přepis rozhovoru s panem Ivanem Škrovánkem ze dne
13.4.2011

Příloha č. 6: Přepis rozhovoru s Mgr. Michalem Urbáškem, bývalým ředitelem
Městské správy kin

Příloha č. 7: Rozměry sálů,pláten a balkonů v roce 2003

Příloha č. 8: Obrazové přílohy

3 Seznam obrazových příloh:

Obrazová příloha č. 1: Kino Central (Moskva)

Obrazová příloha č. 2: Kino Metropol

Obrazová příloha č. 3: Kino Lípa

Obrazová příloha č. 4: Kino Jas

Obrazová příloha č. 5: Letní kino

Obrazová příloha č. 6: Kino Hvězda - Hodolany

Obrazová příloha č. 7: Kino Holice

Obrazová příloha č. 8: Kino Svět - Nový Svět

Obrazová příloha č. 9: Kino Družba - Nové Sady

Obrazová příloha č. 10: Kino Osvěta - Černovír

Obrazová příloha č. 11: Kino Oko - Chválkovice

Obrazová příloha č. 12: Kino Mír

Obrazová příloha č. 13: Kino Jiskra - Řepčín

Obrazová příloha č. 14: Kino Slavonín

Obrazová příloha č. 15: Různé

Anotace

Příjmení a jméno autora: Bc. Alice Bittnerová

Název katedry a fakulty: Katedra divadelních, filmových a mediálních studií,
Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Název diplomové práce: Historie kin v Olomouci od čtyřicátých let po současnost / The History of Movie Theatres in Olomouc since 1940's

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Petr Bilík, Ph. D.

Počet znaků: 187 477

Počet příloh: 8

Počet titulů použité literatury: 24

Klíčová slova: kino, kinofikace, biograf, projekce, film, lokální historie, kultura, návštěvnost, umění, Olomouc

Anotace:

Diplomová práce si klade za cíl zmapovat historii a vývoj kin na území města Olomouce od čtyřicátých let po současnost. Zatímco v současné době se nachází v Olomouci pouze jedno kino v centru města a multikino v rámci obchodního centra City, v šedesátých letech bylo na území města devatenáct oficiálních míst, kde mohli diváci zhlédnout film na velkém plátně. Práce přináší nové faktografické údaje, čerpané zejména z archivních materiálů, novinových článků, kronik města Olomouce a programů kin. Dále text obsahuje zápis rozhovorů s pamětníky a pracovníky kin. Historie kinofikace v Olomouci je reflektována v kontextu obecné historie československé kinematografie, ale i v historickém, společenském a kulturním kontextu města Olomouc. Cíle bylo dosaženo za pomoci heuristického výzkumu a komparativní a empirické analýzy.

Resumé / English Summary:

The MA thesis deals with the history and development of movie theaters in the city of Olomouc since the 1940s. While nowadays there is only one cinema theater in the center of Olomouc and a multiplex located in the shopping center City, in the 1960s there were nineteen official venues in the city of Olomouc where audiences were able to see films on a big screen. The thesis presents new facts drawn primarily from archive materials, newspaper articles, chronicles and annals of the city of Olomouc and cinema brochures. Also presented are transcripts of interviews with eyewitnesses and employees of cinema theaters in question. The history of cinefication of Olomouc is discussed in the contexts of Czechoslovak cinema and historical, social and cultural development of the city of Olomouc. The aims were achieved through heuristic research and comparative and empirical analysis.

Přílohy:

Příloha č.1: Seznam použitých zkratk

AČFK	Asociace českých filmových klubů
AFID	Asociace filmových distributorů
APA	Asociace producentů v audiovizi
APK	Asociace provozovatelů kin
ČFTA	Česká filmová a televizní akademie
ČPU	Česká protipirátská unie
ČSF	Československý státní film
FAMU	Filmová akademie muzických umění
FFP	Filmový festival pracujících
FITES	Filmový technický sbor
FIUS	Filmový umělecký sbor
KFP	Krajský filmový podnik
KINOS	Kinematografický nezávislý odborový svaz
KNV	Krajský národní výbor
KPFKE	Krajský podnik pro film koncerty a estrády
MFF KV	Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary
MNV	Místní národní výbor
MSK	Městská správa kin
NV	Národní výbor
PKO	Park kultury a oddechu
SOKA	Státní okresní archiv
SPK	Sdružení provozovatelů kin
UFD	Unie filmových distributorů
ÚPF	Ústřední půjčovna filmů
ÚRO	Ústřední rada odborů
ZAO	Zemský archiv Opava
ZV ROH	Závodní výbor Revolučního odborového hnutí

Příloha č. 2: Seznam všech kin existujících na území města Olomouce po roce 1945, včetně názvů ulic (v abecedním pořadí)

Aktualit - v kině Jas, *centrum*

Cestujících (Čásek) - Jeremenkova, budova Hl. nádraží

Družba - Střední novosadská, č. p. 48, *Nové Sady*

Holice - Náves svobody, *Holice*

Hvězda - na rohu ulic Jiráskova a Smrčkova, *Hodolany*

Jas - nám. Míru (kinopasáž), *centrum*

Jiskra - Svatoplukova, *Řepčín*

Kino krátkých filmů - Kollárovo náměstí, č.p. 8, *centrum*

Kino ZK ROH - Slovanský dům, *centrum*

Letní - Pekárni ul., *centrum*

Lípa - tř. Svornosti, *centrum*

Mír (Edison) - nám. Hrdinů, *centrum*

Mladých - v kině Lípa, *centrum*

Moskva (Central) - Denisova ulice, v budově Muzea umění, *centrum*

Osvěta - Hejdukova, č. p. 20, *Černovír*

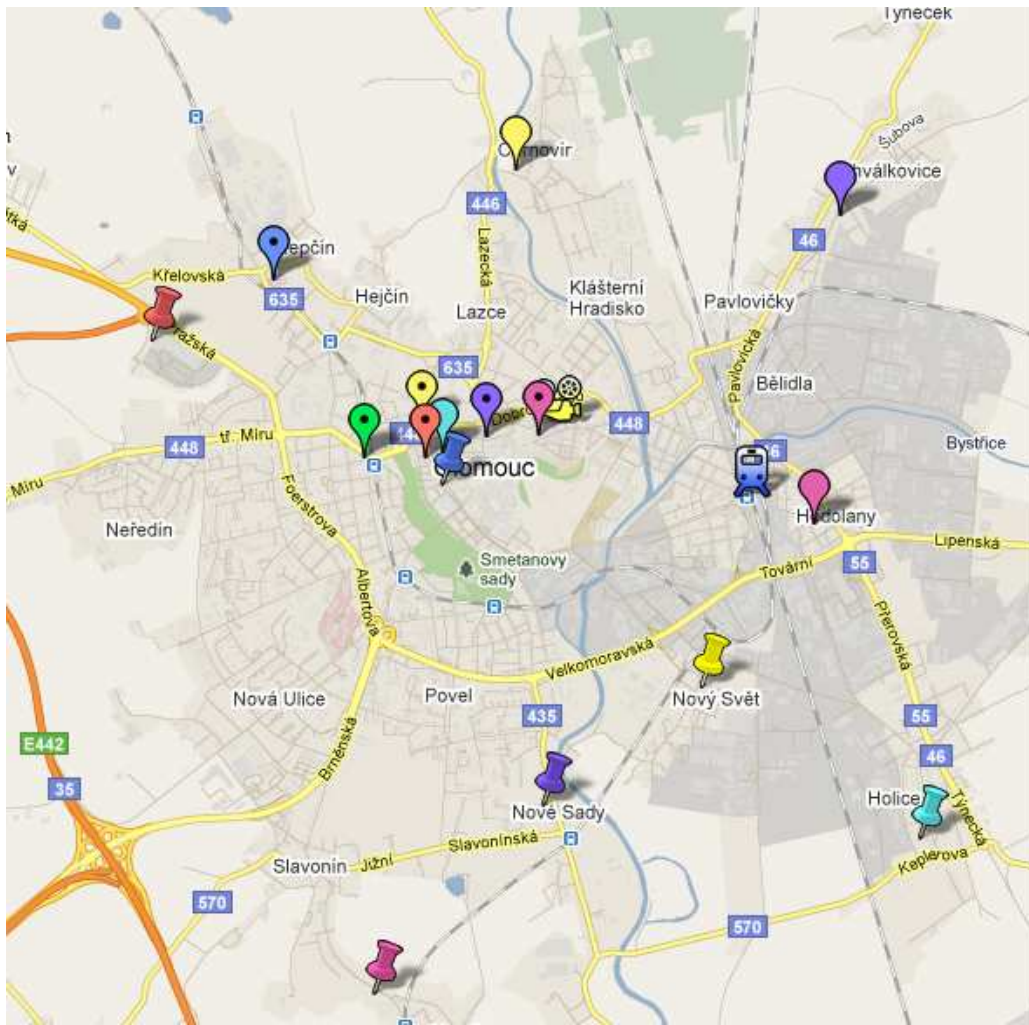
Oko - Na zákopě, č. p. 82, *Chválkovice*

Pohraniční stráž (dnes Metropol) - Sokolská ulice, č. p. 562, *centrum*

Slavonín- ulice Kyselovská, č.p. 118, *Slavonín*

Svět - Sudova, č. p. 16, *Nový svět*

Příloha č. 3: Mapa kin na území Olomouce po roce 1945

	Central (Moskva)		Kino Osvěta
	Letní kino		Metropol (Kino Pohraniční stráže)
	Kino OKO		Kino Jas
	Kino Hvězda		Kino Mír
	Kino Holice		Kino Krátkých filmů
	Kino Družba		Kino ZK ROH
	Kino Svět		Kino Lípa
	Kino Slavonín		Multikino Cinestar
	Kino Jiskra		Kino Čásek (Cestujících)

Příloha č. 4: Přehled vedoucích kin

Kino Moskva :

- 1992–2005 Dagmar Černíková
1978–1992 Jana Kubicová (nar. 27.5.1936)
1977 Jaroslav Koblíha
1976 Jiří Švestka (ponechán ve funkci pouze vedoucího PS)
1976 Miluška Fialová
1955–1976 Božena Juříková, Jaroslav Jiřík

Kino Jas:

- 1955–1970 Majer
1970–1976 Pospíšilová Marie (nar.1977) - vedoucí kin Lípa i Jas
1989–1992 Petr Peřina
1992–1994 Dagmar Černíková

Kino Mír:

- 1955–1976 Ladislav Brázda (hlavní programátor MSK)
1977–1988 Anna Fianová
1988–1991 Pavlína Šavelová/ Stržínková

Kino Lípa:

- 1955–1977 Miluška Fialová (nar. 19.1.1923)
Petr Peřina
1989 Dagmar Černíková

Kino Jiskra Řepčín :

- 1978 Hrazdila
1979–1990 Zdenka Hrazdilová

Kino Družba Nové Sady:

1978–1990 Ivan Škrovánek

1955 –1977 Spáčilová

Kino Holice:

1978–1990 Andrej Šiňanský

1977 Jaroslav Polách

Letní kino - vedoucí se měnili téměř každou sezónu, někdy byl provoz LK přidružen k provozu jiného kina

Kino Pohraniční stráž :

1992–2005 Dagmar Černíková

1977–1990 Miroslav Krša (1990 vedoucí kina Lípa i Pohraniční Stráž)

1976–1977 Ladislav Brázda

1976 Jiří Švestka (nar. 12.6.1943)

1955–1976 Karel Mikulka

Příloha č. 5: Přepis rozhovoru s panem Ivanem Škrovánkem ze dne 13.4.2011

„Okrajová kina padla jedno po druhém s příchodem televize. Výjimkou byla pouze kina, která byla na větších ulicích, například v Řepčíně nebo na Nových Sadech. Po přechodu pod PKO pak okrajová kina ve Slavoníně a na Novém Světě střídavě hrála a nehrála, až to vyšumělo. Někdy hrála v neděli pohádky pro děti, tak dvakrát třikrát do měsíce. Kino krátkých filmů hrálo na Kolárově náměstí, pak chvíli hrálo v Domě armády v Dvořákově sále a pak to přešlo do Jasu. (...) Minikino v Divadle Hudby promítalo 16 mm filmy, třeba Woodstock, šestnáctkové filmy, které se v kinech oficiálně nepromítaly, protože na ně nebyla práva. Západ to nevěděl, srdce to nebolelo, takže se to tam tak nějak šmelilo. Já sám jsem tam byl na Woodstocku, který se v kinech nikdy nehrál. (...) V devadesátých letech padla kina jedno za druhým. V devadesátých letech obnovili na nádraží kino Čásek, kde promítali normálně z DVD. V Jasu se zřídila kinokavárna, v devadesátém pátém to padlo, chvíli to bylo zavřené, byl tam sklad a teď jsou tam ty telefony, nějaký kanclíky a tak. Nikdy tam nebylo sexkino, to byl jen plán, ale nezřídilo se. Pak začala vysílat Nova, lidi přestali chodit do kina a konec. Ale plánovalo se, že tam bude jazzová kavárna. Při přestavbě na kinokavárnu se postavila nová promítací kabina, byly tam tři schodky a na každém bylo pět stolů a pár židliček. Pod promítací kabinou byl barový pult, lidi si objednali a v půlce představení se film stopl, lidi si zase objednali a film se dohrál. Kinokavárna měla začátky představení dané, ale předtím když tam bylo kino Jas, tak se začalo ve dvanáct hodin a jelo se pořád dokola, tak asi pětkrát, přibližně do těch osmi devíti, podle toho, jak to bylo dlouhý. Jas bylo nonstop kino. (...) V roce 1971 se v kině Moskva dělala elektrika a topení. Byl tam takový opilý topič. Vždycky na zimu se najímaly takový podivný existence, protože to byla rasovina, nikdo to nechtěl dělat a bylo to houby placený, tak aby měli štempl v občance. Tehdy se plynofikovalo i v Pohraniční stráž. (...) Kina se převáděla pod PKO, protože tam nikdo nechodil, takže z finančních důvodů se toho město chtělo zbavit. Buď ten barák patřil městu nebo se tam platil nájem, tak se to předalo PKO a ti to dovedli tak do ztracena. Město mělo předepsanou kulturní politiku,

že okrajové čtvrti také musí mít nějakou kulturu, tak nemohli napsat, že to zavřeli, protože na to nebyli peníze, tak se sepsala dohoda, že Městská správa kin po dohodě převedla kino na PKO, který tam bude každou neděli promítat filmy pro děti. Vlček se nažral a koza zůstala celá. (...) Kino Mír mělo specialitu, do kabiny se chodilo zezadu po takových točitých schodech. Když se dneska podíváte zvenku, tak jak jsou tam ty dvě sochy, tak to byla hlavní kancelář kin a to okno nalevo vedle nich, tak to byla promítárna. Vedle byla ještě pokladna, tak metr x metr, takže chuděra pokladní nesměla být moc velká a musela sedět na židli, protože pokladna byla malinkatá. Jinak kina měla takovou specialitu, možná to v nějakých starých kinech ještě je, že vedle pokladny byl takový skleněný panel, kde byly začátky představení a pokladní to rožínala. Takže když jste přišla, tak už jste viděla, že ve středu v 15. 30 už je vyprodáno, takže nemusíte čekat na lístky. Dokonce to ještě určitě je v kině Central, protože tam nic nezměnili. Rekonstrukce kina Mír proběhla v 50. letech, kdy se zrušil balkón a lóže zůstaly, který byly...když jdete po těch schodečkách nahoru tak vpravo v tom výklenku byla prodejna cukrovinek, v kině byl bufet, za roh se šlo na záchod a ty lóže byly naproti tomu bufíku. Lóže vypadaly jak v divadle, uzavřené, stejně jako v Lípě, každá měla svůj vchod a byly přepažené. Byly tam minimálně tři nebo čtyři. Vstupné bylo stejné jako na boční balkon, protože tam bylo špatně vidět.¹³⁸ (...) Lóže v Lípě se v devadesátých letech zbourali, protože to bylo úplně shnilé, tak se to zbouralo, zůstal tam jen ten balkón. (...) Kino Holice bylo udělané asi ze staré sokolovny, tak se šlo takovou chodbou, lítačkama, pak tam byla taková malá budka - pokladna, ta byla ve všech kinech. Ty kina na okraji byly všechny na jedno brdo. Byl to malý sál tak pro dvě stě lidí, bylo tam pár dřevěných laviček, jedna šestnáctka promítačka, takže v půlce představení se udělala přestávka, většinou když to bylo nejnapínavější, pak se nasadil druhý kotouč a jelo se dál. Pokud už měli ty lepší promítačky Meo trojky, tak tam se už přestávka dělat nemusela, ale u těch starých ano. Protože aby se ušetřilo, tak byla v každém malém kině jen jedna promítačka. Většinou vedle sálu byla hospoda, takže lidi šli na pivo nebo na záchod. Uvaděč na začátku přestávky řekl, že bude třeba deset minut přestávka nebo že až se všichni sejdou, tak se bude hrát. (...) Kino v Řepčíně bylo v nemocnici a promítárna

¹³⁸ Prostor je přístupný veřejnosti, dnes se zde nachází prodejna oblečení Pantaloon.

byla už v té škole. To kino bylo v té hlavní budově ve škole, promítací kabina byla ve škole, kus ho bylo v nemocnici a kus ve škole. Vedle kabiny byla mříž, takže když jsem tam chodil promítat dětská představení, tak hned vedle té kabiny chodili děcka. Vedle vchodu byla kabina, kino bylo malinkato do kopce a do kina jste šla pod plátnem a nahoře byl malinký balkónek, kde seděli také lidi. (...) Na Nových Sadech jsem promítal od roku 1988, to byl bývalý německý spolkový dům, pak to zabavila Sigma, která si z toho chtěla udělat závodní klub, pak si postavili klub u nádraží a kino se vrátilo. V devadesátých letech se to převedlo na sokol a ti to zprivatizovali. Byla to škoda, protože ten barák mohl kina živit, mohlo se to pronajímat, protože to bylo obrovské. (...) Pak v devadesátých letech malá kina padla a velká začala řídit paní Černíková. Ředitelem byl pan Joukal, vedoucím kin byla paní Černíková a já jsem se staral o propagaci. (...)"

Příloha č. 6: Přepis rozhovoru s Mgr. Michalem Urbáškem, bývalým ředitelem Městské správy kin

„Úloha MSK v období sametové revoluce je docela zajímavá věc. Ve čtvrtek jsem se vrátil ze školení a kolegové mi dali podepsat dokument, výzvu studentů a strany socialistické, lidové, nevím přesně, tak to jsem podepsal. V pondělí přišel Jirka Havlíček a chtěl půjčit Letní kino na schůzky Občanského Fóra. My jsme tehdy už měli splněný plán, tak jsem jim půjčil klíčky od Jasu, protože v Letním kině by zmrzli. OF tak mělo relativně důstojné prostory. Já jsem prý byl první ředitel, kdo to podepsal, to jsem ale zjistil až později po mnoha letech. V pondělí už byla generální stávka a pak už to jelo. (...) Videoklub Arbat byl nad bývalým kinem Moskva, co je tam dneska nevím, asi tam má zázemí ta cukrárna. Dříve tam bývala propagace. My jsme si půjčili dvě televize a přes univerzitu z Multiservisů, ale jak jsme programovali už si nepamatuju. Videopůjčovny tehdy nebyly. Zvenku jsou vidět čtyři vysoká okna, jedno okno patřilo vedoucí kina, směrem ke vchodu do Centralu a tři okna patřila videoklubu. Chodilo se tam z kina, kolem vedoucí nahoru, ale i zepředu, dalo se tam jít z obou stran. (...) Já jsem nastoupil 2. ledna 1979 jako pracovník programu a dělala jsem to až do listopadu 1986 a v prosinci jsem se stal ředitelem a vydržel jsem tam až do posledního dubna 1991. (...) MSK byla příspěvková organizace bez příspěvku. My jsme byli soběstační a nikdo nám do toho nemluvil. Bylo potřeba se vyhnout některým věcem, hlavně při programování, takže v srpnu se nedávalo nic o ohni, o tancích a o hvězdách. V roce 1979 se nám podařilo, to byla první takové energetická krize, pak se zavedl letní čas a rozhodlo se, že se zruší provoz v kinech. Tak se vytiskly malé letáčky s nápisem: Provoz v kinech se do odvolání ruší. A někdo to vsadil do špatného fontu, kde háčky a čárky nebyly úplně rozeznatelné, takže z dálky se četlo: Provoz v kinech se do odvolání rusí, což vyvolalo šílený exces. (...) Každý měsíc se muselo jet programovat do Ostravy na Krajský filmový podnik a filmy vycházely během měsíce. Muselo to stát na ekonomice, od ruských filmů se moc čekat nedalo, od lidově-demokratických taky ne, tak se to počítalo tak, že 51% produkce muselo být ze socialistické produkce, kam se počítaly i tzv. Péčka, což byly preferované filmy z kapitalistické

produkce, aby to prostě vyšlo. Počítal se kus za kus, takže jsme mohli hrát čtrnáct dní film E.T. nebo Angelika v kině Pohraniční strážě a pak jsme poctivě nasadili tři sovětské filmy do Družby, dva maďarské a jeden německý na Kopeček, kam samozřejmě nepřišla ani noha. Takže my jsme vždycky měli vysoké procento socialistické produkce, na kterou nikdo nechodil a která se mnohdy ani nehrála. (...) První filmové kopie šly do Vesmíru a Luny v Ostravě, což byla největší kina a pak to hned šlo do Pohraničáku a pak se to dávalo v repríze buď v Míru nebo v Moskvě. Pokud to byla ŠUPka, širokoúhlá projekce, tak ta se dala hrát jen v Letním kině nebo v Pohraničáku. A pak se to někdy dostalo do těch malých kin. (...) Cyklus byl jasný, začínalo se v pátek. A filmy se hrály vždycky od pátku do čtvrtka. Pak došlo ke změně a film se hrál vždycky od úterka do pondělí, protože jsme zjistili, že se nám přes víkend špatně rozjížděly filmy, protože si to ti lidi nestihli říct, šířilo se to ústním podáním. Nikdo nevěděl, co to je za film, sice jsme psali popisky, ale to bylo spíš jak co si kdo vymyslel, informace k tomu moc nebyly. Lípa a Jas hráli vždycky dva filmy za týden, takže pátek až pondělí a úterý a čtvrtek. V Lípě bylo ještě kino Mladých, takže tam se hrála dětská představení. Ta okrajová kina hrála většinou jednou za týden ve středu, jestli si dobře pamatuji a pak sobota a neděle. (...)

Příloha č. 7: Rozměry sálů, pláten a balkonů v roce 2003

	Rozměry plátna	Rozměry kinosálů	Balkony
Metropol	12, 5 x 4, 5 m	26, 5 x 24 m	
Central	6 x 2, 7 m	20 x 11m	balkon 6, 4 x 11m 2x boční balkon 12 x 3,2 m
Lípa	5, 1 x 2, 3 m	11, 5 x 10	boční balkon 6, 4 x 3 m Zadní balkon 10 x 3 m

Příloha č. 8: Obrazové přílohy

Obrazová příloha č. 1: Kino Central (Moskva)

Současný stav: Exteriér

Současný stav: Interiér¹³⁹

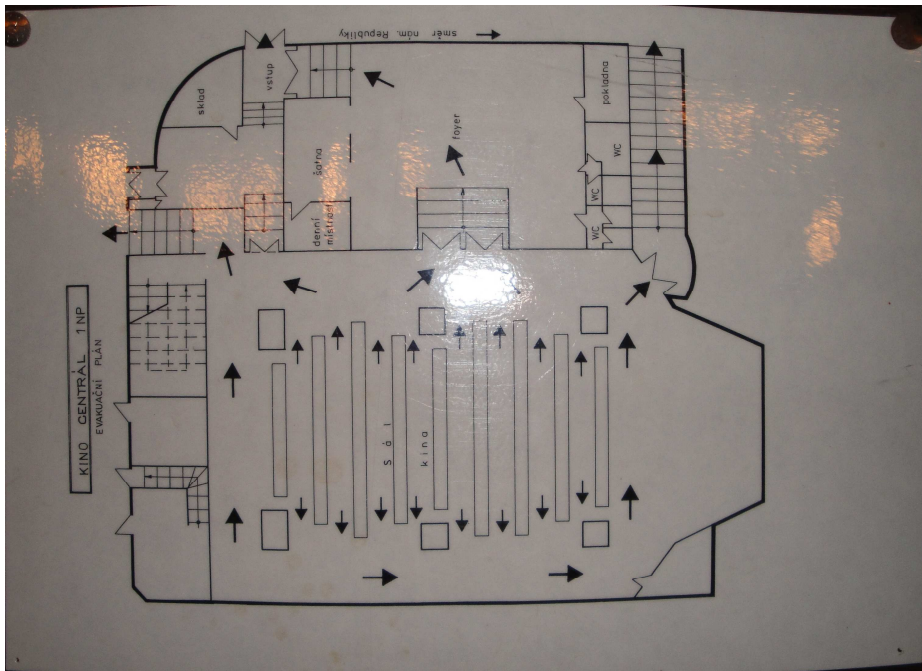

¹³⁹ Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

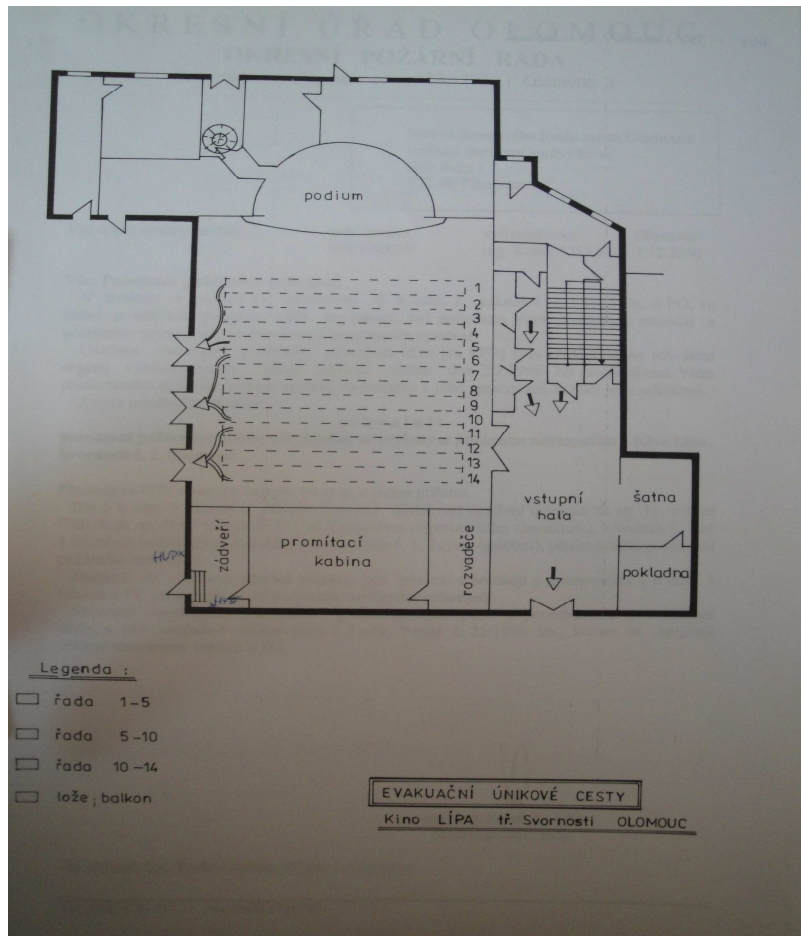
Zařízení informující diváky o vyprodání vstupenek na příslušné představení:

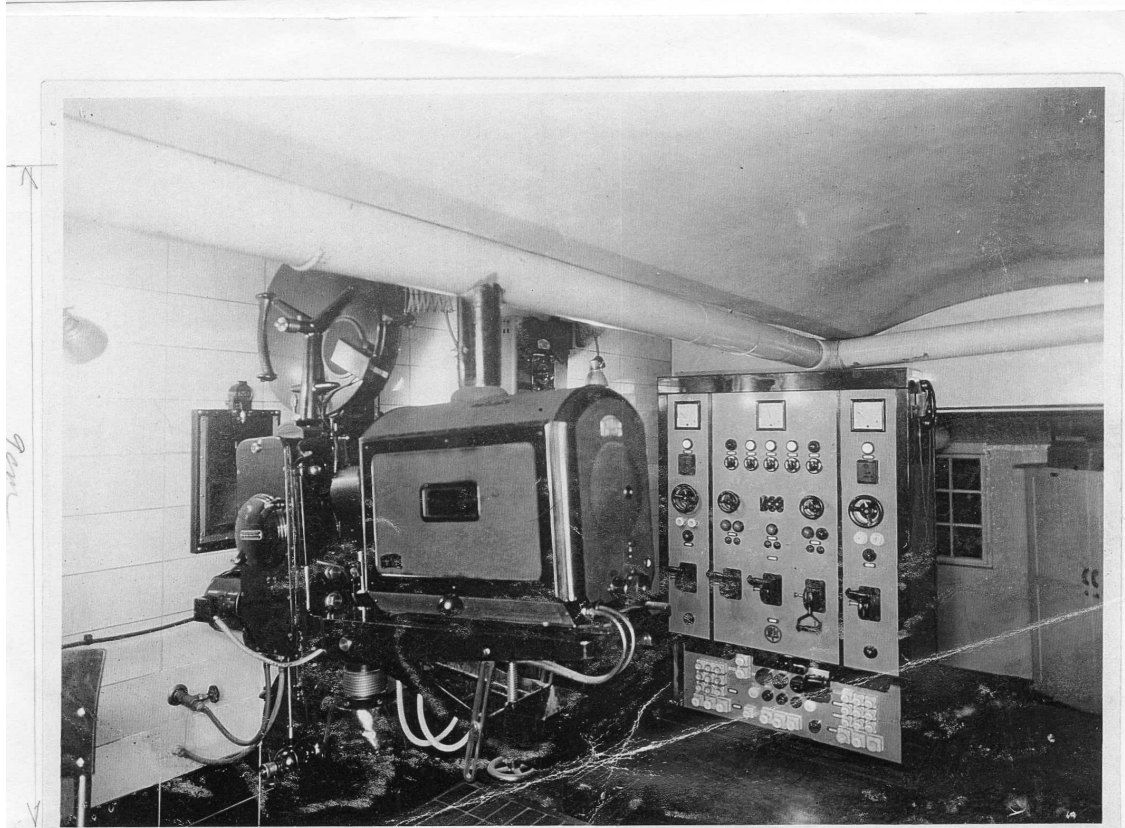
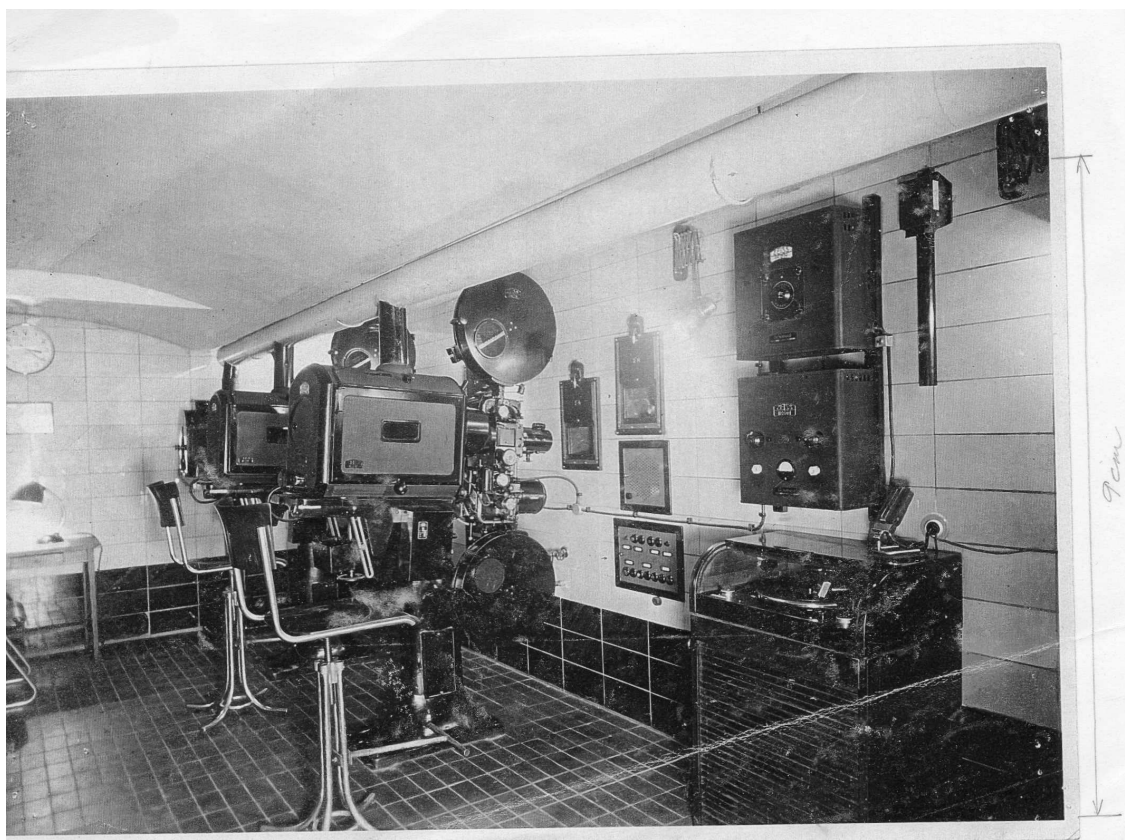
Plán kina :

Evakuační plán:

Promítací kabina:¹⁴⁰

¹⁴⁰ Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

Obrazová příloha č. 2: Kino Metropol

Současný stav: Exteriér

Současný stav: Promítací kabina a promítač Ivan Škrovánek

Současný stav: Sál kina ¹⁴¹

Před rekonstrukcí v roce 2011: Šatna ¹⁴²

¹⁴¹ Z osobního archivu pana Jana Joukala.

¹⁴² Z osobního archivu pana Jana Joukala.

Předsálí:¹⁴³

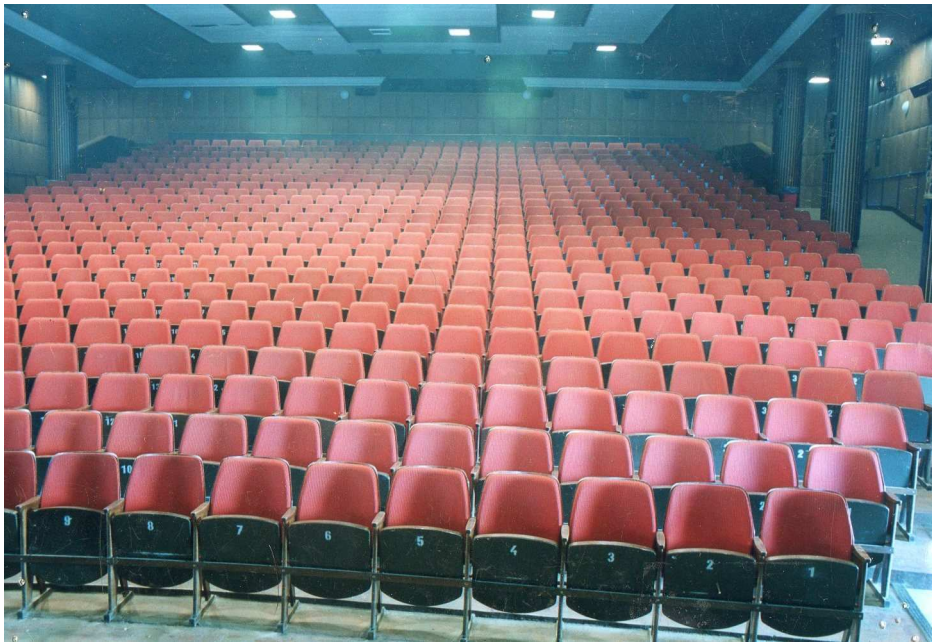

Interiér před rekonstrukcí v roce 2000:¹⁴⁴

¹⁴³ Z osobního archivu pana Jana Joukala.

¹⁴⁴ Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

Legendární "létající talíře" osvětlující do roku 2000 pódium.¹⁴⁵

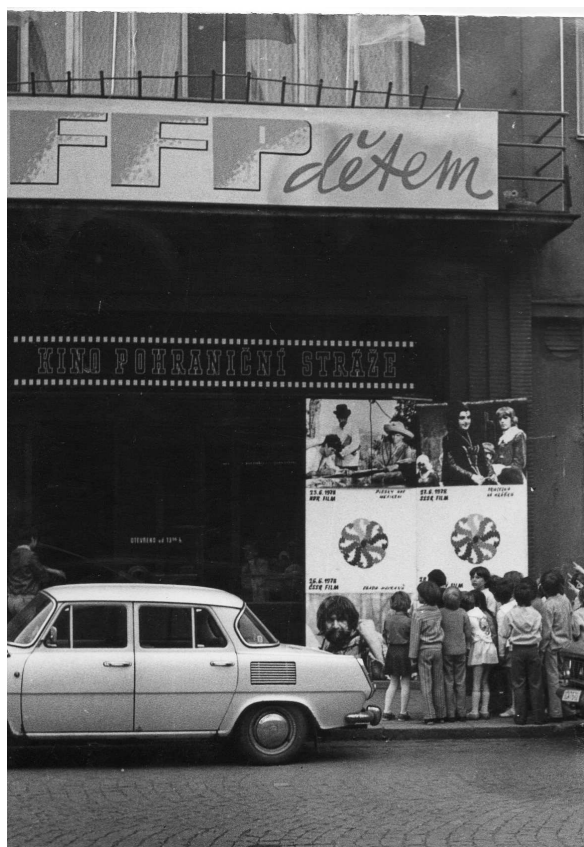
Sál kina: Pohled z lóží¹⁴⁶

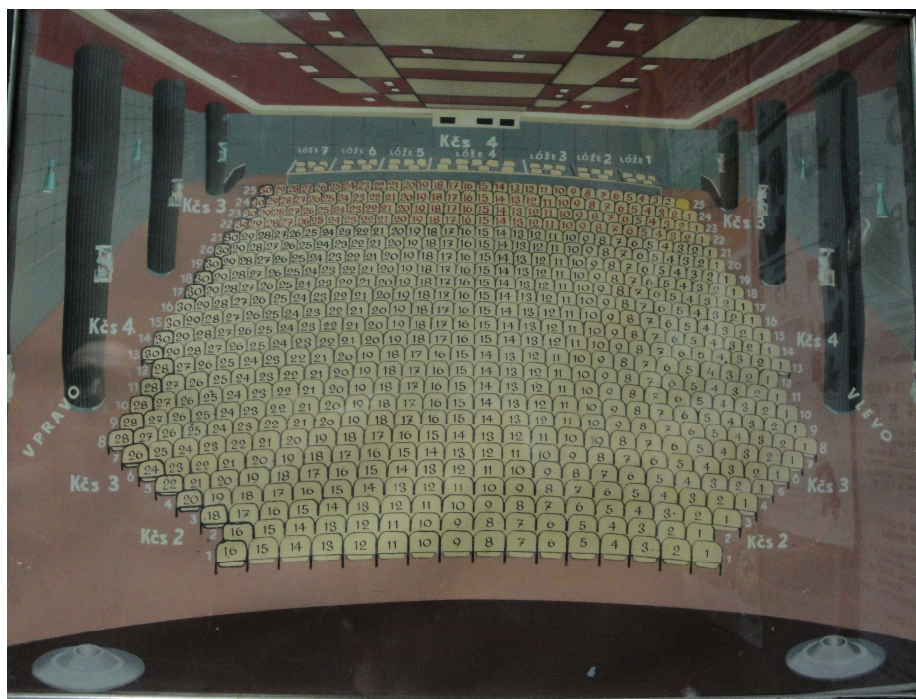
¹⁴⁵ Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

¹⁴⁶ Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

Pohled na vstup do kina během Filmového festivalu pracujících.¹⁴⁷

Plánek kina: Stav do roku 2000

¹⁴⁷ Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

Obrazová příloha č. 3: Kino Lípa

Současná podoba budovy:

Vstup do kina: 80. léta¹⁴⁸

¹⁴⁸ Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

Vedoucí kina Lípa před vstupem do lóží:¹⁴⁹

Projekční plátno a hlediště:¹⁵⁰

¹⁴⁹ Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

¹⁵⁰ Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

Obrazová příloha č. 4: Kino Jas

Budova kina: Současný stav

Vstupní dveře:

Program kinokavárny Jas:

**POJDI TE DO
KINOKAVÁRNĚ
JAS**

Cyklus krátkých filmů a dokumentárních filmů

na premiéry obnovené
a na premiéry dosud neuvedené

v úterý 12.6. ve 14⁰⁰, 17⁰⁰, 20⁰⁰ hod.

OBČAN KAREL HAVLÍČEK

jak se rakouská justice snažila ve dvou soudních procesech umlčet
respublikánské novináře prostřednictvím diskuzí posluchačů vysokých škol.
Režie: J. Širéš, V. Skalský

DĚJINY NA 8

o některých datech našeho národa, které končí osmičkou.
Formou ankety z r. 1968 (v roli reportéra Miloš Kopecký)
autoři zjišťovali názory lidí na události v minulosti a v současnosti.

TICHO

dokument rež. M. Peera o pohřbu J. Palacha, vydává svědectví o dnech
třířivého ticha, které vládu v nemocnicích pokojl i v pražských ulicích

OSUDY

dokumentární film rež. J. Šikla ukazuje na osudech tří lidí, jak období
kultu osobnosti dokázalo zdeformovat hodnotové měřítka a morálku vůbec

TRÝZNA

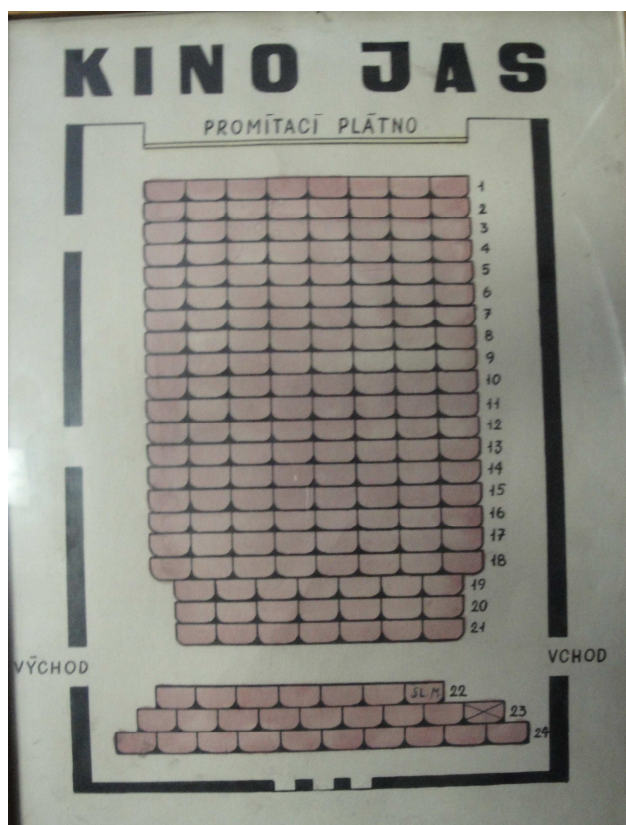
smrt J. Palacha prostřednictvím rež. D. Izančička, V. Kuberka a P. Mihálka

DUBČEK

dobový portrét Č. Jelínka, který v roce 1968 na sebe upoutal mimořádnou
pozornost nejen naší, ale i světové veřejnosti.

Vstupné: 8,- Kč
PF 018: Československá kinematografie

Plán kina Jas:

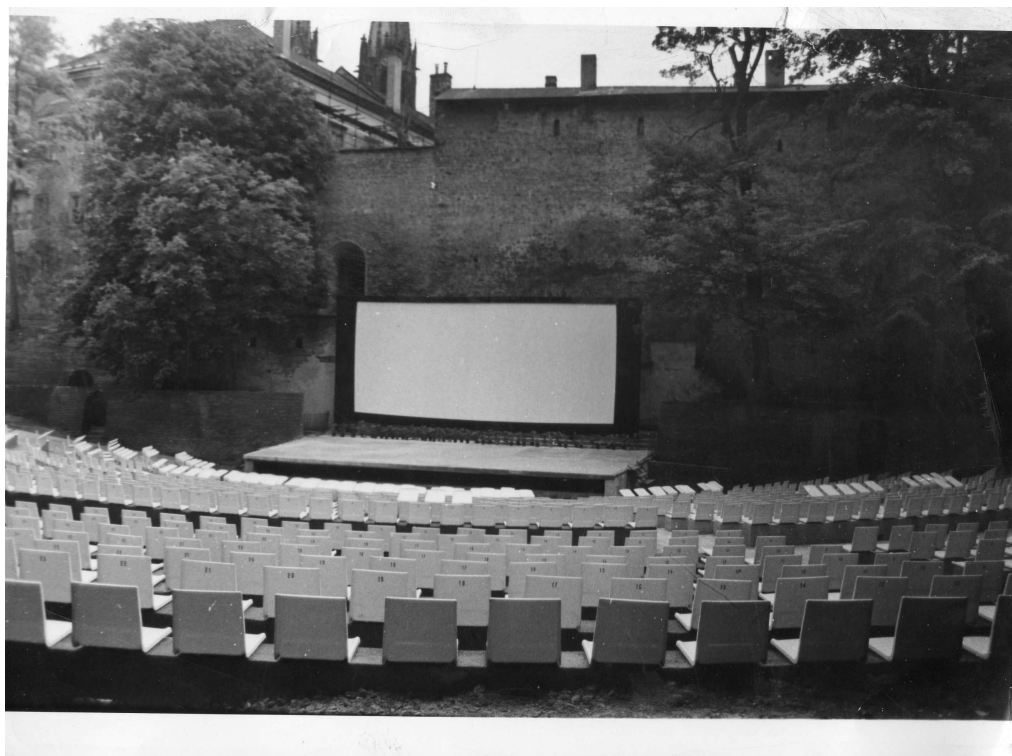

Obrazová příloha č. 5: Letní kino

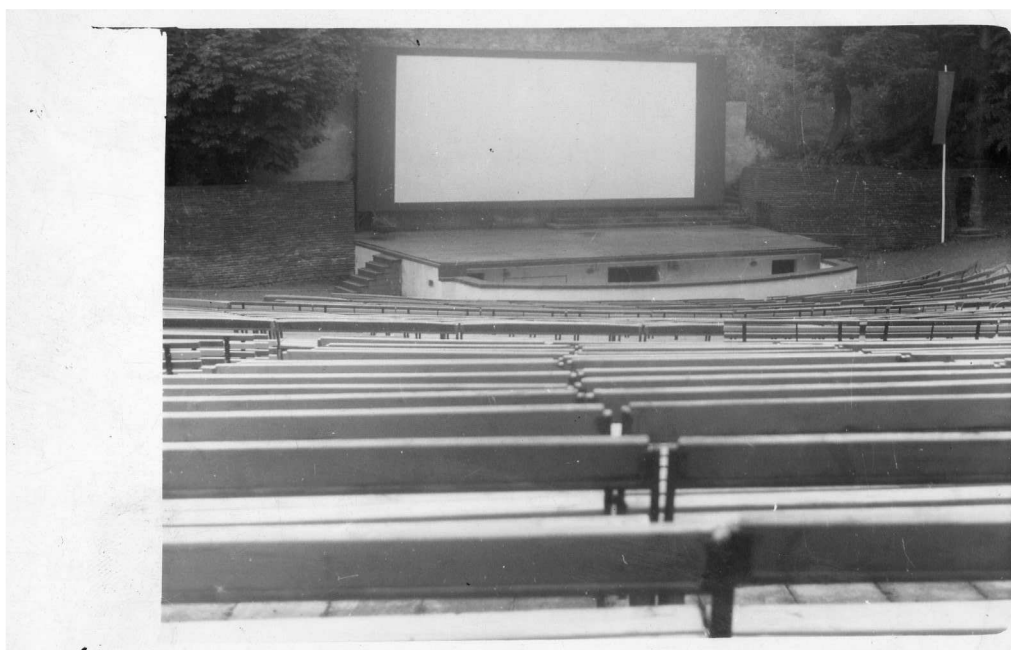
Současný stav:

Po rekonstrukci v 80. letech:¹⁵¹

Podoba kina před rekonstrukcí v 80. letech:¹⁵²

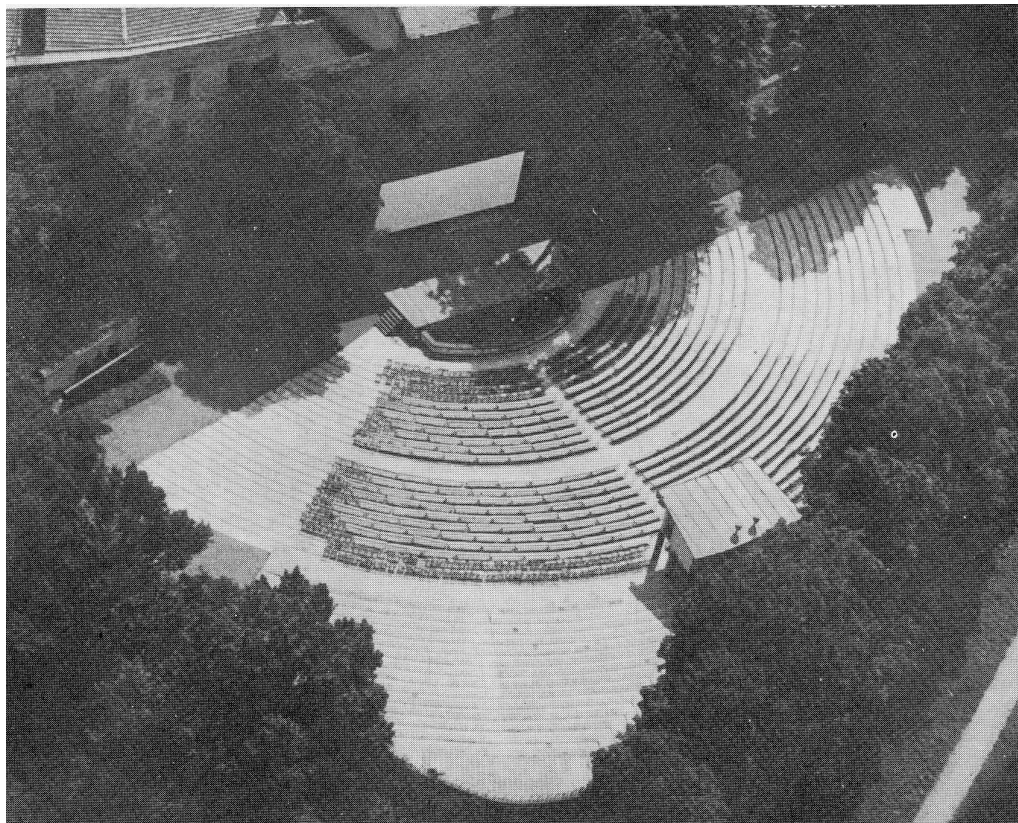

¹⁵¹Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

¹⁵²Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

V době vzniku:¹⁵³

¹⁵³Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

Obrazová příloha č. 6: Kino Hvězda

Budova kina: Současný stav

Obrazová příloha č. 7: Kino Holice

Budova kina: Současný stav

Obrazová příloha č. 8: Kino Svět - Nový Svět

Budova kina: Současný stav

Obrazová příloha č. 9: Kino Družba - Nové Sady

Budova kina: Současný stav

Obrazová příloha č. 10: Kino Osvěta - Černovír

Budova kina: Současný stav

Obrazová příloha č.11: Kino Oko - Chválkovice

Budova kina: Současný stav

Obrazová příloha č. 12: Kino Mír

Budova kina: Současný stav

Vstup do kina: 80. léta¹⁵⁴

¹⁵⁴ Z osobního archivu pana Ivana Škrovánka.

Obrazová příloha č. 13: Kino Jiskra - Řepčín

Budova kina: Současný stav

Obrazová příloha č. 14: Kino Slavonín

Budova kina: Současný stav

Obrazová příloha č. 15: Různé

Programy olomouckých kin na říjen 1977 a prosinec 1978:

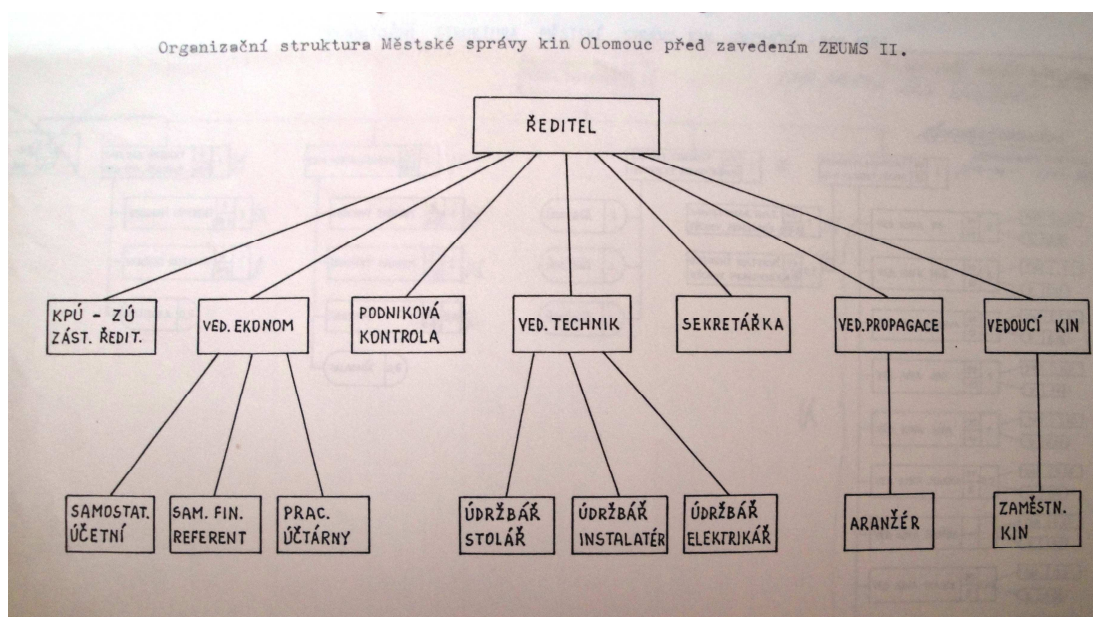

Cedulka ze dveří ředitele MSK Michala Urbáška:¹⁵⁵

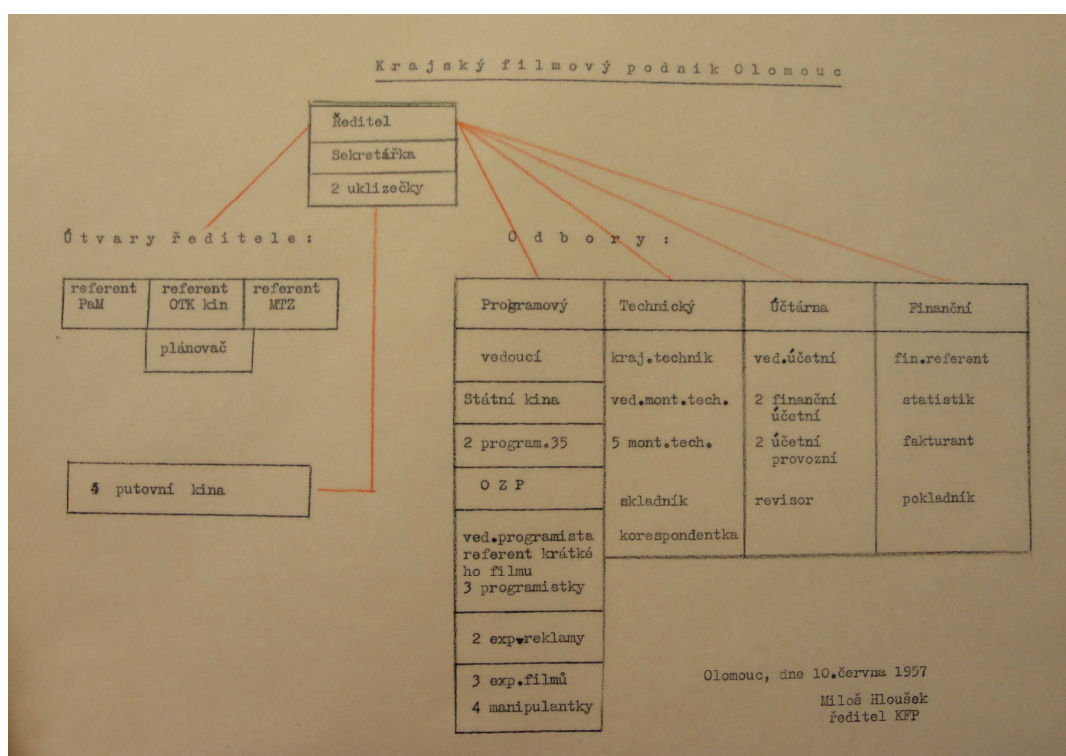

¹⁵⁵ Z osobního archivu pana Michala Urbáška.

Organizační struktura Městské správy kin:¹⁵⁶

Organizační struktura Krajského filmového podniku:¹⁵⁷

¹⁵⁶ Zdroj: Archiv kina Metropol

¹⁵⁷ Zdroj: Fond *Krajský filmový podnik*. ZAO, p. Olomouc